

Предлаганата библиография е първото самостоятелно библиографско изследване на литература за маскарадните игри за периода 1939 – 2011г. и е подготвена по случай Двадесетия международен юбилеен фестивал на Маскарадните игри „Сурва“ - Перник `2011г.

Първоначално библиографията бе съставена и защитена като магистърска теза в Университета по библиотечни и информационни технологии от Димитрина Чалъкова под научното ръководство на проф. д-р Донка Правдомирова и в последствие под нейната редакция бе подготвена за печат.

Съставителят на библиографията Димитрина Чалъкова е родена в гр. Чипровци. В областта на библиотечното дело работи от 1980г. Завършила е Института за културно просветни кадри гр. Благоевград през 1977г., а 1996г. придобива нова специалност, Библиотекознание и библиография в Държавния библиотекарски институт – София. Бакалавърска и магистърска степен получава в Университета по библиотекознание и информационни технологии – София със специалност „Библиотечен мениджмънт“. В момента е методист в Регионална библиотека „Светослав Минков“ гр. Перник.

МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ НА МАСКАРАДНИТЕ ИГРИ "СУРВА" - ПЕРНИК
Библиографски указател

Димитрина Чалъкова

**МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
НА МАСКАРАДНИТЕ ИГРИ
"СУРВА" - ПЕРНИК**

Библиографски указател

ДИМИТРИНА ЧАЛЪКОВА

**МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
НА МАСКАРАДНИТЕ ИГРИ
„СУРВА” - ПЕРНИК**

Библиографски указател

**РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „СВЕТОСЛАВ МИНКОВ”
ГР. ПЕРНИК**

- © 2012 Димитрина Чалъкова
- © Проф. д-р Донка Правдомирова, редактор
- © Цветана Манова, предговор
- © Сашо Ефтимов, художествено оформление на корицата

Издателство „Дворец на културата“ - Перник

ISBN 978-954-8944-20-5

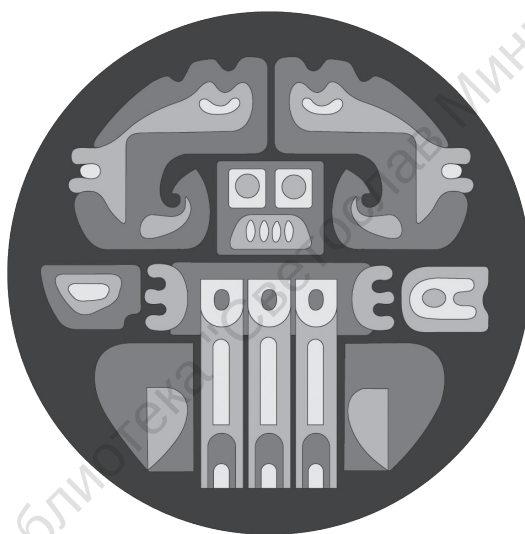
МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ НА МАСКАРАДНИТЕ ИГРИ „СУРВА” - ПЕРНИК

БИБЛИОГРАФСКИ УКАЗАТЕЛ

**Издателство
„Дворец на културата“
2012**

Знак на фестивала

От 1969 г. знакът става символ на фестивала.
Той е подарък от пернишкия художник, майстор и творец Филип Седевчев.

СЪДЪРЖАНИЕ

Маскарадните игри в Средна Западна България през втората половина на 20 век - Цветана Манова.....	7
Летопис на фестивала.....	41
Календар – хроника 1966 - 2011	41
Наградени групи и маски	44
Обяснителни бележки.....	73
Маскарадните игри „Сурва” 1966 - 2011	78
Книги, сборници и бюлетини	78
Общи материали	78
Публикации в периодичния печат	88
Предистория на фестивала	88
Фестивалът	89
Наградените групи от фестивалите	178
Пернишки групи, участвали в други фестивали	185
Национални фестивали.....	185
Международни фестивали.....	190
Архивни документи и фотоси за фестивала.....	199
Справочен апарат	219
Именен показалец.....	219
Показалец на периодичните издания, в които е публикувана информация за фестивала	230
Национални периодични издания.....	230
Местни периодични издания.....	234
Географски показалец	237

Регионална Библиотека "Светослав Минков" - Перник

МАСКАРАДНИТЕ ИГРИ В СРЕДНА ЗАПАДНА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА 20 ВЕК

Българската маскарадна обредност е обект на наблюдение и научни интерпретации още от края на 19 век и началото на 20 век, когато се събужда интересът към традиционната ни култура изобщо. Нейната устойчивост и лесна „приспособимост“ към непрекъснато променящите се социално-икономически и обществено-политически условия предизвикват творческото любопитство на мнозина автори и днес (Г.Краев, Г. Михайлов, В. Фол, Ст. Райчевски и мн. др.)¹ В този контекст специален интерес заслужават маскарадните игри в Средна Западна България, не само поради това, че в този район те се изпълняват масово и до наши дни и заемат особено място в празничния календар и всекидневността на локалната общност, но и поради многопосочното им влияние върху цялата българска култура. „Обозримото“ време, в което можем да ги анализираме, е втората половина на миналия век. Това е период на двукратна смяна на политическата система в България и произтичащите от тази смяна коренни промени, включително и в мисловните нагласи на българина.

Локалният район, където тя е регистрирана като културен факт, е доста обширен – той обхваща повече от стотина селища на днешната Пернишка област, като в над 50 от тях маскарадната обредност е жива и днес.

В първите десетилетия на миналия век в по-голяма част от селата около Перник обичаите с маски се изпълняват в нощта срещу 14 януари – Василевден. Това е Нова година, наричана тук Сирова, Сурова. Подготовката за изпълнение започва още в късна есен, когато привърши полската работа.

¹ Отделни сведения за маскарадните игри в района около гр. Перник срещаме у П.Р.Славейков (1924:76); М. Арнаудов (1972:320 ; 1996:36-43), Д. Маринов (СбНУ, 1914:256), Хр. Вакарелски(1943:153), и Ал. Мартинов (СбНУ, 1958:296), а обобщаващи материали за обичая в Западна България – у П.Петров (1972:48), М. Черкезова (1974:29), Т. Колева (1973:98), Г. Краев (2007:41-88), Ц. Манова (1977:132-143), и мн. други.

Тогава се събират кожи, сушат се пера и крила от птици, търсят се звънци. Непосредствено преди празника участниците се събират, за да уточнят персонажите и да си изберат водач. До към третото десетилетие на XX век в обичая участват *само* млади, неженени мъже, които започват да играят след 17 – 18 годишна възраст. Населението ги нарича *сурваикаре, сировишкар, сировичкар, сирвискар, невеста, мечкар, спаие*. (Цв.Манова, 1977:24 и сл.) Групата маскирани представя сватбено шествие с пряко ангажирани действащи лица /”невеста”, „младоженец”, „девер”, „зълва”, „свекър”, „свекърва”, „кум”, „кума”, „поп”, с „клисар”, / и отделно – „старци”, които са преоблечени в кожи, носят маски на главите и звънци на кръста. За „невестата” се избира младо голобrado момче от групата, а за водач – най-личният момък от селището. „Старците” се маскират скришом. Водачът на групата, „мечката с мечкар”, „циганите” и музикантите са персонажи, които нямат пряко отношение към „сватбата”, но не могат да бъдат причислени и към „старците”, така че оформят една малка, трета, на пръв поглед – самостоятелна група.

В първата четвърт на 20 век момчето „невеста” е облечено в традиционен за района костюм – сая или литак, с копринена кърпа на главата, вързана, според традицията, на гугла над челото, за да се подчертае „невестинството”. „Младоженецът” и изобщо цялата „сватба” – също е в народно облекло. „Старците” са преоблечено изцяло в кожи, обърнати с козината навън. След 30 те години на века някои от костюмите, вместо от обърнати кожи започват да се правят вече от стари, разноцветни парчета плат, нарязани на тънки, дълги, свободно висящи ленти. На главите си те носят ниски маски, наричани тук лица (ед.ч. – лик). Лиците са направени също от кожа, обърната наопаки. На лицевата им част са изрязани дупки за очите и устата. Нанизани от бял боб имитират зъбите. В горната част са поставени рога. Друг вид лица са направени от дървена коруба (най-често – върбова) с издължан нос и изрязани дупки за очите, с мустаци и брада от конопена прежда. От двете страни на това антропоморфно лице често се поставят по няколко

крила или пера от птици. Много от участниците само начернят лицата си и поставят по някоя необичайна вещ (тенджера, гаванка, паница, гърне, чорап и др. под.) на главите си. На кръста си маскираните „старци” носят множество големи и малки звънци, а в ръцете – криваци, геги, дървени чукове или саби.

Късно през нощта сурвакарите се събират в една къща, преобличат се и вече маскирани тръгват за някое от съседните села. Най-напред върви „сватбата”, а след нея – внушителната група на „старците”. Ако на път за съседното село групата срещне други сурвакари, двете групи се сбиват. За това на няколко места в района и до днес се пазят в локалната културна памет топонимите Сурвакарски гробища, Сурвакарски гроб. В чуждото село маскираните поиграват на мегдана, обхождат някои от най-близките къщи и в първите часове на деня се връщат обратно. На мегдана в собственото им село населението ги очаква с нетърпение. След като поиграят, те тръгват да обхождат селището, като започват от най-крайните къщи. Вътре в дома задължително влиза „сватбата”; навсякъде „попът” венчава младоженците, а водачът на групата пожелава на стопаните „Сурва весела година”. Те от своя страна даряват богато групата с брашно, месо, низи сушени чушки, боб, ракия, мас, сланина, пари. Преоблечените в кожи и с маски на главите „старци” остават на двора и под звуците на собствените си звънци и тъпана играят сурвакарското хоро. То, по описание на най-възрастните информатори, е само в една посока. – „на един танец”. Жителите на селото ходят около маскираните, радват им се, шегуват се с тях, участват в играта им. Понякога сурвакарите носят торбички с пепел от огнището и хвърлят от нея наоколо „за здраве”; преди всичко там, където има моми. В някои села те носят умитки (прътове, с които се чистят фурните) и гонят момите, за да чернят лицата им. Отделни моменти от обичая водят до извода, че в по-далечни времена той е бил свързан с женитбата (Цв. Манова, 1977:24-30). В много от посетените домове „мечката” се бори със стопанина, или „гази” стопанката за здраве.

В съгласие с традицията, в празника активно участва цялото население. Това го прави изключително динамичен и жив. Според обичая маскираните нямат право да отминат нито една къща от селището. В домовете, където има наскоро починал, те не влизат, но стопаните изнасят даровете си за сурвакарската група пред дворната врата.

Така изглежда в най-общи линии един от най-жизнените календарни обичаи на българския народ – маскирането по Сурва в Пернишко, през първата половина на 20 век, когато заема важно място в руралната² ни култура.

По същото време неговото проявление среща трудности от различен характер. Както е известно, църквата не гледа с добро око на тези „бесовски“ игри още от средните векове и това е отразено в едно от запитванията на цар Калоян, отправено до папа Инокентий III. Без да отиваме толкова далеч, и в по-близки до нас времена, тя проявява същата нетърпимост към маскарада. В периода, който разглеждаме, свещениците отказват да бракосъчетаят младите мъже, които са се маскирали в предходната година, особено тези, които са се преобличали като „попове“, а персонажът е задължителен в обичая. Това отрицателно отношение на свещенослужителите към маскарада продължава и в по-ново време, регистрирано е и от мен: *„По-рано попът се сърдеше и не ми даваше голяма молитва, като се раждаха децата ми, караше се с мен, където ме срещне. Сега вече на шега си викаме „колега“. Отсърди се“* (Цв.Манова, личен архив). По време на двете световни войни, в които България участва с голяма част от мъжкото си население, обичаят за кратко заглъхва в някои селища. През останалите години обаче той е част от живота на селското население, така че средата на столетието го „заварва“ жизнен, добре запазен и активен в голямата част от селищата на Средна Западна България.

В първите години след установяването на народodemократичната власт, правителството на Отечествения фронт има нужда да се утвърди и да наложи своите „народodemократични“ форми. То прави всичко необходимо за спечелване на „народните маси“ и това е причината, поне в нача-

² Селска култура

лото, да не обръща поглед към локалните форми на култура. Само след две - три години обаче се оказва, че „традиционното осмисляне на културно-историческото наследство не отговаря на изискванията на налагащия се в политическото, общественото и културно пространство съветски модел.” (Ст.Денчев”, С.Василева, 2006:140). Така през 1949-1953 година, когато културната политика е „наситена със силни пропаганди и идеологически функции”, за да бъде създадена „нова ценностна система и нови духовни ориентири” (Ст.Денчев, С.Василева, 2006:139), местните власти в някои от селищата изразяват отрицателното си отношение към тези „отживелици”, като внушават на населението да не излиза да играе. На някои места кметовете или селските полицаи, верни на „класово-партийния си подход” и „класово-партийните си критерии” към културата, си позволяват да „забраняват” проявата. Но поради това, че няма подобни официални разпоредби на държавните и местните органи на властта, самоволните усилия на такива „блюстителите на реда” в повечето случаи се оказват безплодни и някои житейски разкази илюстрират много живо това: *„Ходехме на Сурва, въпреки че не се честваше Сурвата и беше нещо, като забранено да участваш. Неее, някакви последствия не знам да е имало. Същата година, (1960 – б.м.) ходихме на Сурва в Кошарево. Там кварталният отговорник събра на нашата група всички саби и ги прибра. И се дойдохме без саби. Моята сабя я носеше един коминия. Като видял, че събират сабите, а той носи чужда... трябва да я върне...мушна я вътре в лика.... И така се спаси нашата сабя... После си снабдихме нови саби от Металургичния комбинат „Ленин”. Ние имахме там наши хора и като докарваха старо желязо от войните за претопяване, те ни ги събираха и ни ги даваха. Пет-шест от полицаите на Демезето)Металургичния завод – б.м.) бяха наши приятели и ни събираха нови саби. През 1960 – 1961 година, когато някои забраняваха маскирането, ние пък бяхме най-силни. Много села тогава престанаха да излизат. Но нашето корито (коритото на Светлянската река – б.м.) запази Сурвата. Това са с.Елов дол, с.Светля, с.Габров дол, с.Чепино, с.Беренде, с.Гигинци и с.Кошарево. Тия села си ходихме и*

тогава, и после. Винаги сме излизали на Сурва. Това през цялото време беше най-хубавият ден. Имаше хора, които с години не идваха, а за Сурва идваха. На тоя ден бях там. В моето детство това беше най-големият празник.” И по-нататък: „Ходил съм със сурвакарите още преди да тръгна на училище (към 1954-55 г.) Тогава се излизаше в 12 ч. През нощта на 13 януари. Малко поиграем в селото и после отиваме в някое друго село. Ходехме в Беренде, Елов дол, Кошарево, Светля. Аз поигравам с тях, изпращам ги донякъде и се връщам да спя, а на следващия ден ги посрещам. Не ходех по другите села, защото бях малък. От 4 – ти клас започнах да ходя с тях и по другите села. В групата на селото имаше деца още докато аз бях дете. Една година лежах с висока температура цяла седмица. Ама като тръгнах, не можах да се стърпя и тръгнах с тях. Викам си: „само малко ще поседя с тях и се прибирам.” Та – цяла нощ. Не можах да се стърпя, сложих звънциите и тръгнах. Тръгнах те за Елов дол. Тръгнах и аз уж само за малко, та после стигнах и до най-далечната махала на Елов дол. Цяла нощ играх и се прибрах в къщи чисто здрав. А преди това не можех да си вдигна главата от възглавницата.” (Цв.Манова, 2008:201 и сл.)

Още по-красноречив пример за жизнеността на обичая през петдесетте години на XX век е друг разказ: „Баща ми е от село Беренде, но още като бил малък, останал сирак и баба ми, неговата майка, се поженила отново в Ярджиловци. Когато тръгнала за там, двамата негови вуйчовци му дали един звънец и два лика. Може би са делили имота, та това се е паднало на сестра им... Не знам защо са му дали тоя звънец, сигурно нещо като наследство трябва да е било. Той го пази цял живот. Ама това беше особен звънец – 13 ти номер, много рядък звънец. Баща ми имаше двама приятели от село Габров дол. Те работеха в Мината в Перник... в събота се прибираха към Габров дол пеша и минаваха през Ярджиловци. Спираха при баща ми, той си пиваше по ракия и си приказваха. Единият от тези двама беше много мераклия по Сурвата, все участваше, преличваше се. Бях 7-8 годишен и добре помня колко пъти се молеше на баща ми да му даде звънца.

Даже един път му предложи да му даде кравата си, само и само да получи звънеца. Искаше да размени кравата си за звънеца! – толкова беше увлечен по тая Сурва. Като си отиде той, майка ми рече на баща ми: „Дай му тоя пусти звънец, да ни даде кравата, та да си отгледаме децата, дай му го!“ Ама баща ми така и не му го даде. Даже оня после предлагаше и телето с кравата, ама баща ми пак не се съгласи. Такова увлечение по Сурвата...” (етнографско интервю на Т.Тодоров).

Като се има предвид, че информаторът е роден през 1951 г., а неговият културен спомен е от 7-8 годишната му възраст, можем да си представим колко активно се е изпълнявал обичаят Сурва в края на 50-те и началото на 60-те години на миналия век в Средна Западна България. И все пак, както сочи единият от житейските разкази, цитиран по-горе, в част от селата обичаят започва да замира.

След 1956 година партийната и държавна власт у нас започват да прокарват и налагат положително и активно отношение към движимите и недвижими паметници на културата и към „народната” култура изобщо, като основа за запазването на културната ни идентичност. Вероятно това е и резултат от появилата се през същото време Европейска културна конвенция за междуправителствено сътрудничество в областите на образованието, културата, наследството, спорта и младежта; Конвенцията на ЮНЕСКО за защита на културните ценности; Европейската конвенция на Съвета на Европа за опазване на археологическото наследство и много други общозначими европейски актове. Като отзвук на тази „обща грижа” за културното наследство, у нас през 1958 година излиза Постановление № 165 на Министерския съвет за опазване паметниците на културата и музейното дело, в което за първи път към понятието *паметници на културата* се включва и *духовната култура на българския народ*.

След 1962 г. процесите в областта на културата за следващите двадесет години се определят като „културна революция” (Ст. Денчев, С. Василева, 2006:158). Тази „културна революция” включва „усвояване на културните ценности, създадени от предишните поколения” (пак там).

Резултат от грижата на властта към културното наследство на българския народ, е създаването на Комитета за култура и изкуство, Централния дом за народно творчество, Националния събор на народното творчество в Копривщица, фолклорните певчески и танцови състави в различните селища, прегледите на художествената самодейност, тематичните фестивали и други подобни. В такива условия и поради конкретно целенасочената политика на тогавашната власт, през 1965 година в големите градове се създават специални структури – Окръжните съвети за култура.

Най-значимият акт на Съвета за култура в Перник от това време е обсъждането на идеята за маскараден фестивал. На 14 април 1965 година изпълнителният комитет на Окръжния съвет в град Перник взема решение за създаване на фестивал „Пернишка зима”, с участието на всички сурвакарски маскарадни групи от тогавашния Пернишки окръг. Съорганизатори са Комитетът за култура и изкуство, Централният дом за народно творчество, Националният съвет на профсъюзите и Централният комитет на Димитровския комунистически младежки съюз. (Цв.Манова, 1999:133). За първото провеждане на фестивала, през януари 1966 година са поканени „всички сурвакарски групи от селата на Пернишки окръг и по едно село от Тракия, Добруджа, Северна България и Шоплука.” Както се вижда, още при самото си създаване Фестивалът се стреми да обхване всички райони на България, където има маскарадни игри, което несъмнено е едно от неговите сериозни достойнства. Още на Второто му издание (1967 година – б.м.), организаторите канят по една група от всички 28 окръзи на страната; макар че подходът очевидно е административен, това подпомага реализацията на техния замисъл и основателните им претенции да създадат едно културно събитие от национален мащаб. Целта на организаторите се извежда на преден план непосредствено преди това и е формулирана така: „Да се издирят и възродят забравени старинни обичаи, които художествено оформени, се изнасят на показ, за да насаждат любов към народното творчество и да възпитават патриотични чувства”. В условията за участие е декларирано изискването „маските да бъдат старинни, оригинални и да отразяват местния бит” (Правилник, 1966:2)

Създаденият преди повече от четири десетилетия Международен фестивал на маскарадните игри в гр. Перник, днес вече е наистина грандиозно събитие. Най-важното обаче е, че за близо половин век съществуване, този културен феномен оказва мощно и многопосочно влияние, както върху самите обичаи с маски навсякъде по българските земи, така и върху цялостния облик на съвременната българска култура. В Пернишко, процесите свързани с него, са **уникални**.

В документацията по създаването на Фестивала през 1966 година е отбелязано, че ще бъдат поканени за участие групи от 16 селища в Пернишки окръг, където обичаят е запазен (ОДА, ф.993). Малко вероятно е организаторите да са се опрели на някакви сериозни статистически данни къде, до каква степен и в колко точно селища на тогавашния Пернишки окръг битува маскарадната обредност. По-достоверно изглежда те да са имали предвид местата, където игрите по-активно присъстват в бита на малките локални общности и са **по-атрактивно изразени**. И все пак този брой на поканените може да послужи като отправна точка за няколко извода: към средата на 60 – те години на XX век маскарадната обредност **е част от културата на населението в Средна Западна България**. В някои селища обаче традицията е започнала бавно да излиза от календарната празничност на населението, т.е. нейните прояви тръгват към избледняване, подобно на много други обичайни практики, върху които оказват влияние бързите темпове на икономическо и обществено развитие, нахлуването на индустриализацията и установяването на новите обществено - икономически отношения, характерни не само за социализма като система. Процесът е особено силно изразен в Пернишко. През първата половина на XX век, поради мащабната експлоатация на каменовъгления басейн в недрата му, голяма част от мъжкото население на околните села се пролетаризира; доскорошните селяни стават миньори и се установяват заедно със семействата си в града. През втората половина на века в Перник се развиват още черната металургия, тежкото машиностроене, циментовата промишленост, стъklarското производство и процесите на миграция от селото към града се засилват. Целият този процес

на бърза пролетаризация и намаляването на населението в селата поставят на изпитание активността на традиционната култура изобщо и на маскарадните игри. Така че Фестивалът „се ражда” точно навреме, „улавяйки” една традиционна изява, която все още има проявление, но трудно се „вписва” в съвременността. В този момент **той се оказва необходимо условие за динамизиране фрагментарното изпълнение на маскарадната обредност в селата, които са естествената ѝ среда и в крайна сметка – за нейното запазване.** Основания за този извод ни дава това, което се случва по-сетне.

През 60-те години на века, чрез току що създадения Фестивал, маскарадните игри „се качват” на сцената на художествената самодейност и по този начин започват „да си пробиват път” към градската среда и градската празничност. Така става и с много други елементи на традиционната култура (фолклорът, народното приложно изкуство). В същите години на няколко места се създават национални събора на народното творчество, Задругата на майсторите на народните художествени занаяти и други. Контекстът е ...”сътворяване на нови културни ценности, които да оставят диря не само в ... нашата национална култура” (Живкова, 1976:153). Примерите в тази посока са предостатъчни. Но маскарадните игри, получавайки подкрепа „отвън”, и ставайки част от градската култура, остават да живеят и в битовата практика на населението в селата, където, поради множеството споменати по-горе причини, са били застрашени от заглъхване. Освен че тяхното съществуване започва да се вписва в града, то продължава паралелно живота си и в селото. Така през 60 – те години на XX век Фестивалът на маскарадните игри в Перник по уникален начин **подкрепи, поощри, продължи живота на обредното маскиране в руралната култура.** В повечето от селищата около Перник определено не става дума за „възстановяване” на маскарада или за *нововъзникнала* практика с ритуално звучене т.е. за „изобретена” традиция (Hobsbawm, 1983:15). Когато се реализира първото издание на Фестивала, обредното маскиране все още е живо на много места в района. **Фестивалът се ражда поради него, „стъпва” на неговите традиции и ги продължава до степен прекалено дръзка за съвременността.**

Вече споменахме, че има и селища, в които през 60 – те години тази традиция е заглъхнала и там се наблюдават само нейни отгласи. В тях постепенно маскарадната традиция се „възстановява”, „завръща”, „събужда”, „изобретява”. Затова само след няколко издания на Фестивала, селищата, в които маскарadni групи играят по Сурва, се оказват значително повече от тези 16, които чрез живата си традиция са участвали във фестивалното начало. През всичките четиридесет години фестивална история те стават все повече и повече. Дори и днес, през първото десетилетие на ХХI век, селищата с маскарadni изяви продължават да се увеличават. Кръгът: жив обичай в селска среда – раждане на фестивал – оживяване на обичая в селска среда се затвори. Селища, с население от стотина жители правят сурвакарски празник на 13 януари със 130-150 души маскирани. Защото на Сурва се завръщат по родните си села, (за да се маскират), всички, които са ги напуснали. Дори и младите хора, които не са приели от своите родители това културно наследство, стават изпълнители на обичая. Сам по себе си този факт е уникален.

В първите години след създаването на Фестивала на маскарадните игри участието на групите в него се подчини на една добре позната от други сфери на обществения живот „стройна организация”, която включваше многократни предварителни събрания, срещи и съвещания на отдел Култура към Окръжния народен съвет с ръководителите на групите за участие и пр. и пр., чрез които организаторите трябваше да „обхванат” проявата от всички страни. В тези съвещания и сбирки още в самото начало винаги участваха и специалисти – етнологзи, хореографи, фолклористи, музиковеди... Това от една страна показва сериозното отношение на местната власт към маскарадните игри и от друга – внуши на участниците, че те са нещо **важно и значимо**. Местните и националните средства за масова информация, естествено с помощта на същите специалисти, работещи в различни звена на културата, отделиха много място и време да разясняват колко дълбока е традицията и колко необходимо е да я запазим. Това от своя страна даде познания на нейните носители за това **какво са**, постави на дневен ред въпросът за стойността на народната култура изобщо и маскарадните игри в частност и мястото им

в съвременната ни култура. С други думи – общественото внимание беше насочено към „ценното в традицията”. Една година след създаването на Фестивала (май 1967г.) в София се проведе Първият конгрес на българската култура, на който традиционната култура на българския народ беше обсъждана като „**неизчерпаема съкровищница от хилядолетията**” (курсивът – мой, Цв.Манова). В тези условия „обгриженият” Фестивал на маскарадните игри в Перник много бързо набра скорост, стана част от градската култура и доби широка популярност. Това беше очакван резултат. По-важното обаче, което заслужава и по-сериозно внимание е , че носителите на тази традиция, започнаха да гледат на нея, като на нещо изключително важно. Промениха се мисловните нагласи в тази посока. Така в модерността, благодарение на Фестивала, българските маскарadni игри получиха една твърде предна позиция в скалата на социално значимите ценности в общественото съзнание и особено в това на локалната общност. На всяко следващо издание на Фестивала групите и участниците се увеличаваха – от 1555 души през 1967г., към края на века те станаха вече 5000. Този факт нямаше да е толкова значим, ако говореше само за развитието на фестивала, но той разкрива много по-съществен резултат – участието на групите в него се предхождаше от **активизирането на обичая** в самите селища... Разбира се, всичко това бе пречупено през собствената им фантазия и собствените им възгледи за традиционност. Тези възгледи също дълго и упорито се формираха и манипулираха, с помощта на всички работещи в сферата на културата. Преди всяко издание на Фестивала, а и преди всяка изява на обичая, в селищата, където беше жива маскарadната традиция, или където се „възстановяваше” традицията, отиваха при сурвакарските колективи специалисти от отдел „Култура” на Окръжния народен съвет и от Окръжния музей. Те внушаваха непрекъснато, че най-важното условие за участие във Фестивала е да бъде спазена традицията по отношение на маските, костюмите, обредността. Правеха се нарочни срещи между възрастните хора от селищата и самите изпълнители на обичая. На тях се разказваше, коментираше, дискутираше как старите *помнят* обичая и как *трябва* да се изпълнява той от по-младите. Всичките

тези „дейности” бяха толкова целенасочени, упорити и последователни, че като резултат се установи трайна практика преди всяка Сурва хората от групата да търсят старите изпълнители на обредността, а последните сами да прекарват времето си на местата, където се правят маските. Изпълняването на обичая в селищата през 70 те години на века стана **грижа на локалната общност**, както е в традиционното общество.

Отливът на хора от града към селата на 13 ти януари (денят преди Сурва) за участие в обичая стана толкова масов, че всяка година на този ден Държавното автомобилно предприятие в Перник пускаше допълнително автобуси до всяко село. Заслужава внимание един диалог, документиран от нас в автобус, пътуващ за с. Ръждавец преди деня Сурва през 1976 година: *„Моят мъж лани прескочи – не ходи, глава го болеше, грип го беше уловил. Тая година му викам: „Иди! Ти ако не идееш, друг ако не иде, трети ако не иде, това че си умре”. И на децата им викам: „Идете, училището че почака!”* (Цв.Манова, личен архив). Още по-показателен е фактът, че на този ден във всички големи предприятия на града изпълнителите на обичая се **самоосвобождаваха от работа**, предварително се уговаряха някой друг да им „отработва” два дни, после ги връщаха. Масово председателите на профсъюза в предприятието освобождаваха неофициално мъжете от работа, медицинските служби даваха болнични листове тихомълком, партийните секретари на цеховете негласно съдействаха за неявяване на работа. Ето един коментар на участник в обичая от село Ярджиловци: *„Ние по едно време имаме един кръстен началник-смена, който даваше на сите сурвашкари отпуски около Сурва, оти си знаеше дека тека и тека нема да дойдеме. Това си ни беше нещо като служебна отпуски”* (Цв.Манова, 1955:80) В стереотипа на хората от района се беше „събудила” рефлексията за изпълняване на обичая. Едно етнографско наблюдение на Сурва в село Ръждавец, красноречиво разкрива мястото, силата и значението на обичая в съвременната култура на Средна Западна България: един младеж, строителен работник от селото, който беше лежал в болница със счупен гръбнак месец и половина, се подписа, за да отиде в своето село на 13-ти вечерта и

да участва в обичая. През нощта, когато групата тръгна за съседното село Долна Секирна, той тръгна след тях, а баща му и брат му, без да са иначе изпълнители на обичая, го последваха, за да носят маската му през дългия път. В съседното село хората, загрижени за него, го канеха в домовете си, за да си почине и той се върна с групата чак на сутринта. На Сурва в с. Ярджиловци през зимата на 1978 година, групата маскирани сурвакари, обхождайки домовете, попадна в една къща, където никой не отвори вратите. Стопаните бяха отишли на работа първа смяна, но в двора на къщата, на една, нарочно поставена маса, бяха оставили чиния със сладки, шише вино, и една десетолетова банкнота, затиснати под шишето. В същите години директорът на музея на маската в гр.Бенш (Белгия) дойде да заснеме филм за българските маскарадни обичаи. Представители на отдел „Култура” на Окръжния съвет му оказаха съдействие и го заведоха в с.Банище. Сурвакарите бяха предупредени, че ще ги снима гост от чужбина и, обхождайки домовете, започнаха да влизат само в големите, хубави къщи, а да отминават по-малките и по-неугледните. Една старица, която ги беше чакала на двора цяла сутрин с хляб и двулелева банкнота в ръце, погледна отминаващата група, заплака се и рече: „Деца, ама защо ме отминавате?”.

И всичко това се случваше във втората половина на XX век!!!...

Влиянието на Фестивала върху маскарадната обредност в Средна Западна България в никакъв случай не се изчерпва само с активизирането ѝ в околните села, макар че то зае значителни размери и е предостатъчно като резултат. Още по-значим резултат беше активизирането на маскарадните игри по цялата българска територия. В районите, от които пристигаха групи за фестивална изява, протичаха същите процеси. В много селища от Ямболско, Пазарджишко, Казанлъшко, Бургаско, Благоевградско, където маскарадните игри бяха позаглъхнали, традицията доби плътност и оживление. Този резултат от създаването и развитието на Фестивала на маскарадните игри за поддържането и „изобретяването” на самата българска маскарадна обредност е наистина удивителен.

Това е най-важната, но далеч не единствена посока, в която Фестивалът

предизвика промени в изявите на една хилядолетна традиция. Особено интересно е развитието на маските. Както беше споменато по-горе, през първата половина на XX век те са ниски, прибрани, направени главно от парчета кожа, няколко крила на птици, дървена коруба, стар плат с изрязани дупки за устата и очите. **Снимки на сурвакарски групи от края на тридесетте години и от петдесетте години на века вече показват развитие на маската – тя е малко по-висока, с повече крила или пера, с разнообразни форми и често, с нарочно търсен колорит. След създаването на Фестивала през 1966 година, вероятно поради конкурсния му характер, но не единствено заради него, маските започнаха да се превръщат в произведения на народното приложно изкуство. И това е закономерно явление. Художествената самодейност, чиято проява е и Фестивала в Перник, „не само предложи „самодейно” изкуство на потребителя, а и още нещо – превърна потребителя на изкуството в личност, която твори изкуство”.** (Краев, 1985:4). От една страна, участниците във Фестивала, вече можеха да видят много и различни маски от всички краища на България, а по-късно – и от други държави. Това обогати изключително много познанията им и буквално отприщи, развихри народната фантазия. Маските нараснаха на височина до няколко метра, станаха многолики и многоглави, появиха се причудливи форми. Разнообразието им стана толкова голямо, че и днес, когато няколкото хиляди маскирани идват на всяко издание на Фестивала, трудно могат да се видят две подобни една на друга маски, особено сред тези от Западна България. Всеки участник в обичая и после във Фестивала изработва своята маска (лик) сам, надпреварата за най-красива маска е толкова ярко изявена, стремежът за първенство в това отношение е толкова силен, че всяка година се правят нови и нови, стават все по-интересни, по-богати, по-особени, по-неочаквани. След осмото издание на Фестивала (1985 г.) се постави на обсъждане въпросът за изграждане Музей на маската, който е актуален и до днес. През същите години започна да се присъжда награда за най-красива маска и това насочи още повече интересът на участниците към маските. Появиха се даже „майстори на маски”. Преди тридесетина години в село Светля, Александър Колев вземаше целия си годишен отпуск наведнъж

през декември т.е. преди Сурва, за да направи няколко десетки маски за цялата светлянска група. Днес същата „длъжност“ заемат много хора. Почти във всяко село има по един – двама мъже, които правят маски за повече сурвакари и се самонаричат „майстори на маски“. (Например Васил Васков и Крум Васев от село Гигинци, Кирил Велинов от село Габров дол, Георги Добренов от село Долна Секирна и много, много други). Можем да добием пълна представата за „майсторите на маски“ при среща с Драго Мирчев от село Чепино. Почти всички петдесетина маски, с които групата изпълнява маскарадната обредност в селото и участва в пернишкия маскарад са изработени от него. Той ги прави *целогодишно*. Няколко необитаеми помещения в неговата къща са пълни с царевична шума, кожи, крила, пера и други материали. В двора му се сушат стотина трупчета от топола, които след обработка стават „лица“ на маските, познати ловци му донасят рога, опашки, зъби, глави на диви животни. Съботните дни Драго Мирчев прекарва на животинския пазар в Перник, където коли всяко закупено от гражданите животно, срещу което получава кожите или перата му. „Майсторът на маски“ се „ражда“ по собствена инициатива, но после се обгрижва от целия микросоциум и така се легитимира и утвърждава в него. За създаването на „майсторите на маски“ играе роля един фундаментален психологически механизъм: „Външната необходимост (в случая Фестивала – б.м. – Цв.Манова) е предизвикала действия, които се превръщат във вътрешна психологическа потребност на субекта“. (Л.Николов, 2001:238). През последните десетина години вече „майстори на маски“ има в много селища на България, където обичаите по Сурва и Сирни заговезни са живи, а в Пернишко – почти във всяко такова. Това създава условия за раждането на един нов занаят - правене на маски. Тези личности са възприели изработването на маски като *мярка на своята всекидневност*, а „всекидневието се преценява от гледна точка на значимостта и съществеността на социалните факти, които го образуват“ (Л.Николов, 2001:238). Те са в непрекъснат контакт от една страна с маските (защото направата им изисква целогодишна грижа) и от друга – с останалите носители на традиционната култура. Това са етносоциални връзки, които поради дълбоко навлизане на маскарادا в съ-

временния живот на локалната общност, непрекъснато се активизират и актуализират. Важна е консолидиращата за микросоциума роля на „майстора на маски“, защото всички участници в маскарада се извяват извън него в някое по принцип отдалечено от тази сфера социално поле, а той напълно безкористно и (което е по-важно) **постоянно подпомага включването им в полето на празника.**

Предизвиква интерес и една нова конкретизация в терминологията, касаеща маските и изпълнителите. Както беше отбелязано по-горе, до създаването на Фестивала, т.е. до към шейсетте години на миналия век, названието за маска в Пернишко е лик, (мн.ч. ликове). След като Фестивалът зае своето място в градската култура, а средствата за масово осведомяване и специалистите все по-често коментираха *маските*, в лексикалната практика на населението от района (и главно в тази на самите участници), навлезе и лексемата *маска*, съотнесена само към тези, направени от кожа. През последните няколко години, под влиянието на специалисти, започна да се прокрадва и лексемата *копанка*, не само обозначаваща лицевата част на маската, а и като *маска - копанка*. А пък изпълнителите на обредността, които са с маски на главите и носят звънци на кръста си, се самонарекоха *звънчари*, за да се разграничат от другите „роли“.

Влиянието на фестивала върху маскарадната обредност в малките локални общности на Средна Западна България доведе до някои трайни промени в нея, които станаха пред очите ни за много кратко време. Вече във всяко „сурвакарско“ селище празникът Сурва на 13 януари вечерта задължително започва с голям огън в центъра, а сурвакарите носят запалени факли. Научен интерес предизвиква твърдението на изпълнителите, че това „е в местната традиция открай време“, след като е съвсем очевидно „заемането“ му от кукерските групи, които те наблюдават на Фестивала. Нови са също така благословиите, които изрича свещеникът, когато групата посещава домовете в селищата. Те също са „придобити“ във фестивалните години, тъй като иначе са част от предпролетната обредност по Сирни заговезни в районите, където играят кукери. Поради това, че в Пернишко няма подобни

фолклорни форми в сурвакарската обредност, изпълнителите на обичая си „привнесоха” такива от детските сурвакания и от кукерските групи.

Самото название *кукери* навлезе трайно в бита и обредността на населението от Средна Западна България още преди няколко десетилетия. Всъщност по-голяма част от първите изследвачи на маскарадната обредност в началото на XX век използват само този термин, отнасяйки го към всички маскирани. Към тридесетте години на века и в пресата се използва само той. Това е едната причина. Другата отново е Фестивалът на маскарадните игри в Перник, който неволно го затвърди, поради това, че от самото начало всички средства за масово осведомяване, които го отразяваха, използваха главно термина *кукери*, мислейки, че той обобщава всички маскирани. Той стана определение за маскираните изпълнители изобщо в цяла България, което от своя страна подпомогна „изтичането” на другите названия – *сурвакари*, *бабугери*, *ешкари*, *кукове*, *мечкари*, *старци*, *джамалари* и пр. Най-съществената причина за смяната на двете названия в Пернишко, според нас е, че терминът *сурвакари*, който се отнася до изпълнителите на зимните маскарадни игри в района, в мисловните нагласи на местното население рефлексивно се свързва преди всички с малките сурвакари, които обхождат домовете със сурвачки, тъй като тази обредност също е жива. Терминът *кукери*, без да се е отнасял към всички маскирани според хилядолетната традиция, днес всъщност ги обозначава в цялата ни етническа територия, а в Западна България ги разграничава от децата със сурвачки. За това днес вече можем да говорим не само за повсеместност на названието *кукери*, а и за самоназванието кукери в повечето от районите, където маскарадната обредност е жива.

Научен интерес предизвиква фактът, че в ново време, започна един стремеж към *селищна самоидентификация чрез маската не само на Фестивала, но и във всекидневие*. Вече често може да се чуе: „*Ние сме с крила от гълъби*”, или: „*Нашите маски са само от кожи с рога*”, или „*Беловодчани правят само зевала*” (маски с множество отварящи се уста) и т.н. По време на етнографско наблюдение в с. Садовик през 1981 г. регистрирахме как

един човек, отдавна напуснал селото и вече жител на гр. Варна , се прибра за празника и докара пълен багажник крила от чайки, които беше събирал по морския бряг. Цяла есен, за да са по-красиви и главно *по-различни* маските на неговите съселяни. Групата на село Лесковец направи силно впечатление с еднаквите си костюми от кожа. Оказа се, че пенсиониран военнослужещ от същото село е закупил от някакъв склад няколко десетки бракувани кожени гащеризона, за да „облече” всички в еднакви костюми, *„та оттук нататък всеки да знае, че това са лесковчани”*. (Цв. Манова, личен архив). Това е естествен стремеж към о-различаване от останалите, стремеж към подчертаване на антитезата **ние-те**, към извеждането ѝ на преден план. Известно е, че костюмите на сурвакарите са или от кожа, или от нарязан на ленти разноцветни парчета плат. Но в село Банище, например, преди петнадесет години маскираните излязоха да играят с костюми, изработени от особен вид треви, които те намерили като опаковъчен материал в контейнери за прекарване на мебели и това предизвика необичаен интерес в останалите. След това започнаха да се правят костюми от царевична шума, от суха метла и т.н. Преди повече от тридесет години сурвакарите от село Долна Секирна си направиха костюми от червени ресни. Наскоро започнаха да обсъждат дали не е по-добре да се променят по някакъв начин, за да ги забележи журито на Фестивала и да вземат награда. По време на обсъждането се породиха спорове, в който ръководителят на групата ги убеждаваше, че е по-добре да си запазят червените костюми, защото точно по това се различават от всички останали , т.е. това **ги характеризира**.

През втората половина на миналия век „колективистичният дух” в социалното пространство на селището (и не само в него), беше нещо естествено – имаше производствени колективи – звената на трудово – кооперативните земеделски стопанства, селскостопанските бригади, бригадите в цеховете на големите промишлени предприятия, дори бригади за социалистически труд, които поддържаха общ социален живот. Производственият колектив до голяма степен замени селския, съседския, родствения. В градовете те се формираха още по-бързо поради миграцията от селото към града и изгуб-

ване на връзката със селищния и родствения колектив. В контекста на този „колективистичен дух”, за който работеха всички идеологически институти от една страна и от друга – в резултат на активизиране на маскарадните игри, по селата се създадоха особен вид социални формации – **маскарадните групи на сурвакарите**. Те бяха наречени от организаторите на Фестивала **сурвакарски колективи** и тази рефлексия все още „работи”. Сурвакарските групи не са **условни**, а **реални** и са обединени от реални отношения. Те имат своя неофициална, вътрешна структура, която им позволява да вземат и да изпълняват решения (Цв.Манова, 1987:63). Членовете им имат различно местожителство, но поддържат тесни връзки помежду си. Поведението на всеки член на групата се ръководи от потребностите на самата група и в крайна сметка – на селото. Т.е. вътре в групата е налице **отговорна зависимост**, което наистина е качество на колектива. Естествено те не могат да станат **колективи**, поради спецификата на задачите, които остават вътре в самата група. Въпреки това административните власти ги възприемаха (и продължават да ги възприемат) като такива, поради което се съобразяват с решенията и с мнението на сурвакарите. Тези формации и в наши дни имат трайно присъствие в живота на селищата не само в празника, но и във всекидневността. И до днес, няколко десетилетия след създаването си, те решават някои проблеми на селищата. Още преди 70-те години на века, средствата, събрани на самата Сурва при обредното обхождане на селището, те влагаха в обществено полезни дейности. Така сурвакарите от село Ярджиловци направиха заслон на автобусната спирка в центъра на селото, а на следващата година купиха калорифери за отопляване на медицинската служба. Групата за маскарадни игри от село Черна гора няколко пъти дари тези средства на болни съселяни, а сурвакарите от с. Гигинци ги дариха на семейството на свой починал другар. Някъде те се даряваха на читалището или на самотни и болни хора. През последните години много групи вложиха средствата за направа на параклиси. На Фестивала през 2008г. групата на село Габров дол спечели Голямата награда и я дари на Дома за деца - сираци в гр. Перник. През социалистическия период председателите на социалис-

тическите кооперативи (ТКЗС) всяка година искаха помощ от маскарадните групи, за да успеят да приберат селскостопанската реколта и независимо от това, че участниците в тях живеят на различни места (най-често в Перник или други близки градове), те се събираха на селскостопански бригади, за да приберат сеното или да извършат друга работа в селата си. Така формацията **сурвакарски колектив** и до днес има трайно присъствие в живота на селищата и празник, и във всекидневността.

Сурвакарите, участващи в обредното маскиране в селата, и на Фестивала, придобиха такова **групово самосъзнание**, че в обикновен разговор с всеки от тях, и най-непредубеденият разбира, че те вече делят населението на сурвакари и не-сурвакари. Маскарадът стана **маркер** в съвременната култура на регионалната общност. Преди години, непосредствено преди Сурва почина ръководителят на групата на село Лесковец. На некролога, с който се съобщаваше за смъртта му, неговите близки бяха поставили снимка, на която е облечен в сурвакарския си маскараден костюм. Така, освен че подпомагаха идентификацията му, те показаха неговата „социална” принадлежност.

Проява на груповото самосъзнание е и това, че всяка група и всеки член на групата се стреми да формира колективното мислене, че са „най-добри за всички времена” и този стремеж, започнал още с първите издания на Фестивала, към края на века взе да придобива нереални размери. Днес – още повече. Дори през лятото, когато празникът Сурва е останал назад във времето, техните основни теми на разговор „се въртят” все около него. И между две издания на Фестивала (доскоро той се провеждаше на всяка четна година), разискванията между участниците в маскарада са главно в тази посока. Те интерпретират своя собствен свят **чрез маскарадността**. Темата за маскарада измести редица други теми на всекидневността. Както отбелязва Питър Бърк за Турин през 1739 г., цитирайки Томас Грей: „Този карнавал трае само от Коледа до Великия пост; едната половина от останалата част на годината минава в спомени за отминалия, а другата в очакване на идващия карнавал”. (П. Бърк, 1997:230).

Особен интерес по отношение на споменатите нови социални групи заслужават така наречените *сурвакарски събори*, които също бяха създадени от тях. Това са празници, на които групата кани всички жители на селището в някоя от близките местности, като със средствата, събрани от Сурва, се купуват храна и напитки за цялото село, ангажиран е и музикален състав. За тези нови селищни празници, които започнаха да се създават още в годините на социализма напълно спонтанно, буквално пред очите ни и вече станаха традиция, се избира един произволен летен ден. Тази „съчинена“, „изработена“ традиция навлезе много дълбоко в бита на цялото население от селата около Перник. Трябва да бъде направено уточнението, че във всяко от селищата, традиционните селищни празници – местният събор и старият курбан, продължаваха да се празнуват, т.е. сурвашкият събор не „зае мястото“ на някой друг селищен празник, а беше създаден като нов празник. Затова, когато се води разговор за събор, всички уточняват – „сурвашкарският събор“, за да го различават от местния традиционен събор. „Сурвашкарските събори“ се посещават и от хора, които не живеят постоянно в селото. На някои от тях се изнасят като на изложба най-хубавите звънци, или повечето от маските. Консолидиращата роля на тези събори не се нуждае от коментар.

Въобще самите сурвакари започнаха да придават на маскарата **значимост**, която надхвърли „рамките“ на което и да е от другите проявления на традиционната култура. У тях се създаде съзнание за принадлежността към особена категория хора, призвани да опазят нещо много стойностно и ценно. Това е причината през осемдесетте години на века сурвакарите от село Лесковец да издигнат в центъра на селището си „паметник на сурвакаря“ (терминът е на самите тях), така както се поставяха паметници на загинали партизани или други исторически личности. След като барелефът на сурвакар с маска стана факт, в ежедневния речник се появи нов топос: „Ей там, до кукерския паметник“ (Цв.Манова, 1987:62). Може да се каже, че те започнаха да се съизмерват с онези значими събития и личности от миналото, които бяха „получили“ вече правото на паметен знак. Т.е. **извън маскарата** те вече оценяват себе си **чрез него** и оценката е толкова висока,

че сами си присъждат отличителен знак за значимо присъствие в културата (Цв.Манова, 1987:62).

На базата на всичко това Фестивалът отдавна създаде обществени нагласи за конкуриране в полето на живата традиция, където по принцип конкуренцията не може да има. Тези реалности са познати и от други сфери на художествената самодейност, само че там иде реч само за „представяне” на културата, а не за жива култура, както е в случая с маскарадните игри. При обявяване на наградите след едно от изданията на Фестивала, кметът на село Кошарево (което беше много близо до Голямата награда, но не я взе), с цялата си сериозност каза: *„Ей сега ми се обади един старец от нашето село и ми каза: „Днес кокошките на селото не снесоха. Всеки ден снасяха, дори и в най-големите студове снасяха поне едно яйце, а днес не снесоха”* (Цв.Манова, личен архив).

Не само маскиращите се, а цялото население гледа вече на маскарадните игри като на наследство в буквалния смисъл на думата. Затова един възрастен мъж от село Чепино казва: *„Ще взема да заделя около хиляда лева и да купя на моя внук един комплект звънци. Длъжен съм. Той сега е малък и не разбира, но като порасне и тръгне по Сурва, винаги ще знае, че тия звънци му ги е купил дядо му. Нали той ще ме наследи в Сурвата”*...(Цв. Манова, личен архив).

Такава обществена нагласа стана възможна главно поради усилията на организаторите да „задържат” маскарадните игри в полето на традиционността и да не позволяват „отклонението” им към съвременния европейски карнавал. Този въпрос се актуализира още към края на 70 – те години на миналия век. Тъй като в целите и статута на Фестивала беше залегнало условието „да се възродят старинните обичаи”, журито парираше всеки опит да бъде „прекопирана” някоя интересна идея от други райони на страната (такива възможности имаше предостатъчно на самия фестивал) или от многото европейски карнавали, където сурвакарите нерядко бяха канени. Така на групите от Средна Западна България им се видя твърде интересно обредното заораване, което „донесоха” кукерите от Централна България и Тракия и на няколко пъти направиха опит да се явят с дървено рало, кое-

то веднага доведе до декласирането им. По-важен резултат от тези опити бяха предизвиканите научни дискусии. Между седмото и осмото издание на Фестивала организаторите поканиха на специално заседание български учени – фолклористи, етнографи и специалисти от Националния център за художествена самодейност (Цв.Манова, 1999:137). На него беше разисквана темата за взаимното проникване и взаимното влияние между маскарадната обредност и Фестивала. Изказаните научни становища бяха диаметрално противоположни: едното – Фестивалът да се „отвори” към градския карнавал и другото – да продължи да се придържа към традицията. В няколко-совата научна дискусия се наложи втората теза и Фестивалът „продължи да върви” по отъпканата си пътека. Това обаче като че ли се отнасяше само до високите персонажи. А ниските персонажи и в социализма, и в постсоциализма се осмеляваха да интерпретират чрез маската, къде по-пестеливо, къде – по-грубо, времето и „случващото се” в него. В социалистическия период те бяха „**на страната на властта**”, т.е. шаржът отразяваше явления и персонажи, обявени за „отрицателни”. Например най-често срещаните ниски персонажи преди няколко десетилетия бяха т.нар. „зози” с къси полички и твърде свободно поведение, на които в реалния живот властите гледаха с недобро око и в по-ранни периоди даже ги санкционираха. Днес ниските персонажи също пресъздават образи, които заслужават обществено порицание, но от тяхната си, лична гледна точка, която рядко съвпада с тази на властта, а често е и **против нея**. Така се появиха маски с надпис „*стани ти, да седна аз*”, „*няма нищо вечно на света, само мафията е вечна*”, „*и аз заминавам от България*” и пр. В една от последните години, на гърба на един от персонажите се четеше „*Да сте живи, да сте здрави, докато Миньор влезе в А група*”. Този персонаж получи многохилядни аплодисменти, защото публиката отдавна вече беше изгубила надежда футболният отбор „Миньор” да постигне такъв успех и фактически това изглеждаше пожелание за дълголетие.

През втората половина на миналия век политическите маски отсъстваха и от обичая, и от Фестивала и това е напълно разбираемо. От една

страна организаторите положиха предостатъчно усилия да **бъде следвана традицията на маскарадната обредност**, където те категорично отсъстват, т.е. да не се отиде в сферата на карнавалите, и от друга – такава свобода на изказа все пак не би останала незабелязана поради тоталитарния характер на социализма като политическа система. В историята на Фестивала имаше и периоди (1980 – 1990г.), през които се правеха „междинни”, районни фестивали в отделни селища на бившия Пернишки окръг. Тъкмо на тези районни фестивали започнаха да се появяват маски с ракети „Пършинг”, маска на Никсън и др. подобни. Фестивалното жури, което трябваше да „отсее” групи за Националния фестивал, „декласира” всички подобни изяви, преценявайки, че това са карнавални, а не фестивални маски. Оттук нататък на нито едно от фестивалните издания, нито пък на Сурва в селата, не се появиха маски с политически характер. Демократичните промени у нас през 1989 г., обаче дадоха възможност за всякакви интерпретации, включително и политически. Чрез ниските персонажи маскиращите се започнаха да пресъздават различни политически личности или събития по-малко или повече конкретизирани. Причините – и журито, и самите участници в маскарада знаеха, че ниските персонажи остават встрани от класирането, което продължи да спазва основния критерий – **вярно пресъздаване на традицията**. Високите персонажи си го „позволиха” само при обредното маскиране на село, където не са длъжни да се съобразяват с организационните рамки на едно градско събитие. През тези години политическите партии заявиха не само вербалните, а и цветовите си символи. В нощта на Сурва през 1991 г. в село Ръждавец мъжът – невеста се появи по време на обредното обхождане на домовете, облечен в синя булчинска дреха и син булчински воал. Останалите от групата направиха коментира : „*Той нали е от СДС-то, та цяла седмица боядисва сватбената рокля на жена си*”. Като сурвакар той беше „невеста”, а като „себе се” беше „седесар”. Обредният маскарад, в който винаги участва цялото селище, даваше възможност да се направи заявка за политическо присъствие, както това става на митинг, само че **чрез маската**. По същото време (години на тежка икономическа криза), на Сурва в село

Светля един от участниците в маскарада беше изработил и поставил на главата си твърде сполучлива маска на доскорошния държавен глава Тодор Живков. При посещението на групата във всеки дом той, със съответните, характерни за имитираната личност, добре заучени жестове, рецитираше: „*Аз като си бях на власт, всичко имаше за вас, щом ме свалихте от власт, няма нищо за вас*”. Така сред общото веселие един от сурвакарите изразяваше зад маската и чрез нея собствените си възгледи за устройството на държавата, както „синята невеста” в село Ръждавец. (Цв.Манова, 2010:293-303). Стремехът за самоидентификация чрез маската и костюма далеч не е само персонален, нито само локален. Преди двайсетина години, когато чужденците „откриха” българските маскарадни игри и организаторите на други карнавали в Европа започнаха да канят за участие сурвакарски маскарадни групи, ресничестите костюми на сурвакарите изведнъж се ориентираха към цветовете на българския национален триколюр. Никакви убедителни доводи на специалисти от музея, или от отдел „Култура” не можеха да ги разколебаят и да повлияят срещу това, докато самите участници не се убедиха, че достатъчно се различават от „другите” в европейския маскарад и не е нужно да „подпомагат” своята идентификация точно по този начин. Много от групите продължават да играят с тях.

Естествено, самоидентификацията не е нещо ново, нито нещо особено. Отбелязваме само, че в Пернишкия маскарад (и самата сурвакарска обредност и Фестивала) има чудесни образци дори сред високите персонажи, тъкмо защото ежегодното изработване на маските дава тази възможност, за разлика от другите райони на България, където маските са постоянен, непроменящ се реквизит.

Още със самото си създаване и особено, след като вече се утвърди през 70-те години на века, Фестивалът си „присвои” правото да контролира маскарадността в съответствие с времето, в което „всичко беше под контрол”. Това най-видимо се прояви в отношението към персонажа „поп”. Самият персонаж без друго беше гротеска по своята същност, дори само поради факта, че **съществуваше** в маскарадната обредност. „Поповете” бяха с епатра-

хили от домашно тъкани възглавници, с кръстове от картон, с нарисувани петолъчки на шапките или пък слагаха в кадилниците си люти чушки вместо тамян. Това беше твърде „удобно“ на организаторите в периода, когато за „атеистичното възпитание на народните маси“ работеха достатъчно институции. Но в препоръките на журито след Четвъртия фестивал през 1971 г. е отбелязано, че трябва „да се изчиства обичаят от попове и други подобни наслоения“ (Протокол, 1971:1). Въпреки цялото упорство на организаторите, нито веднъж не се случи някоя от групите да излезе да играе без този персонаж, било то на село или на Фестивала. Минаха няколко години, докато организаторите се убедят, че каузата, на която служеха, не е застрашена от гротескните „попове“, а напротив – тези шаржирани персонажи активно ѝ помагали без да искат и съзнават. Опитите на властта да се намеси по някакъв начин в маскарадните игри винаги са ги съпътствали. Срещаме ги и днес. Един от ръководителите на сурвакарската група, който работи в службите за поддържане на обществения ред, сподели, че когато излиза да играе, има неприятности. След една от последните изяви на групата на специален разговор му било заявено, че „уронва престижа на институцията“. Стигнало се даже до писмено обяснение и предупреждение за наказание. След като това не се случва само в един определен период от общественно-политическото и икономическо развитие на държавата, добре би било и дори е крайно време подобни нейни прояви да се коментират в науката от етносоциолози, политолози и други специалисти. В случая е важно главно това, че всяка власт (от средновековието до наши дни) прави опити за намеса в маскарадните игри, което е ясно изразено, както в писмени документи, така и в голяма част от житейските разкази, споменати по-горе. Фестивалът също е намеса. Всеки опит за класифициране на намесите на „лоши“ и „добри“ носи рискове, поради липса на точни критерии. Но можем поне да разделим намесите на такива, които я поощряват и такива които ѝ пречат и да отдадем заслуженото на Международния фестивал на маскарадните игри, който вече повече от четири десетилетия **подкрепя българската маскарадна обредност.**

В традиционното време обичаят Сурвакари се изпълнява само от мъже, достигнали женитбена възраст. Участието на жени е изключено. Децата гледат отстрани и тях също не ги допускат в групата. През втората четвърт на XX век в него вече се включват за участие и женени, и по-възрастни мъже. Това става възможно, защото обичаят постепенно започва да се освобождава от обредната си същност, в която има женитбени елементи. По същата причина в групите за маскарадна обредност още преди десетилетия започват постепенно да влизат и деца, макар че в началото на процеса техният брой е незначителен и задължително са сред ниските персонажи: *„Я като бех дете, (в началото на 50-те г. на века), нас не ни пускаха у мечкарницата при мечкарете. Само като циганче ако ме пуснат, та да идем с них. Иначе – не. А и ние, децата, бегахме усвет от мечкарете. Големите мечкаре не даваха да идем с них, гонеха ни. А и ние се плашихме, та бегахме”* (Цв. Манова, 1995:82). Когато през 1966 г. Фестивалът за маскарadni игри стана вече факт, организаторите поставиха условие строго да се спазва традицията и участието на деца беше ограничено по подразбиране. Едновременно с това обаче, един от критериите за оценка на журито беше „масовост”, а както беше споменато, селата се обезлюдяваха поради притегателната сила на развиващата се в града индустрия. От друга страна по-големите синове и дъщери на участниците, поради засиления общ интерес, започнаха да изработват и да слагат маски, като се включваха в обичая почти безпроблемно. Така за участието на деца в обредния маскарad в селска среда, беше необходимо главно и единствено желанието на самите сурвакари. А във фестивалните групи децата се включиха незабелязано. Когато процесът започна да става неуправляем, организаторите прозряха, че това максимално улеснява естествената транслация на традицията и започнаха да си „затварят очите” за това „нарушение” на условията за участие. Малко след това направиха решителна крачка към неговото институционализиране. Така след четвъртото издание на Фестивала журито отправи няколко препоръки към организаторите и в първата от тях четем: *„Да се поощрява масовото участие на деца, за да се поддържа жив обичай в селата”* (Протокол, 1971:1). В

съответствие с тази препоръка, на всяко дете, взело участие във Фестивала, беше подарена една книга. Така плахото появяване на деца във фестивалната проява получи поощрението на организаторите през 1971 г., а през 1990 г. (на деветото издание), се учредиха и отделни награди за детските групи, т.е. децата добиха правото да имат отделно класиране. Броят на детските групи започна много бързо да нараства и в наши дни почти всяко село от Средна Западна България участва и в обредността на самото селище, и във Фестивала с две групи, като едната от тях задължително е детска. За да бъде илюстрирана детската масовост, е достатъчно да отбележа само това, че някои от групите на Фестивала идват с по 40-50 деца, а в съответното село няма училище, няма млади семейства и отдавна вече няма деца. Те вървят по отгъпаната от бащите си пътека – живеят в града, а на 13 и 14 януари изпълняват обичая в селото, с което имат родствени връзки, после участват във Фестивала от негово име. Тази многопосочна интеграция също е уникално явление. То става още по-забележимо, като се вземе предвид и участието на жени в съвременното проявление на маскарадната обредност, което в традиционното време не е разрешено от самата традиция. До създаването на Фестивала през 60 – те години на XX век, те участват в обичая, като посрещат и даряват групите в домовете си. След като художествената самодейност „прие” в лоното си маскарадните игри, жените се включиха за участие в обичая и в някои от фестивалните издания като персонажи „све-кърва”, „кума”, „сватя”, и др., а по-късно и с маски. Днес тяхното участие и на 13 – 14 януари в селска среда, и на Фестивала, се среща масово. В общи линии процесът на завоюване на **„пространството на обичая”** и на **„фестивалното пространство”** от жените, които вече също е масов, до днес остана нерегламентиран и неинституционализиран.

Тези факти „отварят” темата за интеграционната роля на Фестивала. Маскарадността обедини различни по възраст и пол групи. Още по-важно е, че обедини хората вътре в самата локална общност и между различните локални общности. Примерите са достатъчно много и достатъчно красноречиви. Цялото село събира материал за маските през цялата година. Никой

не хвърля нищо от закланата птица или животно, без да го предложи на сурвакарите. Ако те са решили примерно да правят маските си с пера от пуйки, много семейства започват да ги отглеждат, за да са в помощ на маскарада. Особено място в тази локална интеграция са споменатите „сурвакарски събора“. Известно е, също така, че маскарадните групи от цяла България си *гостуват* извън обредното време по различни поводи. Установили приятелски отношения по време на Фестивала и веднъж харесали се, те взаимно се посещават на селищни и семейни празници през цялата година. Изненадващо много са приятелствата между хора и групи от различни краища на страната, създадени чрез маскарада. Мисля, заслужава особено внимание разказът на Г. Добренев, водач на маскарадната група от село Долна Секирна: *„На един от фестивалите, ей тука, пред Общината, ни чакаше групата от село Макак, Шуменско. Те били преселници от нашето село... Знаеш ли как ни се зарадваха... Една баба помнеше моята баба – заедно играли из селото като деца... Тя се разплака, докато се изяснявахме... Цялата тяхна група ни чакаше, за да ни видят. Като ни видяха... много ни се зарадваха! Част от тях не знаеха нищо за нашето село, защото са млади. Но възрастните го помнят и плачеха от радост цялото време. Поканиха да им ходим на гости. И ние ги поканихме, та и младите да видят нашето село. По Шуменско нямали Сурва и маски, представи си. Тия хора – преселниците, я занесли. Аз имам една снимка от Сурва, когато дядо ми е бил сурваикар. Това било сигурно през тридесетте години на миналия век. На тая снимка сурваикарите са с кожени маски на главите и надолу – с обърнати кожуси. Групата от Макак бяха точно такива, бяха облечени по същия начин. А ние вече не сме с такива дрехи и маски. Даже те ни питаха защо нашите маски са с пера и защо костюмите ни са с ресни. Ще им ходим на гости, да знаеш. И те ще ни дойдат“*. (Цв. Манова, личен архив). Това вече е един от красноречивите примери за над – локална интеграция.

Специален интерес заслужава и отношението на маскарадните групи от Средна Западна България към участието им в градската празничност чрез Международния фестивал на маскарадните игри в Перник. В сравнение с

групите от другите краища на България, които също не са малко, те приемат Фестивала повече като свой, отколкото е той за тези, последните. За тях това е „близка чуждост“ (по Р. Йолер, 2003:47). Групите от другите райони са гости, тукашните групи са си повече „у дома“. Въпреки това обаче, пернишките групи „отиват“ в Перник на фестивал и това е различно от игрите им в селска среда, макар че критериите са се размили поради странния синкретизъм, който се получи, а сега продължава и да се мултиплицира, между двата културни феномена.

Извън контекста на маскарада (и сурвакарската обредност, и Фестивала на маскарадните игри), но **чрез него**, със „сурвакарски маскараден аршин“ се „мерят“ и характеризират различни явления в обществения и личния живот. Още през втората половина на миналия век започнаха да се появяват много заведения (механи) с наименованието „Кукери“, „Чанове“ и др. под., които съществуват и до днес. Няколко от тях са в Перник, има едно в с.Ковачевци и на още много други места. По стените на частните строежи, главно в селата, отдавна се появиха фрески, релефи, дърворезби и други украси, свързани пряко с коментираната тематика. Вътре в жилищата често се срещат цели комплекти звънци (24 броя), или огромни маски, поставени просто за украса в стаята за гости. В голяма част от селските дворове има допълнителни помещения, изцяло подредени с маски, костюми и звънци като частни музеи. Това дълбоко и многопосочно отражение на маскарада върху различни страни от всекидневността, среща най-точната си характеристика в думите на 70 годишния Найдено Павлов от с. Богданов дол: „*Какво да ти кажа, Манова... за нас Сурвата трае цялата година. Всеки ден си е Сурва...*” Примерите са доста много. Но и тези, на които се спираме, са достатъчно красноречиви. Всекидневно се срещаме с прякори, които и за несведущите разкриват постоянно участие в маскарадните игри: Цецо Попа; Петре Мечкара; Данчо Невестата; Денчо Паралентата; Гошо Младоженеца и мн., мн. други. Населението на едно от близките села отдавна укорява действащия в местната черква свещеник за това, че не е стриктен по отношение на канона с категоричното определение „сурвашкарски поп“, като се знае, че последният винаги е гротеска (Цв.Ма-

нова, личен архив). Във всекидневието на град Перник отдавна са придобили популярност изразите: „Какво се правиш на кукер“; „Не се прави на кукер“; „Облякъл се е като кукер“ и пр., съотнесени към човек, който се държи не по общоприетите правила за поведение или се е облякъл необичайно. Често се среща и укорителното: „кукер такъв“ или: „Погледни се какъв кукер си“. При една от стачните си изяви, в началото на раждащата се демокрация, пернишките миньори изразиха недоволството си от политиката на правителството с думите: „Кукери с кукерите, те си кукукуват, а ние мизерстваме“ (Цв.Манова, 2009:302).

Прочее, още в първите години на демократичните промени у нас някои от политическите сили започнаха да канят маскираните за участие в различни политически демонстрации в столицата, за да привлекат вниманието на обществото върху самото събитие и да извлекат въображаеми политически дивиденди от него. Конфедерацията на независимите синдикати в България, неколкратно ангажира маскарадната група на своя град за участие в демонстрации и стачки в столицата, когато се организират такива.

Присъствието на маскарадни групи в отделни локални и национални политически събития, (дори около избори) т.е. извън обредното им време и обредното им място, става твърде любопитна социална практика. Появиха се прецеденти и в някои от градовете около Перник. Така ние се срещаме не само с отражение на обществено-политическия живот в културата чрез нейните средства, а с опит за *корекция* на някои негови страни чрез една от проявите ѝ. След като през 60 – те години на XX век част от традиционната ни култура беше трансформирана в художествена самодейност, потребността от „разясняване“ и интерпретиране на един или друг фолклорен факт се изостри, поради смяната на „предназначението“ и задачите ѝ. В този контекст няколкодесетилетното внушение от работниците в сферата на културата и учените дошло по фолклористичен път, но трансформирано и тиражирано чрез средствата за масово осведомяване, че „маскираните гонят злите сили“, даде на самите изпълнители на обредността приемливо обяснение за това **какви са и какво правят**. Това обяснение придоби толкова широ-

ка популярност, че вече и най-малкото маскирано дете на въпроса „*Защо играете?*“, отговаря: „*Гоним злите сили*“. Във времето на висока информационна култура всяка информация е лесно и бързо разпространима и още по-бързо усвоима. Информацията „Гоним злите сили“ намери празно онова пространство, в което трябваше да стои някакво познание изобщо за семантиката на игрите с маски. Преди десетилетия, когато започна бързо индустриално развитие, а после навлязоха „новите социалистически отношения“, маскарадът (а и голяма част от традиционната обредност изобщо) постепенно се лишаваше от обредната си същност и познатото ни от традиционното общество обяснение „така се прави, защото така се е правело“ вече „престана да работи“. И, след като маскарадът все повече отива в сферата на играта, в него е допустимо почти всичко. Щом като, след дългогодишните ни общи усилия, едно приемливо (и красиво) обяснение за семантичната натовареност на игрите придоби популярност и сред изпълнителите, и сред публиките, то участието им във всякакви събития (включително и политически) не би трябвало да ни изненадва. (Цв. Манова, 2010:293-303). Това е причината, поради която сурвакарски маскарадни групи всяка година приемат поканата на Софийска община да играят по Нова година пред Националния дворец на културата, или пред Националния исторически музей, както и на площада в град Перник, за да „изгонят лошото“ в навечерието на следващата година. Същата мотивация имат изпълнителите и при участието си в политически събития или където и да било другаде, примерно като атракция в курортите по Черноморието, където неведнъж също са участвали през лятото; на Пролетен празник в община Ковачевци, където „довеждат“ пролетта вече няколко поредни години и пр. При това фактът, че *ги канят* на толкова много места, засилва масовото чувство за необходимост от тях и, следователно, за значимост. Макар, че в последните години, рамката, „зададена“ от организаторите на Фестивала „*да се спазва традицията*“ продължава да е актуална, изпълнителите на маскарадните игри „влязоха в много по-широка употреба“, може би не винаги сполучливо. Излизайки от обредното си време и място, и вписвайки се в градската празничност, маска-

радните игри се институционализираха, т.е. в тяхната изява се вкараха правила за действие, които трябваше (и още трябва) да бъдат спазвани, защото „институционализацията по необходимост предполага... формализиране и стандартизиране”. (Е. Маркарян, 1986:73). Те станаха част от съвременната култура и следователно няма как да не влязат в една или друга „актуално обвързана комуникационна форма”.

Международният фестивал на маскарадните игри в град Перник, създаден през 60 – те години на XX век, „за да се насажда любов към народното творчество”, надмина многократно „задачите” и очакванията на своите създатели. Той насочи вниманието на самите носители на традицията и на цялата локална общност към ценностното съдържание на традиционното обредно маскиране, поощри го, затвърди неговото проявление в българските села, даде му нов живот и го направи съществена част от съвременната ни култура. Затова днес сурвакарите от селата около Перник казват: „*За нас Сурвата е религия*”. Неговото влияние се разпростира по цялата българска територия и днес вече можем с основание да твърдим, че българската маскарадна обредност е жива в повече от 150 български селища. Този резултат е толкова по-важен и заради още нещо – през последните няколко десетилетия, като негов отзвук, се създадоха още много други районни маскарадни фестивали от същия характер в градовете Ямбол, Раковски, Радомир, Брезник, Земен, Ковачевци, Пловдив, Широка лъка, Шумен, Габрово, Разлог, Русе и мн. др. На тях също се събират групи за маскарадна обредност от всички краища на България, така че без да са толкова многолюдни, те „поощряват” и поддържат маскарадната традиция по българските земи, и подпомагат културния интегритет. Поради своята мащабност, българските традиционни маскарадни игри, предизвикват все по-силен интерес в останалите части на Европа и света. Така съвременните изяви на българския маскарад влязоха в европейската култура с богатството на своя изказ и с дълбоката си връзка с народните традиции.

Цветана Манова – етнолог

ЛЕТОПИС НА ФЕСТИВАЛА

Календар – хроника 1966 – 2011 г.

16 януари 1966 г.

„**Първи** зимен карнавал – Перник `1966г.” Участват групи само от Пернишки регион. Общият брой на маскираните е 800.

15 януари 1967 г. *

„**II** Национален фестивал на кукерите и сурвакарите и пролетните игри и танци, свързани с тези старинни обичаи – Перник `67”. Включват се групи от страната. Общият брой на маскираните е 1300.

19 януари 1969 г.

„**III** Национален фестивал на кукерите и сурвакарите и пролетните игри и танци, свързани с тези старинни обичаи – Перник `69”. Общият брой на маскираните е 1400 участници.

17 януари 1971г.

„**IV** Национален фестивал на кукерите и сурвакарите – Перник `71”. Общият брой на маскираните е 1300 участници.

20 януари 1974г.

„**V** Национален фестивал на кукерите и сурвакарите – Перник `74”. Общият брой на маскираните е 2000 участници.

16 – 17 януари 1977г.

„**VI** Национален фестивал на сурвакарите и кукерите – Перник `77”. Общият брой на маскираните е 2000 .

* Фестивалът става национален, а периодичността му е различна през годините и се определя от организаторите.

27 – 28 януари 1980г.

„VII Национален фестивал на сурвакарите и кукерите – Перник '80". Общият брой на маскираните е 3000.

19 – 21 януари 1985г.

„VIII Национален фестивал на сурвакарите и кукерите – Перник '85". Общият брой на маскираните е 2800.

20 -22 януари 1990г.

„IX Национален фестивал на сурвакарите и кукерите с международно участие – Перник '90". Общият брой на маскираните е 3100.

04 – 08 януари 1993г. *

„X Юбилеен международен фолклорен фестивал на маскарадните/сурвакарски – зимни, и кукерски – предпролетни/ и карнавални игри и обичаи – Перник '93". Общият брой на маскираните е 2000.

19 – 22 януари 1996г.

„XI Международен фолклорен фестивал на маскарадните /сурвакарски-зимни, и кукерски-предпролетни/ и карнавални игри и обичаи – Перник '96". Общият брой на маскираните е 3000.

22 – 25 януари 1998г.

„XII Международен фестивал на маскарадните игри – Перник '98". Общият брой на маскираните е 3000.

21 – 23 януари 2000г.

„XIII Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва” – 2000. Общият брой на маскираните е 3500.

18 – 20 януари 2002г.

„XIV Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва” – 2000. Общият брой на маскираните е 5056.

*От 1993г. фестивалът е международен, а през 1995 г. Перник става редовен член на ФЕКГ (Федерация на европейските карнавални градове).

23 – 25 януари 2004г.

„XV Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва” – 2004. Общият брой на маскираните е 5250.

27 – 29 януари 2006г.

„XVI Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва” – Перник `2006”. Общият брой на маскираните е 4848.

25 – 27 януари 2008 г.

„XVII Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва ` 2008” – Перник . Общият брой на маскираните е 5808.

23 – 25 януари 2009 г.

„XVIII Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва ` 2009” – Перник. Общият брой на маскираните е 5089.

29 – 31 януари 2010 г.

„XIX Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва ` 2010” – Перник. Общият брой на маскираните е 6000.

28 – 30 януари 2011 г.

„XX Юбилеен Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва ` 2011” – Перник. Общият брой на маскираните е 6104.

Наградени групи и маски *

1966

Първи зимен карнавал – Перник`1966г.

Общи награди

Първа награда: с.Ярджилковци (Пернишко)

с. Сушица (Пловдивско)

гр. Разлог

Втора награда: с. Дивля (Пернишко)

с. Елов дол (Пернишко)

Трета награда: с. Бояново (Ямболско)

с. Бегуновци (Пернишко)

Награди маски

Първа награда: „Лик с кукличка” с. Дивля (Пернишко)

Втора награда: „Маска с мустаци от рога и звънчета по тях”

с. Лесковец (Пернишко)

Трета награда: „Маска с корона от рога и мустаци от птичи криле”

с. Ярджилковци (Пернишко)

1967

Втори фестивал - „представлението” на участниците се оценява от жури. За представянето си те получават грамота и значка на фестивала.

*Информацията за наградите е взета от протоколите на журито на фестивалите.

Общи награди

- Първа награда: с. Садовик (Пернишко)
с. Пъдарево (Сливенско)
- Втора награда: с. Елов дол (Пернишко)
с. Калипетрово (Силистренско)
с. Ръждавец (Пернишко)
- Трета награда: с. Светля (Пернишко)
с. Павел Баня (Старозагорско)
гр. Стара Загора
с. Ярджиловци (Пернишко)
с. Сушица (общ. Симитли)

Награди за маски

- Първа награда: Лик от с. Садовик (Пернишко)
Маска с овен от с. Беренде (Софийско)
- Втора награда: Черна кожена маска с бели мустаци
гр. Кюстендил
Маска с розов покров от с. Стралджа
(Ямболско)
- Трета награда: Триглав змей с. Лесковец (Пернишко)
Маска с един рог с. Ярджиловци (Пернишко)

1969

Трети фестивал*

Общи награди

- Първа награда: с. Кошарево (Пернишко)
с. Сушица (Карловско)
гр. Стралджа (Ямболско)

*От третия фестивал до осмия се присъждат първа, втора и трета награда (медали). Групите от цялата страна се оценяват единно. Критериите са за автентичност, зрелищност и др.

Втора награда: с. Ярджиловци (Пернишко)
с. Садовик (Пернишко)
гр. Разлог (Благоевградско)

Трета награда: с. Ръждавец (Пернишко)
с. Пъдарево (Сливенско)
с. Волюяк (Софийско)

Награди за маски

Първа награда: Лик с орли и фазани с. Садовик (Пернишко)
Лик с птици с разноцветни пера с. Банище (Пернишко)
Лик със станиолова украса с. Габров дол (Пернишко)

Втора награда: Маска с четири лица с. Богданов дол (Пернишко)
Лик с птица и четири лица с. Ръждавец (Пернишко)
Цялата група с маски от кв.Бела вода (Пернишко)

Трета награда: Цялата детска група на село Габров дол (Пернишко)

Маска „Петлите” с. Ръждавец (Пернишко)
Маска „Камила” с. Венец (Шуменско)

1971

Четвърти фестивал

Общи награди

Първа награда: с. Кошарево (Пернишко)
с. Пъдарево (Сливенско)
гр. Павел баня (Старозагорско)
гр. Разлог

Втора награда: с. Сушица (Карловско)
с. Садовик (Пернишко)
гр. Стралджа (Ямболско)

Трета награда: с. Михалич (Хасковско)
с. Лисичево (Пазарджишко)
с. Банище (Пернишко)
с. Ръждавец (Пернишко)

Награди за ликове

Първа награда: Не се присъжда

Втора награда: Маска „Камила” с. Волюяк (Софийско)
Маска „Змей с девет глави”
кв.Бела вода (Пернишко)
Маска „Орел с овен” с.Кожинци (Пернишко)
Три дървени маски с. Елов дол (Пернишко)
Маска „Орел” с. Светля (Пернишко)
Детето с лицата и птиците
с. Баня (Благоевградско)

1974

Пети фестивал

Общи награди

Първа награда: с. Садовик (Пернишко)
с. Сушица (Карловско)
с. Ръждавец (Пернишко)
гр. Павел Баня (Старозагорско)
гр. Разлог

Втора награда: с. Васил Левски (Пловдивско)
с. Кошарево (Пернишко)

с. Пъдарево (Сливенско)
с. Калипетрово (Силистренско)
с. Станьовци (Пернишко)

Трета награда: с. Лисичево (Пазарджишко)
с. Габарево (Старозагорско)
гр. Стралджа (Ямболско)
гр. Калофер (Пловдивско)
гр. Темелково (Пернишко)

1977

Шести фестивал

Общи награди

Първа награда: с. Тъжа (Старозагорско)
гр. Разлог (Благоевградско)
с. Светля (Пернишко)
с. Сушица (Карловско)
с. Вресово (Бургаско)

Втора награда: с. Калипетрово (Силистренско)
с. Селищен дол (Пернишко)
с. Крупник (Благоевградско)
с. Садовик (Пернишко)
с. Пъдарево (Сливенско)

Трета награда: с. Кошарево (Пернишко)
с. Бъта (Пазарджишко)
с. Ръждавец (Пернишко)
с. Габарево (Старозагорско)
с. Ярджиловци (Пернишко)

Награди за пресъздаване на обичаи

с. Тъжа (Старозагорско)
гр. Разлог (Благоевградско)

с. Светля (Пернишко)
с. Сушица (Карловско)
с. Вресово (Бургаско)

Награди за маски

Първа награда: с. Кошарево (Пернишко)
с. Лесковец (Пернишко)
с. Дъбене (Пловдивско)
гр. Васил Левски (Пловдивско)
гр. Стралджа (Ямболско)

Втора награда: с. Богданов дол (Пернишко)
с. Волюяк (Софийско)
с. Турия (Сторозагорско)
с. Баня (Пловдивско)
с. Михалич (Хасковско)

Трета награда: с. Банище (Пернишко)
с. Черна гора (Пернишко)
с. Зидарево (Бургаско)
с. Търниче (Старозагорско)
с. Бобошево (Кюстендилско)

1980

Седми фестивал

Общи награди

Първа награда: гр. Разлог (Благоевградско)
с. Пъдарево (Сливенско)
с. Сушица (Карловско)
с. Габров дол (Пернишко)
с. Кошарево (Пернишко)

Втора награда: кв. Бела вода (Пернишко)
с. Дъбене (Пловдивско)

с. Васил Левски (Пловдивско)
с. Калипетрово (Силистренско)
с. Садовик (Пернишко)

Трета награда: с. Селищен дол (Пернишко)
с. Брежани (Благоевградско)
с. Светля (Пернишко)
с. Гигинци (Пернишко)
с. Крупник (Благоевградско)

1985

Осми фестивал

Общи награди

Първа награда: с. Пъдарево (Сливенско)
с. Вресово (Бургаско)
с. Калипетрово (Силистренско)
с. Дъбене (Пловдивско)

Втора награда: с. Сушица (Карловско)
с. Павел Баня (Старозагорско)
с. Ръждавец (Пернишко)
с. Тъжа (Старозагорско)
с. Богданов дол (Пернишко)

Трета награда: с. Ярджиловци (Пернишко)
с. Гигинци (Пернишко)
гр. Разлог (Благоевградско)
с. Търниче (Старозагорско)
с. Блатец (Сливенско)

Награди за детски колективи

Първа награда: с. Ярджиловци (Пернишко)
с. Ковачевци (Пернишко)
с. Кошарево (Пернишко)

Втора награда: с. Селищен дол (Пернишко)

Трета награда: гр. Благоевград
с. Яна (Софийско)
с. Широка лъка (Смолянско)
с. Гигинци (Пернишко)
гр. Симитли (Благоевградско)

Награди за маски

Първа награда: гр.Симитли (Благоевградско)
с. Вресово (Бургаско)
с. Сушица (Карловско)
гр. Темелково (Пернишко)
с. Селищин дол (Пернишко)

Втора награда: с. Крупник (Благоевградско)
с. Богданов дол (Пернишко)
с. Калипетрово (Силистренско)
с. Търниче (Старозагорско)
с. Павел Баня (Старозагорско)

Трета награда: с. Габров дол (Пернишко)
с. Ярджиловци (Пернишко)
гр. Хисар (Пловдивско)
с. Блатец (Сливенско)
с. Пъдарево (Сливенско)

Награди за детски маски

Първа награда: гр. Симитли (Благоевградско)
с. Гигинци (Пернишко)

Втора награда: с. Кошарево (Пернишко)
гр. Благоевград
с. Широка лъка (Смолянско)

Трета награда: с. Комарево (Плевенско)
с. Ярджиловци (Пернишко)

1990

Девети фестивал*

Общи награди на сурвакарски групи

Първа награда: с. Банище (Пернишко)
с. Бела вода (Пернишко)
с. Ярджиловци (Пернишко)

Втора награда: с. Богданов дол (Пернишко)
с. Долна Секирна (Пернишко)
с. Кошарево (Пернишко)
с. Ръждавец (Пернишко)

Трета награда: гр. Разлог
с. Ноевци (Пернишко)
с. Расник (Пернишко)
с. Селищен дол (Пернишко)

Общи награди на кукерските групи

Първа награда: с. Павел Баня (Старозагорско)
с. Кошов (Русенско)
с. Тъжа (Старозагорско)
с. Гъбареве (Старозагорско)
с. Дъбене (Пловдивско)
с. Кабиле (Ямболско)
с. Победа Ямболско)

Втора награда: с. Дунавци (Казанлъшко)
с. Калипетрово (Силистренско)
с. Търничене (Старозагорско)

*От IX фестивал се учредяват две награди – „Сурвакарски” и „Кукерски”.

1993

Десети фестивал

Общи награди на сурвакарски групи

Първа награда: гр. Батановци (Пернишко)

Общи награди на кукерски групи

Втора награда: с. Ръждавец (Пернишко)
с. Лалково (Ямболско)

Трета награда: с. Банище (Пернишко)
с. Полена (Благоевградско)

Награди за пресъздаване на обичаи

Първа награда: с. Горни Богров (Софийско)

Втора награда: гр. Плевен

Трета награда: с. Бухово (Софийско)

1996

Единадесети фестивал

Присъдени са две големи награди - дървена статуетка и 20 000 лева, на сурвакарите от с. Селищен дол (Пернишко) и кукерите от с. Бояново (Ямболско). Носителите на големите награди получават и медали на ФЕКТ, връчени от нейния президент г-н Хенри ван дер Кроон.

Общи награди на сурвакарски групи

с. Кошарево (Пернишко)
с. Банище (Пернишко)
гр. Батановци (Пернишко)
с. Зидарци (Пернишко)

Общи награди на кукерски групи

- с. Вресово (Бургаско)
- с. Кошов (Русенско)
- с. Турия (Старозагорско)
- с. Иширково (Силистренско)
- с. Добрина (Варненско)
- с. Лъджа (Ивайловградско)
- гр.Петрич

Награди за пресъздаване на обичаи

- Поклади в с.Рударци (Пернишко)
- Поклади в кв. Бела вода (Пернишко)
- Бъдни вечер в гр. Айтос (Бургаско)
- Сватба в с. Дрен (Пернишко)
- Бъдни вечер в с. Кладница (Пернишко)
- Бабинден в с. Друган (Пернишко)

1998

Дванадесети фестивал

Голямата награда на фестивала получава групата от с.Ярджиловци (Пернишко) 200 000 лв.

Наградата на Община Перник получава групата от с.Могила (Ямболско) 100 000 лв.

Наградата на „Стомана” АД получава с.Светля (Пернишко)100 000 лв.

Общи награди на сурвакарски групи

- с. Ярджиловци (Пернишко)
- с. Лесковец (Пернишко)
- с. Гигинци (Пернишко)
- с. Садовик (Пернишко)
- кв. Струмско (Благоевград)

Общи награди на кукерски групи

- с. Каравелово (Карловско)
- с. Тъжа (Старозагорско)
- с. Дунавци (Казанлъшко)
- с. Попинци (Пазарджишко)
- с. Отец Паисиево (Пловдивско)

Награди за най-оригинални костюми

- с. Добрина (Варненско)
- с. Дивотино (Пернишко)
- с. Габровница (Монтанско)
- с. Богданов дол (Пернишко)
- с. Селищен дол (Пернишко)
- с. Черна гора (Пернишко)

Награди за маски

- Поп от кв. Лъджа (Ивайловград)
- Клисар от с. Долна Секирна (Пернишко)
- Мечка от с. Крупник (Благоевградско)
- Мечка от с. Кошарево (Пернишко)
- Мечка от гр. Батановци (Пернишко)
- Мечка от с. Мешица (Пернишко)
- Мечка от с. Кралев дол (Пернишко)
- Мечка от с. Слаковци (Пернишко)
- Мечка от Благоевград – трети квартал

Награди за пресъздаване на обичаи

- Бабинден и Коледари в гр. Айтос
- Ивановден в с. Кладница (Пернишко)
- Топене на китки в с. Сеславци (Софийско)
- Благовец в с. Друган (Пернишко)
- Андреев ден в гр. Батановци

2000

Тринадесети фестивал

Награди за най-добро представяне на традиции

Първа награда: с. Лалково (Елховско)

Втора награда: с. Ноевци (Пернишко)
с. Ключ (Благоевградско)
с. Сопица (Пернишко)
с. Жабокрът (Кюстендилско)
с. Слаковци (Пернишко)
с. Мещица (Пернишко)

Трета награда: гр. Раковски (Пловдивско)
гр. Павел Баня (Старозагорско)
с. Лисичево (Пазарджишко)
с. Търничене (Казанлъшко)
кв. Лъджа, Ивайловград
с. Копаница (Пернишко)
с. Расник (Пернишко)
с. Лесковец (Пернишко)
с. Дивотино (Пернишко)
с. Банице (Пернишко)

Награди на Ф Е К Г

кв. Бела вода (Пернишко)
с. Дъбене (Карловско)

Награди за добри персонажи

Музиканти - зурнаджии в групата от с. Полена (Благоевградско)
Дете - болюкбашия от с. Лесковец (Пернишко)
Гъдулар от с. Елов дол (Пернишко)
Образ на баба „Към Европа” от с. Брежани (Благоевградско)

Старец и баба от с. Светля (Пернишко)
Невеста с кѐделя от с. Бозвелийско (Варненско)
Три мечки от Благоевград
Няколко деца от групата на гр. Банско
Най-малкият участник на фестивала на възраст
година и осем месеца от с.Велковци (Пернишко)

Награди за предсъздаване на обичаи

с. Черган (Тутраканско)
с. Белица (Благоевградско)
кв. Драгалевци, София
кв. Горна Баня, София
гр. Плевен

2002

Четиринадесети фестивал

Общи награди

Първа награда: гр. Батановци (Пернишко)

Втора награда: с. Калипетрово (Силистренско)

Трета награда: с. Дъбене (Карловско)
с. Дунавци (Казанлъшко)
с. Долна Секирна (Пернишко)
с. Кошарево (Пернишко)
с. Сопица (Пернишко)
с. Чепино (Пернишко)

Награди за детски групи

с.Дивотино (Пернишко)
с. Елов дол (Пернишко)
с. Копаница (Пернишко)

Награди за пресъздаване на обичаи

- с. Дибич (Шуменско)
- с. Салманово (Шуменско)
- кв. Горна Баня, София
- с. Сеславци (Софийско)
- с. Белица (Тутраканско)
- кв. Върба, Радомир (Пернишко)

Награди за най-добри костюми

- с. Гигинци (Пернишко)

Награди на Ф Е К Г

- с. Светля (Пернишко)

Награди на публиката чрез SMS

- с. Полен (Благоевградско)

2004

Петнадесети фестивал

Общи награди

- Първа награда: с. Лесковец (Пернишко)
- Втора награда: с. Габров дол (Пернишко)

Премия от министерство на културата

- с. Белица (Силистренско)

Награда за запазване на традициите

- с. Ярджиловци (Пернишко)

Награди на Ф Е К Г

- с. Веселиново (Шуменско)
- с. Велковци (Пернишко)
- с. Ноевци (Пернишко)

Награда на кабелна телевизия „Кракра“ гр. Перник
с. Кошарево (Пернишко)

Награда на основен спонсор на събитието „Ротари клуб“
гр. Банско

Награди за цялостно представяне

с. Елов дол (Пернишко)
гр. Крупник (Благоевградско)
кв. Бела вода, Перник
с. Мещица (Пернишко)
с. Ракиловци (Пернишко)
с. Кошов (Русенско)
с. Турия (Старозагорско)
с. Варненци (Силистренско)
кв. Лъджа, Ивайловград
гр. Раковски (Пловдивско)

Награди за маски и костюми

с. Каравелово (Карловско)
с. Чарган (Ямболско)
с. Вресово (Бургаско)
с. Сушица (Великотърновско)
с. Калугерово (Пазарджишко)
с. Садовик (Пернишко)
с. Ковачевци (Пернишко)
с. Сирищник (Пернишко)
с. Светля (Пернишко)
с. Дивля (Пернишко)

Награди за детски сурвакарски групи

гр. Земен (Пернишко)
с. Гигинци (Пернишко)
с. Кралев дол (Пернишко)
с. Копаница (Пернишко)

Награда от природозащитно дружество „Даръл” с. Мешица (Пернишко)

Награди за пресъздаване на зимни и предпролетни обичаи

София, 144 Училище, за обичай „Василовден”
кв. Църква, Перник, за представяне на обичай
„Сирни заговезни”
с. Друган (Пернишко), за обичай „Вучляци”
с. Нова черна (Силистренско),
за обичай „Бабинден”

2006

Шестнадесети фестивал

Голямата награда за цялостно представяне, артистичност, маски и костюми е присъдена на:

с.Ярджиловци (Пернишко)
с.Светля (Пернишко)

Общи награди за сурвакарски групи

с. Кралев дол (Пернишко)
гр. Батановци (Пернишко)
с. Долна Диканя (Пернишко)
с. Гигинци(Пернишко)

Общи награди за кукерски групи

гр. Благоевград
с. Кошов (Русенско)
с. Калипетрово (Силистренско)
с. Габарево (Старозагорско)
с. Лисичево (Пазарджишко)
с. Тъжа (Старозагорско)

Награди за детски и младежки групи

- с. Елов дол (Пернишко)
- с. Извор (Пернишко)
- с. Стефаново (Пернишко)
- с. Кошарево (Пернишко)
- кв. Бела вода, Перник
- с. Сопица (Пернишко)

2008

Седемнадесети фестивал

Голямата награда за цялостно представяне на група е присъдена на:

- с.Габров дол (Пернишко)
- с.Кабиле (Ямболско)
- гр.Стралджа

Награди за маски и костюми

- Сурвакари:
- с. Кралев дол (Пернишко)
 - с. Чепино (Пернишко)
 - гр. Расник (Пернишко)

- Кукери:
- гр. Ивайловград
 - с. Дъбене (Карловско)
 - с. Калчево (Ямболско)

Награди за „обучение в традицията”

- Сурвакари :
- с. Селищен дол (Пернишко)
 - с. Радибош (Пернишко)

- Кукери :
- гр. Шумен
 - с. Калугерово (Пазарджишко)

Награда за поддържане и предаване на местната традиция

с. Кошарево (Пернишко)

с. Търничене (Казанлъшко)

Награда за най-добра работа с деца

кв. Тракия, гр.Радомир - Ромска група

2009

Осемнадесети фестивал

Голямата награда за кукерска група е присъдена на

с.Черган (Ямболско)

Голямата награда за сурвакарска група е присъдена на

с.Кошарево (Пернишко)

Награди за поддържане и предаване на местната традиция

Сурвакари:

с. Долна Секирна (Пернишко)

с. Кралев дол (Пернишко)

кв. Бела вода, гр. Перник

гр. Батановци (Пернишко)

с. Чепино(Пернишко)

с. Дивотино (Пернишко)

с. Лесковец (Пернишко)

кв. Струмско, гр. Благоевград

Кукери:

с. Кошов (Русенско)

с. Вресово (Бургаско)

с. Турия (Казанлъшко)

гр. Ямбол

с. Веселиново (Шуменско)

с.Калипетрово (Силистренско)

Награда за атрактивност на група от Западна България

- с. Изгрев (Благоевградско)
- с. Богданов дол (Пернишко)
- с. Ракиловци (Пернишко)
- с. Ябълково (Кюстендилско)
- с. Косача (Пернишко)
- гр. Банско

Награда за атрактивност на група от Източна България

- с. Варвара (Пазарджишко)
- с. Дъбене (Карловско)

Награди за маски и костюми

- Сурвакари:
- с. Черна гора (Пернишко), детска група
 - с. Садовик (Пернишко)
 - с. Расник (Пернишко), младежка група
 - с. Челопеч (Софийско), „Златните мечки”
 - с. Мещица (Пернишко)
 - с. Слаковци (Пернишко)

- Кукери:
- с. Веселиново (Шуменско)
 - с. Горни Домлян (Карловско)
 - кв. Лъджа (Ивайловград)

Награди за обучение в традицията

- Сурвакари:
- с. Крупник (Благоевградско)
 - с. Велковци (Пернишко)
 - с. Дивля (Пернишко)
 - с. Елов дол (Пернишко)
 - с. Копаница (Пернишко)
 - гр. Перник - Дворец на културата

- Кукери:
- с. Габарево (Старозагорско)
 - с. Стралджа (Ямболско)

Награда за атрактивна игра

- Сурвакари: с. Бегуновци (Пернишко)
с. Селищен дол (Пернишко)
кв. Поляните, Петрич
с. Лобош (Пернишко)
с. Калище (Пернишко)
- Кукери: с. Тъжа (Старозагорско)
с. Павел Баня (Старозагорско)

Специален плакет на община Перник

- с. Бегуновци (Пернишко)
с. Селищен дол (Пернишко)
кв. Поляните / Петрич
с. Лобош (Пернишко)
с. Калище (Пернишко)
с. Тъжа (Старозагорско)
гр. Павел баня (Старозагорско)

Голямата награда за сурвакарска група

- с. Кошарево (Пернишко)

Голямата награда за кукерска група

- с. Черган (Ямболско)

Награда на Ф Е К Г

- с. Ярджиловци (Пернишко)

2010

Деветнадесети фестивал

Награда за поддържане и предаване на местната традиция

- Сурвакари: с. Лесковец (Пернишко)
с. Кралев дол (Пернишко)

с. Долна Секирна (Пернишко)
гр. Батановци (Пернишко)
с. Дивотино (Пернишко)
с. Расник (Пернишко)
с. Богданов дол (Пернишко)
с. Бела вода (Пернишко)

Кукери:

с. Драгоданово (Сливенско)
с. Кабиле (Ямболско)
с. Осетеново (Старозагорско)
с. Александрово (Старозагорско)
с. Манолово (Старозагорско)
с. Лесичево (Пазарджишко)
с. Тъжа (Старозагорско)
с. Габарево (Старозагорско)

Награда за атрактивност за група от Западна България

кв. Струмско, гр. Благоевград
с. Чепино (Пернишко)
с. Светля (Пернишко)
с. Друган (Пернишко)
с. Ноевци (Пернишко)
с. Жабокрът (Пернишко)

Награда за атрактивност за група от Източна България

с. Кошов (Русенско)
с. Търничене (Казанлъшко)
с. Павел баня (Старозагорско)

Награда за маски и костюми

Сурвакари:

с. Лесново (Софийско)
с. Витановци (Пернишко)
с. Стефаново (Пернишко)
с. Джерман (Дупнишко)
с. Селищен дол (Пернишко)

с. Голямо Бучино (Пернишко)
с. Пещера (Пернишко)

Кукери: с. Вресово (Бургаско)
с. Дъбене (Карловско)
кв. Макак, Шумен

Награда за обучение в традицията

Сурвакари: с. Копаница (Пернишко)
с. Бегуновци (Пернишко)
с. Лобош (Пернишко)
с. Сопица (Пернишко)
гр. Земен (Пернишко)
с. Черна гора (Пернишко)

Кукери: с. Васил Левски (Пловдивско)
с. Калугерово (Пазарджишко)
с. Каравелово (Карловско)

Награда за атрактивна игра

Сурвакари: с. Люлин (Пернишко)
с. Калища (Пернишко)
кв. Бащевца, гр. Радомир
с. Гигинци (Пернишко)
с. Слаковци (Пернишко)

Кукери: с. Соколица (Карловско)
с. Габровница (Монтанско)
гр. Ямбол

Награда за индивидуална маска

Сурвакарска маска „копанка” :

Юлиан Величков с. Бегуновци (Пернишко)
Сашо Никифоров с. Ноевци (Пернишко)
Антон Атанасов с. Селищен дол (Пернишко)

Сурвакарска маска „зевало” :

- с. Мешица (Пернишко)
- с. Сирищник (Пернишко)
- с. Лесковец (Пернишко) „Двете козлета”

Сурвакарска маска:

- с. Елов дол (Пернишко)
- с. Елов дол (Пернишко)
- с. Елов дол (Пернишко)

Кукерска маска:

- с. Варвара (Пазарджишко) „козле” на Спас
- с. Челопеч (Софийско) „Златните мечки” – „Мечка и мечкар”
- с. Горна Василица (Софийско) „голямата хлопка”

Маска от Пиринско:

- гр. Разлог „мечка и мечкар”
- с. Сапарева баня (Дупнишко) „ламя с бомбе”,
- гр. Банско „бабугери”

Награда за войвода

- с. Светля (Пернишко), за артистичност
- гр. Банско, за облекло
- с. Дивотино (Пернишко), за ред и дисциплина

Награда за детски маски

- с. Драгичево (Пернишко)
- с. Долна Секирна (Пернишко) „дядо и баба”, деца,
- с. Селищен дол (Пернишко) „малкото мече”,
- с. Ковачевци (Пернишко) „мечета”,

Грамота за опазване на местната култура и европейска идентичност

- с. Баня (Карловско)

- с. Челопеч (Софийско) „Златно руно”
- с. Виноградец (Пазарджишко)
- с. Горна Василица (общ.Костенец)
- с. Кошарево (Пернишко)
- с. Чарган (Ямболско)
- с. Ябълково (Кюстендилско)
- с. Ракиловци (Пернишко)
- с. Габров дол (Пернишко)

Грамота за впечатляващо присъствие в маскарадните дни на град Перник

- с. Велковци (Пернишко)
- с. Дивля (Пернишко)
- с. Климент(Карловско)
- кв. Върба (Радомир)
- с. Габарево (Старозагорско)
- с. Габра (Софийско)
- с. Дълбощница (Петричко)

Награда за кукерска група – 2000 лв

- с. Турия (Старозагорско)

Награда за сурвакарска група – 2000 лв.

- с. Ярджиловци (Пернишко)

2011

Двадесети юбилеен фестивал

Награда за поддържане и предаване на местната традиция

- Сурвакари:
- с. Сопица (Пернишко) златен медал
 - с. Черна гора (Пернишко) сребърен медал
 - с. Горна Вrabча (Пернишко) бронзов медал

Кукери : с. Кошов (Русенско) златен медал
с. Калипетрово (Силистренско) сребърен медал
с. Павел Баня (Старозагорско) бронзов медал

Награда за атрактивност за група от Западна България

с.Гигинци (Пернишко) златен медал
с.Люлин (Пернишко) сребърен медал
с. Жабокърт (Кюстендилско) бронзов медал

Награда за атрактивност за група от Източна България

с. Варненци(Тутраканско) златен медал
кв.Лъджа (Ивайловградско) сребърен медал
с. Веселиново (Шуменско) бронзов медал

Награда за маски и костюми

Сурвакари: с. Лесново (Софийско) златен медал
с.Богданов дол (Пернишко) сребърен медал
с.Селищен дол (Пернишко) бронзов медал

Награда за маски и костюми

Кукери: гр.Калофер
златен медал
с.Челопеч (Софийско),„Златните мечки”
сребърен медал
гр. Васил Левски (Карловско)
бронзов медал

Награда за обучение в традицията

Сурвакари: с.Лесковец (Пернишко) златен медал
с.Велковци (Брезнишко) сребърен медал
с.Витановци (Пернишко) бронзов медал

Кукери: гр.Баня (Карловско) златен медал
с.Габарево (Старозагорско) сребърен медал
с.Горни Домлян (Карловско) бронзов медал

Награда за атрактивна игра

Сурвакари: кв.Струмско (Благоевградско) златен медал
кв. Дълбочница (Петричко) сребърен медал
с.Друган (Радомирско) бронзов медал

Кукери : гр. Стралджа златен медал -
с.Горна Василица (Софийско) детска група
сребърен медал
с. Търничене (общ. Павел Баня) бронзов медал

Награда за индивидуална маска

с.Садовик (Пернишко) Илиан Първанов - златен медал
гр.Земен (Пернишко) Георги Атанасов - сребърен медал
с.Ярджилковци Захари Лозанов - бронзов медал

Награда за войвода

с. Лесковец (Пернишко) Румен Иванов - златен медал
с.Габров дол (Пернишко) - детски билиукбашия
сребърен медал
с.Черган (Ямболско) - бронзов медал

Награда за детски маски

с.Лесковец (Пернишко) Малин Малинов - златен медал
с. Ракиловци (Пернишко) Теодора - сребърен медал
с. Друган (Пернишко) Даринка Симеонова – бронзов медал

Грамота за опазване на местната култура и европейска идентичност

с. Кралев дол (Пернишко)

Грамота за впечатляващо присъствие в маскарадните дни на град Перник –

гр. Радомир (Пернишко) Ромска група

Голяма награда за кукерска група

- с. Бояново (Ямболско) - златна маска
- с. Домлян (Карловско) - сребърна маска
- с. Веселиново (Шуменско) - бронзова маска

Голяма награда за сурвакарска група

- с. Банище (Пернишко) - златна маска
- с. Чепино (Пернишко) - сребърна маска
- с. Ябълково (Кюстендилско) - бронзова маска

Специални награди:

Награда на Президента на република България – Георги Първанов

- с. Черна гора (Пернишко) Илиан - За най- атрактивно детско участие

Награда на Областния управител на област Перник – г-н Иво Петров за сурвакарски групи от Пернишка област

- гр. Батановци (Пернишко)
- с. Ноевци (Пернишко)
- с. Дивля (Пернишко)
- кв. Върба гр. Радомир (Пернишко)
- с. Лобош (Пернишко)

Награда на Кмета на град Перник – г-жа Росица Янакиева за сурвакарски групи от Пернишка област

- с. Расник (Пернишко)
- с. Стефаново (Пернишко)
- с. Беренде (Пернишко)

Награда на Двореца на културата гр. Перник за Кукерско сдружение

- с. Осетеново (Старозагорско)
- с. Манолово (Старозагорско)
- с. Александрово (Старозагорско)

Награда на Регионален исторически музей – Перник за
Сурвакарската група на с Дивотино (Пернишко)
гр. Банско - детска група

Награда на президента на ФЕКТ Хенри ван дер Кроон
с. Долна Секирна (Пернишко) - Купа
с. Отец Паисиево (Пловдивско) - Купа

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Интересът към зимните маскарадни обичаи в България преживява същинско възраждане през последните няколко десетилетия. Вдъхновява го най-големият маскараден фестивал, провеждан в Перник. В него вземат участие все повече маскарадни групи от цялата страна и шестват през последната седмица на месец януари по улиците на града в продължение на няколко дни. Във фестивала участват и много състави от различни страни по света, които показват свои карнавални традиции и го превръщат в събитие с международен характер. В различните периоди на своето съществуване фестивалът в Перник се провежда на всеки две или четири години, а в последно време - всяка година. През 2011 г. бе проведен XX-я, юбилеен по своя характер международен фестивал, именуван „Сурва”, тъй като произтича от традициите на новогодишните празници.

За фестивала към момента са изписани десетки стотици страници, натрупан е голям обем публикации – и научни, и публицистични, които са своеобразен негов летопис. Това обстоятелство, както и интересът към това регионално събитие, предизвика ръководството на Регионална библиотека „Светослав Минков” в гр. Перник да възложи на свой сътрудник библиографирането на натрупаната литература и да я представи в цялостно библиографско изследване, което да се превърне в надежден извор за научните изследвания на етнографи, етнологзи, културолози и краеведи. Настоящата библиография е именно крайният резултат на това решение и тя е подготвена по случай XX-я Юбилеен международен фестивал на маскарадните игри „Сурва ` Перник”, проведен през 2011 г. в гр. Перник.

Маскарадните игри на нашия народ се включват в обекта на изследване още в първите публикации, появили се през епохата на Възраждането и поставили началото на българската етнологжа наука. Те обаче не се включват в обсега на предлаганата библиография, която има за обект литературата,

посветена преди всичко на маскарадните игри в Перник. Но въпреки това, за да бъдат поставени обаче в контекста на маскарадната традиция в България, съзнателно са включени няколко публикации от началото на XX в. Една от първите строго научни статии, в които се третират и маскарадните игри от Пернишкия край, а именно от селата Елов дол, Долна Врабча, Мурено, Долна Секирна и Горна Секирна, Радомирско и др., принадлежи на един от пионерите на етнологичната наука - Димитър Маринов. Тя е отпечатана в първия специализиран периодичен сборник – „Известия на Етнографския музей в София”, от който излиза само един том през 1907 г. Тази година би следвало да се приеме за долна хронологична рамка на предлагания указател, но трябва специално да отбележим, че **същинската граница е 1939 г.** От тази година насам е извършено последователно библиографско издирване за маскарадните игри в гр. Перник и региона. Към общите, въвеждащи съчинения са включени и последните две книги на видния етнолог проф. Георг Краев (Вж № 49). Ценна и като библиографски източник е преди всичко монографията му „Български маскарadni игри” (1996). Авторът е снабдил всяка глава с богат библиографски списък на цитираните източници, които по наши наблюдения обхващат във възможно най-голяма пълнота българските публикации в тази област. Монографията би могла да се третира като солиден и надежден библиографски извор за литературата върху маскарадните игри у нас за периода от времето на Възраждането до 1996 г. Нещо повече, при допълнителна библиографска обработка стотиците цитирани заглавия биха дали основата на бъдещ солиден библиографски указател за периода до 1996 г.

Що се отнася конкретно до обекта на библиографиране, не е правен подбор по отношение вида на изданията и по признака „научност”. Оразени са всички източници - от най-малкото публицистично съобщение на страниците на периодичния печат до строго научните монографични изследвания, появили се у нас. По наша констатация първите публикации датират от 1939 г. и както вече бе отбелязано, това е годината, маркираща фактическата долна хронологична рамка на указателя. Обект на библиог-

рафското изследване не са само материалите за Перник, а и някои по общи документи, които носят информация за кукерските и сурвакарски игри и са своеобразна податка за тези, които биха искали да потърсят техния генезис у нас. Известно отклонение допускаме, като включваме и чуждестранни сборници, съдържащи доклади на български изследователи, които засягат въпроса за маскарадните традиции (Вж № 34, 53, 71). Названието на народния обичай „Сурва”, често ще се среща в някои описания и като „Сурова”, което е характерно в разговорната реч на пернишкия край.

Следвайки добрата световна практика за комплектуване на краеведска литература, Регионална библиотека „Светослав Минков” гр. Перник днес притежава по-голямата част от изданията по темата и този факт улесни в най-висока степен изработването на библиографията. При библиографското издирване сме се ползвали още от източниците на националната библиография на България, от фондовете на Териториална дирекция „Държавен архив” гр. Перник и Регионален исторически музей – Перник и от архива на Общинско предприятие Културно-информационен център – Перник.

Предлаганият труд е първото самостоятелно библиографско изследване на литературата за маскарадните игри за периода 1939 – 2011г. включително . То е предшествано от една кратка препоръчителна библиография от 1990 г. „Сурвакарски и кукерски игри” от Милчо Георгиев, Нели Стоянова и Славка Златкова.

Библиографските записи на издирените материали са систематизирани на няколко нива. В основния дял са представени дефинирани първо общите изследвания за маскарадните игри в България и публикациите, посветени на Международния фестивал на маскарадните игри „Сурва” – Перник . Във втория – „Публикации в периодичния печат” - записите са групирани в няколко подтеми: „Предистория на фестивала”, „Фестивалът” „Наградните групи от фестивалите”. В самостоятелен раздел са представени публикациите за участието на пернишките маскарадни групи в други фестивали – национални и международни. Във всеки раздел записите са подредени хронологично-азбучно. Особено е , че когато има повече от една публика-

ция на даден автор в съответната година, записите на публикациите му следват логиката на организацията, подготовката, провеждането и отзвучите за фестивала. (Например, Вж. 919, 920, 921) и т.н.

Материалите, с малки изключения, са прегледани „de visu”. Библиографските записи на непрегледаните „de visu” публикации са означени със звездичка (*). Те са установени само по библиографски път или са цитирани в други публикации. Тези описания не винаги съдържат пълния набор от данни, поради чисто физическите затруднения от обективен характер за ползването им. По-голямата част от публикациите са анотирани, т. е. разкрива се в синтезиран вид и съдържанието им. Не са анотирани публикациите, чиито заглавия точно изразяват същността на разглеждания проблем.

В библиографските записи наименованията на периодичните издания целенасочено са изписани без съкращения, за улеснение на читателите от новите и следващи поколения, които трудно биха „разчели” съкращенията. Освен това, тъй като библиографията ще е уеб-базирана в сайта на Регионална библиотека „Св. Минков”, всеки ползвател би могъл да „пренесе” пълните описания за своите конкретни цели.

Известно е, че колкото и подробна да е систематизацията на библиографските записи в корпуса, практически не е възможно да се открият всички пластове на цялостната библиографска информация. Съобразно това обстоятелство, библиографията е снабдена със справочен апарат, който разкрива информацията от различни аспекти. В именния показалец са сумирани и подредени всички имена на авторите и на лицата, за които е писано и които се срещат в корпуса. Сметнахме за необходимо да изведем в самостоятелен показалец и периодичните издания, които са отразявали по един или друг начин фестивала и то в две самостоятелни групи: национални и местни периодични издания. В самостоятелен показалец са изведени и географските имена на селищата, пряко свързани с фестивала.

Библиографският текст се допълва с два фактографски раздела, които съдържат непубликувани материали за създаването на фестивала и фотографии на маскарadni групи, маски и ликове от фестивалите.

Библиографската картина се предхожда с въвеждащата студия на етнологата Цветана Манова и летопис на фестивалите, които разкриват в още един ракурс предисторията и историята на маскарадните игри в България.

Библиографските записи са съставени съобразно действащите в България стандарти за описания на различни видове документи.

Накрая бих искала да разкрия предисторията на библиографията. Първоначално библиографията бе съставена и защитена като магистърска теза в Университета по библиотекознание и информационни технологии под научното ръководство на проф. д-р Донка Правдомирова и в последствие под нейната редакция бе подготвена за печат. Искам специално да ѝ благодаря, както и на ръководството на Университета по библиотекознание и информационни технологии за знанията и опита, които получих, а също и на ръководството на Регионална библиотека „Светослав Минков” в лицето на Директора Росица Симеонова, която ми предостави възможността да повиша образованието и квалификацията си. Благодаря на моите колеги от всичките отдели на библиотеката за оказаното съдействие, за да излезе от печат библиографията. Благодаря и на колегите от Регионален исторически музей гр. Перник, на колегите от Териториална дирекция „Държавен архив” гр. Перник и на колегите от Общинско предприятие Културно-информационен център, гр. Перник за оказаната помощ при издирване на важни документи и информация, касаеща Фестивала на маскарадните игри „Сурва” гр. Перник. И не на последно място - едно голямо благодаря на етнологата и приятеля г-жа Цветана Манова.

Библиографията за Международния фестивал на маскарадните игри „Сурва `Перник” ще бъде допълвана с всяка нова информация в електронен вариант .

Димитрина Чалъкова

МАСКАРАДНИТЕ ИГРИ „СУРВА” 1966 – 2011

Книги, сборници и бюлетини

Общи материали

1. **Ангелов**, Валентин. Обредната (ритуална) маска. // *Маскарадните игри – минало и съвременност*. – Перник, 1995, с. 5-13.
2. **Ангелов**, Валентин. Ритуали и погребални маски. // *Маска и ритуал*. – София, 1999, с. 96-100.
3. **Ангелова**, Динка. За кукерите в с. Лалково, Ямболско. // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 279-284.
4. **Арнаулов**, Александър. Маскарадните обичаи в традиционния празничен календар на Пазарджишко. // *Маскарадните игри – минало и съвременност*. – Перник, 1995, с. 87-122.
5. **Арнаулов**, Михаил. Кукери и руселии. // *Студии върху българските обреди и легенди*. Т. 2. – София, 1972, с. 7-215.
6. **Анастасова**, Елена. Маски извън карнавала – парти с маски в Латвия. // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 320-327.
7. **Беновска-Събокова**, Милена. Българската маскарадна обредност в контекст на европейската традиция. // *Българска етнография*. – София, 1994, с. 3-4.
8. **Бизеранова**, Сашка. Маската и времето в обичая „Гонене на чумата” (по материали от ромският квартал „Нов път” в гр. Видин). // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 273-278.
9. **Бокова**, Ирена. Фестивалът – традиция и съвременност. // *Маска и ритуал*. – София, 1999, с. 117-125.

10. Бонева, Леонора. Маскарадните игри и европейската метаидентичност. // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 129-142.

11. Бонева, Таня. Кукери и сурвакари – традиция и съвременност. – // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 65-72

12. Ботушаров, Любен. Маската и смяната на знака при ритуала. // *Маска и ритуал*. – София, 1999, с. 114-116.

13. Бочков, Пламен. Екстатичният обреден танц като зрелище и ритуал. // *Маска и ритуал*. – София, 1999, с. 79-83.

14. Български обредни маски : Албум /Авт. - състав. Цветана Манова. – Перник , 1999. – 98 с. ; със сн.

15. Вакарелски, Христо Томов. Бит и език на тракийските и малоазиятските българи. – София, 1935. - 157 с.

16. Вакарелски, Христо Томов. [Пролетни обичаи]. // *Вакарелски, Христо Томов. Етнография на България : [Изследване]*. - София : Наука и изкуство, 1974, с. 592-611.

17. Василева, Мария. Календарни празници и обичаи. // *Етнография на България, Т.3* – София, 1985, с. 3-4.

18. Вуков, Николай. Обичаят маскиране в съвременна среда – наблюдения върху симулацията в съвременното изпълнение на някои български обичаи. // *Обичаи со маски*. – Скопие, 1998. - с. 39-45.

19. Габровски, М. Маскирането в българските новогодишни обичаи. – // *Българска етнография Т. 3*. – София, 1985, с. 40-50.

20. Габровски, М. Преходът между старата и новата година у българите. // *Етнографски проблеми на народната духовна култура* , Т. 1. – София, 1989, с. 12-49.

- 21. Ганева, Валентина.** Автопортрет и маска в модерното изкуство. – // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 51-64.
- 22. Георгиев, Милчо.** Еротиката в маскарадните фестивали. // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 309-314.
- 23. Георгиева, Борислава.** Карнавалът в Базел – жива традиция в модерния град. – // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 99-112.
- 24. Георгиева, Гургана.** Празникът Сурва в село Садовик. // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 315-319.
- 25. Георгиева, Елена.** Обичаят Джамал в с Йоглав, Ловешко. // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 223-232.
- 26. Георгиева-Козарева, Венета.** Габровският карнавал като част от европейския културен дискурс. – // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 205-216.
- 27. Георгиева-Козарева, Венета.** Съвременният карнавал и знаците на балогтворителност. - // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 187-196.
- 28. Гергинова, Вася.** „Дудуците” в с. Овчеполци, Пазарджишко. // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 263-272.
- 29. Гогова, Розалина и М. Милчева.** Игри с маски в Хасковския край. – // *Маска и ритуал*. – София, 1999, с. 126-131.
- 30. Гоев, Ангел.** Обредното време като обредно място. // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 73-78.
- 31. Гоев, Ангел.** Черната обредна маска. (Към въпроса за полифункционалната ѝ характеристика). // *Маскарадните игри – минало и съвременност*. – Перник, 1995, с. 43-52.
- 32. Грънчарова, Евгения.** Джамаларските игри в контекста на българските народни вярвания. // *Обичаи со маски*. - Скопие, 1998, с. 131-139.

33. Гура, В. Символика и животных в славянской народной традиции. – Москва, 1997, с. 45-49.

34. Данова, Румяна. Кукерски игри и маски. // *Обичаи со маски*. – Скопие, 1998, с. 123-131.

35. Данова, Румяна. Апотропейни символи и цветове в маскарадното облакло на българите през втората половина на XX век. // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 217-222.

36. Дискусия. // *Маска и ритуал*. – София, 1999. – 158 с.

37. Дражева, Р. Календарни празници и обичаи. // *Пирински край*. Етнографски проучвания на България. – София, 1980, с. 422 - 450.

38. Живков, Валентин. Сурова: [Интервю] / Разговора води Цветана Манова – етнолог. // *Манова, Цветана. Сокове от корена. Етнологички интервюта*. – Перник, 2011, с. 118-140.

39. Жреци на надеждата. // *Попов, Георги. Вечността на прага*. – София, 1986. – с.15-18.

40. Златковская, Т. Д. О происхождении некоторых элементов кукаерского обряда у болгар. – *Советская этнография*. – Москва, 1967, № 3, с. 31-46.

41. Илиева, Анна. Танцът и маската. // *Маска и ритуал*. – София. – 1999, с. 72-78.

42. Испас, Сабина. Какво друго за маскарадните игри? // *Маскарадните игри – минало и съвременност*. – Перник, 1995, с. 14-20.

43. Йорданова, Лозинка. Хубост за бъдни векове : Научно-художествената книга за народните обичай и обреди. – София : Отечество, 1983. – 224 с.

44. Кацарова, Райна. Кукери в с. Вресово (Айтоско) и с. Аспарухово (Провадийско). // Юбилеен сборник в част на академик Михаил Арнаудов. – София, 1970, с. 433-454.

45. Колев, Николай. Мъжка сватба в с. Пляково и околните села. В : 500 години Плаково [В.Търново], (Доклади и съобщения). – В. Търново, 1992, с. 41-46.

46. Колева, Т. А. Болгары. // *Календарные обычаи и обряды в странах зарубежной Европы. Весенние праздники.* – Москва, 1977. – 278 с.

47. Колева, Т. А. Болгары. – // *Календарные обычаи и обряды в странах зарубежной Европы. Зимние праздники.* – Москва, 1973. - 260 с.

48. Краев, Георг. Български маскарadni игри. - София, ИК Алиса – 7 . – 1996. – 220 с.

Библиогр. след всяка глава.

49. Краев, Георг. Маска и було : Българските маскарadni игри. – София : Изд. Изток-Запад, 2003. – 304 с.; с ил.

50. Краев, Георг. Обредно и драматично действо. // *Маска и ритуал.* – София, 1999, с. 101-113.

51. Краев, Георг. Обредното травестиране по българските земи през зимния календарен цикъл. // *Обреди и обреден фолклор.* София, 1981, с. - 146-172.

52. Лица на маски, маски за лица : Ликове от Пернишко / Състав. Симеон Мильов, Цветана Манова; Фотогр. Нели Гаврилова, Бойко Йорданов. - Перник. - 2008. - 95 с.

53. Лозанова, Саша. Елементи на езическата маска в култовите изделия на балканските евреи и християни (XVII – XIX век). // *Обичаи со маски.* – Скопие, 1998, с. 197-203.

54. Лозанова, Саша. За интерпретацията на темата „Кукери” в съвременното изкуство. – // *Маскарадните игри – минало и съвременност.* - Перник, 1995, с. 53-74.

55. Манолова, Галина. Аспекти от развоя на маскарадната обредност в с. Кайраклия, Молдова. – // *Маскарадът и времето.* - Перник, 2009, с. 143- 146.

56. Манова, Цветана. На сурова в с. Ръждавец. // *Брезник и Брезнишко.* – София, 2005, с. 174-180.

57. Манова, Цветана. Маскарадните игри в Пернишко – неочкован дискурс. // *Маскарадът и времето.* – Перник, 2009, с. 293-302.

58. Манова, Цветана. Сокове от корена : Етнологички интервюта. – Перник : Аргус, 2011. - 620 с.

59. Манова, Цветана. Сурвакари за сурва (по материали от Пернишко) – // *Маскарадните игри – минало и съвременност.* – Перник , 1995, с. 75-86.

60. Маразов, Иван. Кабири и маски . – // *Маскарадът и времето.* – Перник, 2009, с. 13-34.

61. Маразов, Иван. Хубавата Елена – между «името» и «нещото». // *Маска и ритуал.* – София, 1999, с. 14-71.

62. Марева, Таня. «Песпонеделник» в Широка лъка – моментна снимка на карнавала от 2007. // *Маскарадът и времето.* – Перник, 2009, с. 233-250.

63. Маринов, Димитър. Кукови или кукери. // *Изв. Етнографски музей в София*, 1, 1907, с. 21-28., с ил.

64. Маринов, Димитър. Народна вяра и религиозни народни обичаи. // *Сб. народни умотворения наука и книжнина*, XXVIII. - София, 1914. - 331 с.

65. Маринов, Димитър. Народна вяра и религиозни народни обичай. (Ч. 2. Религиозни обичай). // *Сб народни умотворения наука и книжнина*, XXVIII - София, 1914, с. 373-378.

66. Марков, Васил и А. Янков. Една неизвестна скална маса на Дионис. // *Маскарадът и времето* . – Перник, 2009, с. 41-50.

67. Мартинов, А. Народописки . Материали от Граово. // *Сб. за народни умотворения наука и книжнина XXII*. – София, 1924, с. 123-124.

68. Маска и ритуал : Сборник / състав. Георг Краев, Ирена Бокова. – София : Нов български университет, 1999. - 160 с.

69. Маскарадните игри – минало и съвременност : Сб. статии / Състав. и ред. Ирена Бокова. – Перник : Кракра, 1995. - 195 с.

70. Маскарадът и времето. // *Сб. доклади от научната конференция, проведена в рамките на XVIII Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва 2009”*. – Перник : Аргус, 2009. - 327 с.

71. Миков, Лука. Лазаруване с маска. // *Обичаи со маски*, Скопие, 1998, с. 151-159.

72. Мирчев, Драгомир. Сурова: [Интервю] / Разговора води Цветана Манова – етнолог. // *Манова, Цветана. Сокове от корена. Етнологички интервюта*. – Перник, 2011, с. 102-117.

73. Михайлова, Ганка. МИФ: Маскирани ли са маскираните персонажи в българската народна традиция.. – София, 2002. - 328 с.

74. Мороз, Йосиф. За генезиса на „танца на мъртвите” . // *Маскарадните игри – минало и съвременност*. – Перник, 1995, с. 34-42.

75. Народни обичаи. Кукери, ладувания. // *Сб. нар. умотворения*. 1891, кн. IV, с. 273 - 275.

76. Национален фестивал на кукерите и сурвакарите в Перник. // *Енциклопедия „България“*. Т. 4, София : БАН, 1984. - 533 с.

77. Ненов, Николай. Димитър Маринов и маскарадната традиция в Старо село, Тутраканско. // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 87-98.

78. Ненов, Николай. Дунавския карнавал в Русе – приближения до властта. // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 79-86.

79. Николова, Маргарита. За архетипа на обичая „Сурвакари“ (според една сцена от рисунки в пещерата Магура). // *Маскарадните игри – минало и съвременност*. – Перник, 1995, с. 21-33.

80. Николова, Маргарита. Обредните маски на невестата и младоженеца в българската традиционна сватба. // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009. - с. 153-186.

81. Петров, Петър. Кукери и сурвакари. – *Изв. на бълг. историческо дружество*, XXVIII. – София, 1972, с. 267-273.

82. Попниколова – Табакова, Елена. Карнавалните празници в Русе, запазени в спомените. // *Маскарадните игри – минало и съвременност*. – Перник, 1995, с. 162-182.

83. Попов, Веселин. Български народни игри и представления : Изследване върху игровото начало и българската традиционна народна култура. – София : Наука и изкуство , 1993. - 208 с.

84. Райчевски, Стоян и др. Кукерът без маска. / Стоян Райчевски, Валерия Фол. – София : УИ „Кл.Охридски“, 1993. - 232 с.

85. Сантова, Мила - Бенш. Маската на Жил. Диалогът битуване – рецепция. // *Маска и ритуал*. – София, 1999, с. 84-95.

86. Симова, Милена. Данчо Николов – основателят на маскарадния фестивал в Перник. // *Маскарадът и времето*. – Перник, 2009, с. 303-309.

87. Сиракова, Илиана. Обичаят „Бразая” в Русенско. // *Маскарадните игри – минало и съвременност.* – Перник, 1995, с. 133-139.

88. Славейков, П. Р. Български народни обичаи и вярвания. – София, 1924. - 123 с.

89. Стаменова, Живка. Календарни празници и обичаи. // *Пловдивски край. Етнографски проучвания в България.* – София, 1986, с. 244-283.

90. Стоев, Кирил. Сурова: [Интервю] / *Разговора води Цветана Манова – ентолог.* // *Манова, Цветана.* Сокове от корена. Етнологички интервюта. – Перник, 2011, с. 76-101.

91. Сурва 2009 - Маскарадните игри в града Перник, България : XVIII международен фестивал. – Перник : Община Перник . – Перник, 2009. - 60 с.

92. Сурвакарски и кукерски игри : Препоръчителна библиография. / Състав. Милчо *Георгиев*, Нели Стоянова, Славка Златкова. – Перник, 1990. - 17с.

93. Тапевичаров, Веселин. „Маскарадът и времето” – научна конференция в Перник 2009г. // *Маскарадът и времето.* – Перник, 2009, с. 7 - 12.

94. Типология и разпространение на сурвакарски и кукерски маски, обредно облекло и реквизит в България. // *Черкезова, Мария.* Първи конгрес на бълг. ист. дружество. – София , 1972, с. 89-91.

95. Тъпкова-Заимова, В. Сведения за средновековните кукерски игри в Силистренско. // *Езиковедско – етнографски изследвания в памет на акад. Ст. Романски.* – София, 1960, с. 705-708.

96. Филев, Б. Шлемът – маска в музея на пловдивската библиотека. // *Годишник на народната библиотека в Пловдив за 1923.* – София , 1925, с.86-97.

97. Фол, Александър. Маска. // *Маска и ритуал.* – София, 1999, с. 5-6.

98. Фол, Валерия. Маската и пътуването във времето и пространството. – // *Маскарадът и времето.* – Перник, 2009, с. 53-40.

99. Фол, Валерия. Маските в орфическата обредност. // *Маска и ритуал.* – София, 1999, с. 7-13.

100. Христова, Мариела. Маскарадната игра „Бръзая”. // *Маскарадните игри* – минало и съвременност. - Перник, 1995, с. 140-150.

101. Цанкова, Татяна. Маскираните по Сирници в контекста на градската празнична култура (края на 19 – ти в. – 40-те години на 20-ти в. в Габрово). // *Маскарадните игри* – минало и съвременност. – Перник, 1995, с. 151-161.

102. Черкезова, Марина. Типология и разпространение на сурвакарски и кукерски маски, обредно облекло и реквизит в България. // *Първи конгрес на Бълг. ист. дружество, т. II* . - София, 1972, с. 189-191.

103. Шулева, Лиляна. Карнавалската неделя в традиционния празничен календар на Пазарджик. // *Маскарадните игри* – минало и съвременност. – Перник, 1995, с. 183-193.

104. Шулекова, Юлияна. Обичаят „Ялова понуда”. // *Маскарадните игри* – минало и съвременност. – Перник, 1995, с. 123-132.

105. Янева, Ст. Кукерската маска – лице от отвъдното. // *Етнографски проблеми на народната духовна култура.* – София, 1998, № 5, с. 274-311.

106. *Greed, Gerald.W. Masquerade and Postsocialism: Ritual and Cultural Dispossession in Bulgaria . Relieq 2011.

Публикации в периодичния печат

Предистория на фестивала

1939

107. Карнавалните тържества в София. // *Дневник* , № 11749, 20 февр. 1939, с. 2.

108. Кукерите и генерал Скобелев. // *Утро* , № 8868, 24 февр. 1939, с. 4.

109. Кукерски карнавални игри в София. // *Зора* , № 5901, 18 февр. 1939, с. 4.

110. Последният ден от карнавала. // *Днес* , № 920, 20 февр. 1939, с. 7.

111. Снощните карнавални тържества. Из улиците на София – кукерско шествие. // *Последна поща* , № 929 , 20 февр. 1939, с. 3.

1956

112. Ангелова, Румяна. Кукерската игра – обичаи за плодородие, здраве и народен театър. // *Театър* , 1956, № 11, с. 95-106.

1965

113. Атанасов, Васил. 200 сурвакари от Пернишки окръг. // *Художествена самодейност* , 1965, № 11, с. 7-9.

114. Христов, Георги. Кукери. // *Димитровско знаме* (Перник), № 7, 23 ян. 1965, с. 4.

ФЕСТИВАЛЪТ

1966

115. Бежански, Методи. Шестува вихарът на народния гений. // *Димитровско знаме* (Перник), № 5, 19 ян. 1966, с. 1.

Празникът на кукерите и сурвакарите в Перник.

116. Бобева, Ирина. Кукерски фестивал в Перник. Едно древно пожелание за плодородие. // *Отечествен фронт*, № 6642, 15 ян. 1966 с. 4.

117. Друмешки, Стоян. Кукери „превзеха” Перник. // *Работническо дело*, № 15, 15 ян. 1966, с. 1, 3.

„Парад” на маски и носии.

118. Михалков, Стоян. и Д.Петров. Карнавал на плодородието и веселието. // *Народна младеж*, № 12, 15 ян. 1966, с. 2.

Сурвакарски игри в Перник.

119. Николов, Димитър. Пернишки кукерски фестивал. // *Димитровско знаме* (Перник), № 1, 5 ян. 1966, с. 1.

120. Николов, Димитър. Жизнерадостен празник на кукерите и сурвакарите. // *Вечерни новини*, № 4766, 12 ян. 1966 с. 3.

1967

121. Георгиева, Анна. Кукерите идат... // *Художествена самодейност*, 1967, № 3, с. 2-4.

122. Карадачки, Иван. Небивал празник на багри и жизнерадост. Втори национален фестивал на кукерите и сурвакарите. // *Димитровско знаме* (Перник), № 5, 18 ян. 1967, с. 4.

123. Милева, Бианка. Още за кукерския празник. // *Отечествен фронт*, № 6961, 28 ян. 1967, с.4.

Втори фестивал на кукерите и сурвакарите.

124. Милева, Бианка. Фестивал на кукерите и сурвакарите. // *Славяни*, 1967, № 3, с.40.

125. Николов, Данчо. Фестивал на кукерите и сурвакарите. // *Народна култура*, № 1, 7 ян. 1967, с. 7.

126. Николов, Данчо. Обичаят. // *Димитровско знаме* (Перник), № 4, 14 ян. 1967, с.4.

127. Николов, Данчо. ...От древни времена! Втори национален фестивал на кукерите и сурвакарите в Перник. // *Отечествен фронт*, № 6950, 15 ян. 1967 с. 1.

128. Петров, Димитър и др. С багрите на земята ни. Национален фестивал на кукерските игри в Перник. // *Народна младеж*, № 13, 16ян. 1967, с.1.

129. Радичков, Йордан. Игри на кукери и сурвакари. // *Поглед*, № , 16 ян. 1967, с. 4.

130. Самобитно народно изкуство. // *Народна младеж*, № 3, 21 ян. 1967, с.1.

Втори национален преглед на кукерските и сурвакарските игри в Перник.

131. Япраков, Петър. Фестивал на кукерите. Празник на творческия дух на българина. // *Димитровско знаме* (Перник), № 3, 11 ян. 1967, с. 4.

1968

132. Найденов, Стоил. Жизнерадостен празник. Трети фестивал на кукерите и сурвакарите в Перник. // *Работническо дело*, № 20, 20 ян. 1968, с. 3.

133. Стратиев, Васил. Снима се филм за кукерите. // *Димитровско знаме*, (Перник), № 8, 31 ян. 1968, с. 4.

1969

134. Георгиева, Анна. Кукерите идат. // *Художествена самодейност*, 1969, № 3, с. 2-4.

Кукерски празник в Перник.

135. Денчева, Милка. Празникът идва. // *Димитровско знаме* (Перник), № 5, 15 ян. 1969, с. 1,4.

136. Денчева, Милка. Лумкат звънците...Др. Г. Трайков - гост на фестивала. 1300 кукери и сурвакари от 28 селища на девет окръга [в Перник]. // *Димитровско знаме* (Перник), № 7, 22 ян. 1969, с. 1,4

137. Димитрова, Диана. „За здраве и берекет по хора, ниви и животни”. // *Народна култура*, № 4, 25 ян. 1969, с. 7.

Трети национален фестивал в Перник.

138. Живков, Цанко. Кукери. // *Литературен фронт*, № 3, 16 ян. 1969, с.1.

139. Иванова, Мария. Празник на кукерите. // *Отечествен фронт*, № 7567, 19 ян. 1969, с. 4.

140. Колев, Никола и Любен Костов. Кукерското хоро на България. // *Димитровско знаме* (Перник), № 7, 22 ян.1969, с.4.

141. Научна сесия. // *Димитровско знаме* (Перник), № 7, 22 ян.1969, с.4.

142. Николов, Данчо. Отново фестивал на кукерите и сурвакарите. // *Димитровско знаме* (Перник), № 3, 8 ян. 1969, с. 4.

143. Огнянова, Елена. Третият национален фестивал на кукерите и сурвакарите (Перник, 69г.). // *Художествена самодейност*, 1969, № 3, с. 16-19.

144. Серафимов, Иван. Иде кукеров ден... // *Труд*, № 304, 30 дек. 1969, с. 5.

Кукерски тържества в гр.Перник .(снимки)

145. Трети национален фестивал на кукерите и сурвакарите. // *Димитровско знаме* (Перник), № 6, 18 ян. 1969, с. 4.

1970

146. Национален фестивал на кукерите и сурвакарите. // *Вечерни новини*, № 29 дек. 1970, с. 7.

147. Николов, Данчо. Възхвала на труда в народния обичай. // *Димитровско знаме* (Перник), № 50, 30 юни 1970, с. 3.

148. Тошков, Михаил. От магията до зрелището. // *Художествена самодейност*, №5, 1970, с. 5-6.

За възникването, битуването и предаването на кукерските игри в България.

1971

149. Димитров, Занко. Български дух и талант. Изумителна феерия от звуци и багри. // *Ехо*, № 3, 22 ян. 1971, с.3.

IV нац.празник на кукерите и сурвакарите.

150. Димитрова, Росица. Кукери. // *Учителско дело*, № 6, 22 ян. 1971, с. 6.

151. Живков, Цанко. Пернишките кукери. // *Литературен фронт*, № 3, 14 ян. 1971, с. 1.

152. Жизнерадостен кукерски празник. // *Работническо дело*, № 18, 18 ян. 1971, с.1.
В Перник.

153. Йорданов, Иван. Миньорът - кукер. // *Рудничар* (Перник), № 37, 16 септ. 1971, с. 4.
За Станой Кръстев от р-к „Толбухин”

154. Кацарова, Райна. Празник на кукерите и сурвакарите. // *Художествена самодейност*, № 3, 1971, с. 9-11.

155. Кукерите играят за здраве, за плодородие! // *Земеделско знаме*, № 15, 10 ян. 1971, с.3.
IV фестивал на кукерите и сурвакарите в Перник.

156. Николов, Димитър. За чистотата на фолклора. // *Художествена самодейност*, 1971, № 8 , с.15-16.

157. Радулов, Райчо. Смешен страх и страшен смях. // *Кооперативно село*, № 15, 19 ян. 1971, с. 1.

158. Стоянов, Йордан. Тазгодишния кукерски фестивал в Перник. // *Димитровско знаме* (Перник), № 4, 29 ян. 1971, с. 4.

159. Традиционният кукерски празник. // *Народна култура*, № 4, 23 ян. 1971, с. 4.

160. Ценов, Кирил. Чуден нашенски празник. // *Рудничар* (Перник), №31 21 ян. 1971, с. 4.

161. Четвърти кукерски фестивал. // *Димитровско знаме* (Перник), №3, 22 ян. 1971. с. 1.

1974

162. В неделя – кукерски фестивал. // *Работническо дело*, № 16, 16 ян. 1974, с. 3.
Пресконференция в Перник.

163. Гатов, Христо. Фестивал на сурвакарите и кукерите. // *Народна младеж*, № 12, 16 ян. 1974, с.4.

164. Гатов, Христо. Като полъх от древността. // *Народна младеж*, № 17, 21 ян. 1974, с.4.

У фестивал на кукерите в Перник.

165. Дочев, Васил. Полъх от древността. // *Ехо*, №4, 25 ян. 1974, с.3.

166. Кукерски обичаи и маски. // *Векове*, 1974, № 2-3 , с.44-46.

167. Кацарова, Райна. Дивна народна традиция. // *Художествена са-модейност*, 1974, № 2, с. 24-26.

168. Николов, Данчо. Национален фестивал на сурвакарите и кукерите. // *Димитровско знаме* (Перник), № 4, 15 ян. 1974, с. 4.

169. Николов, Данчо. Уникален фолклорен празник. // *Димитровско знаме* (Перник), № 7, 25 ян. 1974, с. 1.

170. Пети национален фестивал на кукерите и сурвакарите – Перник 20 януари. // *Димитровско знаме* (Перник), № 6, 22 ян. 1974, с. 1,4.
Наградените..

171. Пети фестивал на кукерите . // *Работническо дело*, № 21, 21 ян. 1974, с. 2.
В Перник.

172. Програма на петия национален фестивал на кукерите и сурвакарите – Перник 29 януари 1974г. // *Димитровско знаме* (Перник), № 5, 18 ян. 1974, с. 1.
Пресконференция в Перник.

173. Попов, Георги. Жреци на надеждата. // *Паралели*, 1974, № 6, с.4-5.

174. Радев, Боян. Неповторим празник. // *Труд*, № 17, 21 ян. 1974, с. 1.

175. Стойн, Елена. Кукери и сурвакари. // *Читалище*, 1974, № 5, с.13-14.

V национален фестивал на кукерите и сурвакарите – Перник '74.

176. Тенчев, Димитър. Кръстница на годината. // *Народна култура*, № 5, 26 ян. 1974, с. 1.

Пети фестивал на кукерите в Перник.

1976

177. Кръстев, Стойчо. Кукери. // *Димитровско знаме* (Перник), № 8, 30 ян. 1976, с.5.

1977

178. Владимиров, Иван. Грижи за съхраняване на традициите. Научна конференция, посветена на сурвакарските и кукерските игри. // *Димитровско знаме* (Перник), № 6, 21 ян. 1977, с. 8.

179. Йорданов, Иван. Непресъхващ извор на живот и красота. // *Димитровско знаме* (Перник), № 5, 18 ян. 1977, с. 1.

На страницата са поместени и наградите за първенците.

180. Карик, Иван. От дълбините на времето. // *Смяна*, 1977, № 10, 34-35с.

Кукерските и сурвакарски обичай в Пернишки окръг.

181. Кръстев, Васил. Да съхраним народните традиции. Преглед на VI национален фестивал на сурвакарите и кукерите. // *Димитровско знаме* (Перник), № 4, 14 ян. 1977, с. 8.

182. Макавеева, Люба. Шести национален фестивал на кукерите и сурвакарите. // *Исторически преглед*, 1977, № 3, 149-152 с.

183. Манова, Цветана. Женитбени белези на обичая „Сурвакари” в Западна България. // *Векове*, 1977, № 4, с.24-29.

Проучване направено в селата Дрен, Радибош, Ръждавец, Кондофрей и др.

184. Петров, Петър. Традиционни обичаи – здрави, български. // *Кооперативно село*, № 9926, 15 ян. 1977, с. 2.

185. Попов, Георги. Безкрайният празник на кукерите. // *Народна култура*, № 4, 21 ян. 1977, с. 1-2.

186. Програма на VI национален преглед на сурвакарите и кукерите – Перник 77. // *Димитровско знаме* (Перник), №2, 27 ян. 1977, с. 1.

187. Рашев, Григор. Кукерските и сурвакарските игри. // *Читалище*, 1977, № 4, 25-26с.

188. Стоилов, Ангел. Тези странни чудовища – кукерите. // *Художествена самодейност*, 1971 № 3, 19-20 с.

189. Стоянов, М. Сто хиляди хлопатари в Перник. // *Народна младеж*, № 14, 17 ян. 1977, с.4.

190. Тодорова, Мария. Звънците пеят, сурвакари идат... // *Работническо дело*, № 13, 13 ян. 1977, с. 3.

191. Тодорава, Мария. Ехо от древността. VI национален фестивал на сурвакарите и кукерите в Перник. // *Работническо дело*, № 17, 17 ян. 1977, с. 5.

192. Трайкова, Надя. Разлюляха се чанове – за труд и берекет. // *Земеделско знаме*, № 14, 18 ян. 1977, с. 2.

1978

193. Бояджиев, Васил. Ярджиловские сурвакари. Уникати. // *Отечество*, 1978, № 24, с.43.

194. Кукери. // *Отечество*, 1978, № 2, с.24,25.
Съдържа снимков материал.

195. Василева, Мария. Научна конференция, посветена на кукерските и сурвакарските игри. // *Българска етнография*, 1978, № 2, 101-105с.

196. Миков, Лука. Сурвакари. Карнавалните игри с маски на младежите от Перник. Сурвакари. // *Младеж*, 1978, № 1, 28-29 с.

197. Тодоров, В. На „Сурва“ в Ярджиловци. // *Народна младеж*, № 10, 15 ян.1978, с. 4.

1979

198. Костадинова, Марияна. Денят, в който играят сурвакарите. // *Граовски новини* (Перник), № 2, 25 ян. 1979, с. 4.

199. Районен преглед на сурвакарите . // *Димитровско знаме* (Перник), № 51, 16 ян. 1979, с. 4.
Първенец с.Светля.

200. Тодорова, Мария. Сурвакарските „ликове“. // *Роботническо дело*, № 14, 14 ян. 1979, с. 2.

1980

201. В очакване на празника. // *Димитровско знаме* (Перник), № 7, 22 ян. 1980, с. 1.

202. Велчев, Васил. Лицето на празника. // *Литературен фронт*, № 21, 15 февр. 1980, с. 4.

203. Габровски, Минко. Маскирането в българските новогодишни обичаи. // *Българска етнография*, 1980, № 3, с. 40-50.

204. Георгиев, Милчо. Отново първи. // *Димитровско знаме* (Перник), № 27, 1 апр.1980, с. 4.

205. Димитрова, Наташа. Празник - магия за душата. // *Труд*, № 19, 28 ян. 1980, с. 3.

206. Димитрова, Радка. Далеч от традицията. Днешните сурвакари и кукери. // *Наша родина*, 1980, № 5, с. 25-27.

И за проведената научна конференция за мястото и значението на фестивала и съвременната българска култура.

207. Йорданова, Ценка. Мит и обряд – древните, преобразените... След VII национален фестивал на сурвакарите и кукерите – Перник 80. // *Пулс*, № 8, 19 ян. 1980, с.12.

208. Карик, Иван. От дълбините на времето. // *Дружба*, 1980, № 2, с.109-110.

За сурвакарски и кукерски обичаи в Пернишки окръг.

За сурвакарските традиции в Пернишки окръг и шестия ден на България: „Смехът и радостта”.

209. Коева, Донка. Живи импулси на българския дух. VII Национален фестивал на сурвакарите и кукерите. // *Художествена самодейност*, 1980, № 3, с. 24-26.

210. Максимова, Емилия. Неповторимостта на народната традиция. Седми национален фестивал на сурвакарите и кукерите. // *Димитровско знаме* (Перник), № 5, 15 ян. 1980, с. 4.

211. Николов, Данчо. Ехо от вековете. VII национален фестивал на сурвакарите и кукерите. // *Димитровско знаме* (Перник), № 8, 25 ян. 1980, с. 8.

Исторически сведения за народния обичай в България и преди всичко в Западна България

212. Перник – столицата на кукерите и сурвакарите. Изложба от детски рисунки, карнавално шествие и научна сесия, посветени на старите български обичаи. // *Работническо дело*, № 28, 28 ян. 1980, с. 2.

213. Пред фестивала на кукерите и сурвакарите. // *Работническо дело*, № 16, 16 ян. 1980, с. 2.

214. Седми национален фестивал на сурвакарите и кукерите. // *Димитровско знаме* (Перник), № 10, 1 февр. 1980, с. 8.

215. Стаменова, Живка. VII национален фестивал на сурвакарите. // *Исторически преглед*, 1980, № 2, 150-152.

216. Стаменова, Живка. VII национален Фестивал на сурвакарите и кукерите. // *Българска етнография*, 1980, № 3, с. 61-66.

217. Трайкова, В. Добрувайте хора. // *Земеделско знаме*, № 24, 29 ян. 1980, с. 2.

218. Хаджийски, Ангел. Кукери. // *Паралели*, 1980, № 9, с. 6.

1981

219. Карик, Иван. Смехът и радостта на България. От дълбините на времето. // *Народна младеж*, № 2162, 11 юли 1981, с. 2.

За сурвакарските традиции в Пернишки окръг и шестия ден на България: „Смехът и радостта”.

1984

220. Димова, Емилия. „Да посрещнем добри гости!”. Перник се готви за VIII-я фестивал на сурвакарите и кукерите. // *Труд*, № 307, 29 дек. 1984, с. 2.

221. Любенова, Виолета. На сурва в Ярджиловци. // *Български профсъюзи*, 1984, № 12, с. 31.

Традицията на новогодишния празник в селото.

222. Манова, Цветана. Запазване на традицията. За прегледа на сурвакарските групи. // *Димитровско знаме* (Перник), № 8, 27 ян. 1984, с. 4.

История и съвременната традиция в Пернишкия край.

223. Маскарадните игри и съвременната ни култура. // *Художествена самодейност*, 1984, № 6, с. 36-37.

224. Общински преглед на сурвакарските групи. // *Димитровско знаме* (Перник), № 4, 13 ян. 1984, с. 8

В Брезник и най-новата селищна система на окръга – Ковачевската.

225. Сурвакарските празници. // *Работническо дело*, № 14, 14 ян. 1984, с. 2.

Сурвакарские групи в Пернишки окръг на 13 срещу 14 януари – групи от Радомирска, Земенска и Ковачевска община.

226. Фол, Валерия. Моделът на космоса в обичая „Кукеров ден” от Странджа. // *Човек, еволюция, космос*, 1984, №2, с. 125-136.

1985

227. Асенов, Д. Смях и веселие. // *Стършел*, № , 25 ян. 1985, с.2

228. Вечен извор на творческо вдъхновение. VIII-ми национален фестивал на сурвакарите и кукерита. // *Димитровско знаме* (Перник), №8, 25 ян. 1985, с.1 - 8.

229. Владимирова, Катя. Речете дружина: Да бъде! Фоторепортаж от VIII национален фестивал на сурвакарите и кукерите. // *Народна младеж*, № 18, 22 ян. 1985, с.1.

230. Дочев, Васил. Жива традиция. Светът проявява интерес към български и кукерски игри. // *Ехо*, №4, 25 ян. 1985, с.4.

231. Коева, Донка. Кукери. // *Художествена самодейност*, 1985, № 3, с.22-25.

Обширен материал за VII – ми национален фестивал на сурвакарите и кукерита, Перник 85.

232. Колъовски, Любомир. С цвят от дрян и звън на меден чан... и на Осмия фестивал на сурвакарите и кукерите. (Перник, 85). // *Земеделско знаме*, № 18, 22 ян. 1985, с. 2 .

233. Краев, Георг. VIII национален фестивал на сурвакарите и кукерите – Перник 85. // *Български фолклор*, 1985, №2, с.114-118.

234. Краев, Георг. Травестизмът в моминската фолклорна обредност. // *Митология, Изкуство, Фолклор*, 1985, № 1, с. 37-90.

235. Манова, Цветана. Звън на хлопки в душите ни... Предстоящо: VIII-ми фестивал на сурвакарите и кукерите. // *Димитровско знаме* (Перник), № 5, 15 ян. 1985, с. 4.

236. Манова, Цветана. Обичаят сурва. // *Струма*, 1985, №2, с. 146-150.

237. Миланов, Георги. Изконен празник на българина. VIII-ми фестивал на сурвакарите и кукерите. // *Димитровско знаме* (Перник), № 7, 22 ян. 1985, с. 1-4.

238. Ненов, Добрил. „Фестивал” и „Събор”. // *Земеделско знаме*, № 37, 13 февр. 1985, с. 2.

239. Обичаите ще се обогатяват. // *Работническо дело*, № 22, 22 ян. 1985, с. 6.

240. Павлов, Валери. „Ти речи дружина: Да бъде!”. // *Вечерни новини*, № 18, 22 ян. 1985, с. 6

241. С ритъма на звънците. Осми национален фестивал на сурвакарите и кукерите – Перник 85. // *Работническо дело*, № 21, 21 ян. 1985, с.2.

242. Чолакова, Димитрина. Звън на вековете. Перник - столица на националния фестивал на сурвакарите и кукерите. // *Труд*, № 17, 21 ян. 1985, с. 2.

1986

243. Карастоянова, Румяна. Ярджиловската сурва. // *Антени*, № 52, 24 дек. 1986, с. 1-3.

244. Тахов, Георги. Кукерските маски. // *Турист*, 1986, № 1, с. 8-9.
И за тези от Пернишки окръг.

1987

245. Краев, Георг. Делникът става празник. // *Антени*, № 2, 14 ян. 1987, с. 13.

Сурвакари в Пернишко.

246. Манова, Цветана. Социалнопсихологически аспекти на съвременното проявление на обичая сурвакари в Пернишко. // *Български фолклор*, 1987, № 1, с. 61-64.

247. Монева, Марияна. Традиция и приемственост. // *Граовски новини*, (Брезник), № 4, 26 март 1987, с. 4.

Самобитна сурвакарска група към читалище „Иво Войвода” в с. Долна Секирна.

248. Соколова, Зина. На гости в село Банище. // *Работническо дело*, № 15, 15 ян. 1987, с. 4.

Сурвакари.

249. Традиция. // *Работническо дело*, № 14, 14 ян. 1987, с. 4.

Провеждане на сурвакарските празници в Пернишки окръг.

250. Цонков, Петко. Кукерски празници. // *Отечествен фронт*, № 12570, 15 ян. 1987, с. 3.

1988

251. Василева, Мария. Да е вечен родът български. // *Граовски новини*, (Брезник), №1, 1 февр. 1988, с. 4.

За първи път бе учреден граовски сурвакарски празник в Брезник.

252. Василева, Мария. Тази година за първи път се учредява сурвакарски празник на етнографската област Граово. // *Априлско дело*, № 10, 15 ян. 1988, с. 3.

В Брезник.

253. Костова, Боряна. На „Сурваки” в Брезник. Репортаж. // *Априлско дело*, №12, 19 ян. 1988, с. 1-4.

254. Никлев, Георги. Между Граово и Мраката. Жизнерадостни обичаи в двата края на Радомирската община. // *Кооперативно село*, №15, 19 ян. 1988. с. 4.

Сурвакарски празници.

255. Тодорова, Мария. Звън на сила и жизнелюбие. // *Работническо дело*, № 17, 17 ян. 1981 с. 1-2.

20 сурвакарски групи с над 1000 участници от Брезнишката и Пернишка община в Брезник.

1989

256. Апостолова, Катя. Живият огън. // *Априлско дело*, № 8, 13 ян. 1989, с. 3.

Сурвакарски празници в Радомирския край през ноща на 13 януари.

257. Генов, Любен. Читателите „за” и „против”. // *Поглед*, № 7, 13 февр. 1989, с. 2.

Съобщение за подготовката на кукерските празници в Пернишко.

258. Гергинова, Бистра. Сурвакарският обичай в Радомирско. // *Радомирска република* (Радомир), № 3, 19 ян. 1989, с. 4.

259. Димитрова, Нели. Празник без покани и сценарии. // *Отечествен фронт*, № 13087, 16 ян. 1989, с.1,4.

Сурвакарски празник в Пернишкия край.

260. Рашеева, Галина. Жив от стари времена. // *Димитровско знаме* (Перник), № 4, 27 ян.1989, с. 8.

Сурвакарски игри в Перник на 22 ян.1989г.

261. Рашеева, Галина. Звонци дрънкая... . // *Априлско дело*, № 15, 24 ян. 1989, с. 3.

Игри на сурвакарите и кукерите в Перник на 22 ян. – една година преди Националния фестивал .

262. Тодорова, Мария. Празник жив, докато свят светува... // *Работническо дело*, №15, 15 ян. 1989, с. 2.

263. Димитрова, Галина. Читалището. IX Фестивал на сурвакарите и кукерите 20 и 21 ян. – Перник. // *Народна младеж*, № 15, 22 ян. 1990, с. 4.

Със снимки.

264. Динев, Петър. В Перник – отново самобитни народни празници. // *Кооперативно село*, № 12, 18. ян. 1990, с. 1,2.

В навечерието на IX национален фестивал на сурвакарите и кукерите в Перник на 20-21 ян.

265. Динев, Петър. Корени във вековете. IX национален фестивал на сурвакарите и кукерите. // *Кооперативно село*, № 14, 22 ян. 1990, с.1 , 2.

В навечерието на IX национален фестивал на сурвакарите и кукерите в Перник на 20-21 ян.

266. Илиев, Иван. Културен дневник. Перник. // *Време*, № 6, 10 ян. 1990, с. 3.

Мероприятия, които се организират в Перник пред празника на кукерите и сурвакарите (20 и 21 ян.)

267. Краев, Георг. Маскирани „на патерица“. // *Народна младеж*, № 8, 23 февр. 1990, с. 4.

Платената самодейност – с вмешателство в автентичния фолклор – IX национален фестивал на сурвакарите и кукерите в Перник`90.

268. Краев, Георг. Матриархалният мит. Девети фестивал на сурвакарите и кукерите – Перник`90. // *Време*, №11, 17 ян. 1990, с. 3.

269. Манова, Цветана. Какво е Граово без сурвата... . // *Димитровско знаме* (Перник), № 52, 28 дек. 1990, с. 8.

270. Руенов, Руен. Вулканът като мероприятие. // *Време*, № 23, 2 февр. 1990, с. 3.

За организацията на IX национален фестивал на сурвакарите и кукерите – Перник` 90, единствен в света.

271. Тамакярска, Елена. Автентичност в съвременни краски. Девети национален фестивал на сурвакарите и кукерите Перник-90. // *Димитровско знаме* (Перник), № 4, 26 ян. 1990, с. 4.

272. Тодорова, Мария. Жизнерадостни празници. // *Работническо дело*, № 12, 12 ян. 1990, с. 2.

Девети национален фестивал на сурвакарите и кукерите в Перник с международно участие на 21 ян.1990г.

273. Тодорова, Мария. Дошли от древността, опазени от традицията. Девети национален фестивал на сурвакарите и кукерите „Перник`90”. // *Работническо дело*, № 22, 22 ян. 1990, с. 1.

Със снимки.

274. Тодорова, Мария. Да бъде цар доброто! Отглас от фестивала на кукерите и сурвакарите в Перник. // *Димитровско знаме* (Перник), № 6, 9 февр. 1990, с. 3.

Някои грозни сцени с животни.

275. Тодорова, Мария. Отглас от фестивала на кукерите и сурвакарите „Перник`90”. // *Димитровско знаме* (Перник), № 6, 9 февр.1990, с. 3.

276. Трайкова, Надя. Лошото да бега, все добро да иде! С бележник и фотоапарат на IX национален фестивал на сурвакарите и кукерите „Перник`90”. // *Земеделско знаме*, № 15, 23 ян. 1990, с. 2.

1991

277. Георгиева, Румяна. Кукери прогонват злото. Народни празници. // *Отечествен вестник*, № 1360, 19 ян. 1991, с. 4.

В с.Ковачевци.

278. Тази неукротима кукерска красота. // *Български фермер*, № 7, 31 ян. 1991, с. 13.

279. Тодорова, Мария. Сурвакарски игри за здраве в Граово. // *Дума*, № 15, 15 ян. 1991, с. 2.

В Банище, Брезнишка община на 14 ян.

280. Тодорова, Мария. Сурвакари и кукери в село Ковачевци. // *Дума*, № 21, 21 ян. 1991, с. 2.

От Ковачевска, Брезнишка и Земенска община.

281. 1500 хард – хлопатари в Ковачевци. // *Средношколско знаме*, № 3, 6 февр. 1991, с. 1.

26 групи от цялата страна чрез спонсори от фондация "Окан" проведоха сурвакарски и кукерски празник в с.Ковачевци, Радомирска община. Със снимки.

282. Фол, Валерия. Погребалните маски. // *Проблеми на изкуството*, 1991, № 1, с. 50-53.

283. Чушева, Елена. Вяра и надежда догодина, до амина. // *Радомирска република* (Радомир), № 4, 24 ян. 1991, с. 4.

Сурвакарски тържества в с.Дрен на Васильов ден – Нова година по стар стил.

1992

284. Никлев, Георг. Наврѣх Васильовден по граовски. Сурва в Дивотино като преди век... // *Народно земеделско знаме*, № 10, 17 ян. 1992, с. 1.

Сурва между 13 и 14 ян., а не както досега срещу Нова година.

285. Палазова, Стефка. Кукерите пожелаха здраве и берекет. // *Пенсионер*, № 3, 17-23 ян. 1992, с. 5.

Кукерският празник на 14 ян. в с.Ковачевци.

286. Попов, Георги. Кукерите. // *Глобус*, 1992, № 1-2, с. 43-46.

Със снимки.

1993

287. Беновска – Събокова, Милена. X международен фестивал на сурвакарите и кукерите – Перник '93. // *Български фолклор*, 1993, № 3, с.119-120.

288. Бокова, Ирена. Езическо шоу ще гримира нашите делници: Десети международен фолклорен фестивал на маскарадните и карнавалните игри – Перник '93, стартира днес. // *Съперник* (Перник), № 24, 4 февр. 1993, с. 6.

289. Борисова, Албена. В зимен Рио де Жанейро ще се превърне Перник през февруари. // *Съперник* (Перник), № 3, 6 ян. 1993, с. 1.

Х юбилеен международен фестивал на маскарадните игри и обичаи ще се състои в Перник на 4-8 февруари 1993г.

290. Борисова, Албена. Ще прием вода от извора цели четири дни. // *Съперник* (Перник), № 23, 3 февр. 1993, с. 6.

95 фолклорни групи от страната и чужбина на Х юбилеен международен фестивал на кукерите и сурвакарите.

291. Борисова, Албена. Зли духове гониха два дни сурвакари и кукери. // *Съперник* (Перник), № 26, 8 февр. 1993, с. 4.

Х световен межд.фестивал на сурвакарите и кукерите.

292. Борисова, Албена. Кукерски филм рекламира България зад граница. [сценарист Борис Христов]. // *Съперник* (Перник), № 27, 9 февр. 1993, с. 6.

293. Борисова, Албена. Теоретици обмениха опит след сурвакарското шоу. // *Съперник* (Перник), № 27, 9 февр. 1993, с. 6.

Научно-теоретична конференция в Перник.

294. Борисова, Албена. Сметките от сурвакарския фест са готови. // *Съперник* (Перник), № 32, 16 февр. 1993, с. 6.

Чиста печалба 44 хиляди лв., които ще бъдат предадени в болницата за лекарства.

295. Василева, Даря и П.Христова. Десети международен фестивал на маскарадните и карнавални игри и обичаи в гр.Перник. // *Българска етнография*, 1993, № 1, с. 101-102.

296. Гаврилова, Росица. Кукери прогониха злите духове. // *Труд*, № 31, 8 февр. 1993, с. 1.

Х световен международен фестивал Перник,93. Със сн.

297. Десети юбилеен международен фолклорен фестивал Програма. // *Съперник* (Перник), № 24, 4 февр. 1993, с.6.

298. Димитров, Димитър. Кукерите – обичай от древността. // *Земеделско знаме*, № 46, 25 февр. 1993, с. 3.

299. Динчев, Петър. Отново – кукерски празници. // *Земя*, № 23, 3 февр. 1993, с. 2.

Х международен фестивал.

300. Динчев, Петър. Кукери прогонват злото. *Земя*, № 26, 8 февр. 1993, с. 1.

Перник '93.

301. Динчев, Петър. Кукери разгонват злото: Х международен фолклорен фестивал на маскарадните и карнавални игри и обичаи – Перник '93. // *Читалище*, 1993, № 2, с. 14-15.

302. Долапчиев, Янко. В Перник ни канят, за да ни развеселят. // *Стандарт нюз*, № 154, 4 февр. 1993, с. 15.

Х фестивал на сурвакари и кукери – Перник, '93.

303. Единствено в Перник! От 4 до 8 февр. – Х Международен фестивал на сурвакарите и кукерите. // *Перник експрес* (Перник), № 2, 12-18 ян. 1993, с. 5-6.

Апел към бизнесмените за спонсорство. На стр. 6 – програмата на фестивала по дни.

304. Желев, Емил. Фестивалът на кукерите събра състави от пет страни. // *Демокрация*, № 29, 5 февр. 1993, с. 4.

Перник, '93.

305. Жотев, Александър. Професор Жан Роше пристигна в Перник. // *Нов пернишки вестник* (Перник), № 2, 15-21 ян. 1993, с. 1.

Във връзка със сурвакарския и кукерски празник.

306. Койнова, Емануела. Зимен карнавал на кукери и сурвакари. // *Земеделско знаме*, № 13, 18 ян. 1993, с. 4.

На 6-8 февр. в Перник.

307. Костов, Любо. Хлопки разгониха злите духове в Перник. // *Демокрация*, № 31, 8 февр. 1993, с. 2.

308. Крачанова, Стефка. За здраве и плодородие – кукерски игри: Народни обичаи. *Домашен журнал*, 1993, № 2, с. 4-5.

309. Кукери. // Бюлетин на фондация Отворено общество, № 2, 1 февр. 1993, с.3.

310. Кукери в Перник. // Българска армия, № 13136, 5 февр. 1993, с. 4.

311. Кукери скачат по Пернишко. // Отечествен вестник, № 14120, 1 февр. 1993, с. 4.

312. Райчева, Росица. Защо ви е война, когато на земята умира всяко живо същество? // Отечествен вестник, № 14123, 4 февр. 1993, с. 4.

Ще се прави филм – кукериада, реж.Милан Огнянов, сценарист Борис Христов.

313. Секиранов, Красимир. Латиноамериканци ще се учат от граовци как се прави карнавал. // Дума, № 6, 9 ян. 1993, с. 3.

За X [десети] юбилеен фестивал на сурвакарите и кукерите 4-8 февр. В Перник (с международно участие).

314. Секиранов, Красимир. Сурвакари и кукери ладуваха в Граовско. // Дума, № 12, 16 ян. 1993, с. 10.

В Кошарево. Звънци и хлопатари звъняха вечерта на 13 ян. до 12 ч. на обед на 14 ян.

315. Секиранов, Красимир. Празникът на кукерите беше по улиците на Перник. // Дума, № 31, 8 февр. 1993, с. 3.

Десети международен фестивал Перник'93.

316. След фестивала на сурвакарите и кукерита. // Нов пернишки вестник (Перник), № 10, 12-18 февр. 1993, с. 3.

317. Тахов, Георги. Булки и царе с колесници на кукерски празник. // Демокрация, № 29, 5 февр. 1993, с. 4.

X международен фестивал, Перник'93.

318. 3500 бяха участниците в кукерското шоу в Перник'93, наградите са за благотворителни цели. // Континент, № 31, 8 февр. 1993, с. 1.

319. Цветанов, Радослав. Маскарадни и карнавални игри и обичаи: От утре – до 8 февр. В Перник. // Земеделско знаме, № 27, 3 февр. 1993, с. 1.

320. Черкезова, Марина. Маски от древността. // *Читалище*, 1993, № 3-4, с. 16-17.

1994

321. Баталова, Светлана. Сурвакарите прокудиха караконджулите от село Елов дол. // *24 часа*, № 14, 16 ян. 1994, с. 8.

Неуморна дружина благославя стопаните по древен обичай.

322. Веселинова, Лора. Езически празници в Граово будят душите на мъртвите. // *Съперник* (Перник), № 12, 15-16 ян. 1994, с. 1-3.

323. Ерулски, Иван. Перник – карнавален град. // *Градски вестник* (Перник), № 95, 7 септ. 1994, с. 2

324. Николова, Галина. Кукерският фестивал в Перник ще става международен. // *Дума*, № 266, 18 ноем. 1994, с. 3.

Кратко. Ще се провежда през три години.

325. Стоилов, Валери. Сурвакари подлудиха граовско. // *Съперник* (Перник), № 13, 17 ян. 1994, с. 2.

326. Събев, Валери. Перничани гониха злото от душите на софиянци. // *Нов пернишки вестник* (Перник), № 49, 15 март 1994, с. 2.

На Заговезни.

1995

327. В зимен Рио де Женеиро се кани да се превръща Перник. // *Труд*, № 57, 9 март 1995, с. 12.

Член на Европейската фондация на карнавалните градове със седалище Амстердам.

328. Веселинова, Лора. Международни специалисти ще гледат нашенски сурвакари. (в Ярджиловци). // *Съперник* (Перник), № 9, 12 ян. 1995, с. 10.

329. Веселинова, Лора. Перник – карнавален град. // *Съперник* (Перник), № 12, 16 ян. 1995, с. 1.

Перник е член на Фондацията на европейските карнавални градове.

330. Георгиев, Милчо. Пернишките сурвакари гониха злите духове на софиянци. // *Нов пернишки вестник* (Перник), № 27, 13-14 март 1995, с. 2.

331. Димитрова, Петя. Ирена Бокова е пернишкият представител във ФЕКТ, потвърждава Директорският борд. // *Градски вестник* (Перник), № 21, 31 ян. 1995, с. 2.

332. Драганов, Венцислав. Кукерска треска друга Ярджиловци. // *Съперник* (Перник), № 7, 10 ян. 1995, с. 2.

Ще има гости от селата в региона от Европейския фестивален съюз.

333. Драганов, Венцислав. Фъртуни и кукери се сляха в едно. // *Съперник*, (Перник), № 12, 16 ян. 1995, с. 10.

В Ярджиловци.

334. Ерулски, Иван. Двадесет и четири часа сурвакари гониха зли духове (в Ярджиловци). // *Нов пернишки вестник* (Перник), № 6, 16-17 ян. 1995, с. 1.

335. Здравков, Кирил. Сурва, сурва. // *Градски вестник* (Перник), № 10, 14 ян. 1995, с. 5.

В Граово на 14 ян.

336. Иванов, Емил. Културното министерство обеща пари за карнавала. // *Съперник днес* (Перник), № 89, 19 апр. 1995, с. 2.

На сурвакарите и кукерите.

337. Иванова, Жана. Гости от чужбина срещаха нашенски кукери. (в Ярджиловци). // *Съперник днес* (Перник), № 12, 16 ян. 1995, с. 1.

338. Иванова, Румяна. Свят на приказна поетика. // *Нов пернишки вестник* (Перник), № 10, 25-26 ян. 1995, с. 8.

Изложба на Йордан Пейчев под наслов „Маскарадни и Карнавални игри и обичаи.”

339. Кулинска, Юлия. Към магията на фолклора ни връща перничанка. // *Съперник* (Перник), №167, 10 авг. 1995, с. 10.

340. Милева, Нина. Два милиона трябва за Международния кукерски фестивал през 1996. // *Градски вестник* (Перник), № 71, 12 апр. 1995, с. 8.

341. Милева, Нина. „Стомана” АД стана генерален спонсор на сурвакарския фестивал. // *Градски вестник (Перник)*, № 186, 25 септ. 1995, с. 2.

342. Мильов, Симеон. Сурва. // *Нов пернишки вестник (Перник)*, № 9, 23-24 ян. 1995, с. 2.
Обичай.

343. С кукерска сватба посрещнаха Васильов ден в село Ярджиловци. // *Труд*, № 13, 16 ян. 1995, с. 6.

344. Стоилов, Валери. Кукери вилнеят нощем из село, пазят родни традиции. // *Съперник днес (Перник)*, № 12, 16 ян. 1995, с. 4.
В с.Долна Секирна. Съдържа много снимков материал.

345. Тамакярска, Елена. 500 \$ дава „Отворено общество” за канени и неканени гости (за гости от различни точки на континента). // *Градски вестник (Перник)*, № 4, 6 ян. 1995, с. 8.
За кукерските празници ще се уговарят с наши етнографи.

346. Янкова, Петя. Сурвакари се подготвят за XI – тия си фестивал (през ян.1996). // *Съперник (Перник)*, № 60, 15 март 1995, с. 1.
Първо заседание на оперативното бюро.

1996

347. Андреев, Андрей. Обръщение [на кмета на Перник по повод проведения XI международен фестивал на маскарадните и кукерски игри и обичай]. // *Съперник (Перник)*, № 21, 31 ян. 1996, с. 11.

348. Асенова, Силвия. Сурвакарски фестивал ще има през 1998г. // *Градски вестник (Перник)*, № 123, 26 юни 1996, с. 3.

349. Бокова, Ирена. XI международен фестивал на сурвакарските и кукерските игри – Перник`96. Международна научна конференция „Маскарадни игри и календар”. // *Български фолклор*, 1996, №3-4, с. 105-107.

350. Борисова, Албена. 3000 хиляди сурвакари и кукери окупираха Перник. // *Дневен труд*, № 20, 21 ян. 1996, с.4.
XI международен фестивал.

351. Варадинов, Валентин. Мечкари окупираха Ярджиловци вчера. // *Съперник* (Перник), № 9, 15 ян. 1996, с. 1.

352. Варадинов, Валентин. Ярджиловци в плен на сурвакарска треска: Баснословни суми се хвърлят за звънци. // *Съперник* (Перник), № 7, 11 ян. 1996, с. 10.

353. Генова, Мария. Дошли от древността: XI фолклорен фестивал на маскарадните и карнавалните игри и обичаи – Перник '96. // *Рудничар* (Перник), № 2, 25 ян. 1996, с. 6.

354. Динев, Петър. Магията на народните празници: Календар. // *Земя*, № 10, 15 ян. 1996, с. 8.
Обща статия за кукерските игри.

355. Иванов, Емил. Кукери гониха дяволи и таласъми. // *Демокрация за неделята*, № 3, 21 ян. 1996, с. 3.
XI кукерски фестивал в Перник.

356. Иванов, Емил. 3 милиона нужни за кукерския фестивал. // *Съперник днес* (Перник), № 9, 15 ян. 1996, с. 1,2.

357. Иванов, Емил и др.. Перник се изравни с Рио де Жанейро. // *Съперник днес* (Перник), № 14, 22 ян. 1996, с.11.

XI фестивал на маскарадните и карнавални игри и обичаи в Перник с около 3000 участници.

358. Игнатова, Дороти. Събраха се пролетта и зимата. // *Новини плюс*, № 4, 27 ян. 1996, с. 32.
XI международен фестивал в Перник.

359. Киров, Димитър. Традиция, която е жива: Завърши XI международен фестивал на маскарадните и карнавалните игри и обичаи в Перник. // *Земя*, № 15, 22 ян. 1996, с. 1,2.

360. Кръстева, Краси. Кукерският фестивал след две години. // *Съперник днес* (Перник), № 123, 26 юни 1996, с. 2.

361. Кулинска, Юлия. Сурвакарският фестивал стартира на двадесети януари: 90 групи са дали заявките си за участие. // *Съперник* (Перник), № 2, 4 ян. 1996, с. 10.

XI международен фолклорен фестивал на маскарадните и карнавални игри и обичаи в Перник.

362. Кулинска, Юлия. Министерството инжектира кукерският фестивал. // *Съперник* (Перник), № 9, 15 ян. 1996, с. 10.

363. Кулинска, Юлия. Сурвакари гониха злото от Перник : Пищни носии и страховити ликове пълниха очите. // *Съперник* (Перник), № 14, 22 ян. 1996, с. 1,3.

364. Кулинска, Юлия. Куп награди отнесоха сурвакарите: Известни са лауреатите на XI Международен фолклорен фестивал. // *Съперник* (Перник), № 15, 23 ян. 1996, с. 10.

365. Манова, Цветана. Фестивалът на сурвакарските и кукерските игри и обичаи и ехото от него. // *Съперник днес* (Перник), № 29, 12 февр. 1996, с. 6.

Със сн. и 1 стр. текст.

366. Милева, Нина . Кукерски звънци дрънчаха за здраве и берекет: Международен карнавал в Перник събра 3400 участници. // *Градски вестник* (Перник), № 14, 22 ян. 1996, с. 8.

Със снимки.

367. Нецова, Димитрина. Кукерите – това неповторимо зрелище – владяха няколко дни града ни. // *Стомана* (Перник), № 4, 26 ян. 1996, с. 6.

„Стомана” АД – основен спонсор на XI международен фестивал.

368. Павлова, Ани. Сурвакарският фестивал – наследник на богата и древна традиция. // *Градски вестник* (Перник), № 13, 19 ян. 1996, с. 8.

XI международен.

369. Попов, Георги. Незалязващият празник на кукерите. // *Анти*, № 4, 26 ян. 1996, с. 7.

370. Ракиловски, Борис и др. Сурвакари гониха злите духове по Пернишко. // *Съперник* (Перник), № 9, 15 ян. 1996, с. 11.
Със сн. от XI международен фестивал в Перник`96.

371. Тодорова, Илияна. 3424 сурвакари гониха зли духове в Перник. (XI международен фестивал). // *Континент*, № 18, 22 ян. 1996, с. 3.

1997

372. Грозданова, Милена. За 2,5 милиона лева ще играят кукерите: Индонезия и Португалия потвърждават участието си. // *Съперник* (Перник), № 148, 19 авг. 1997, с. 10.

Дванадесети международен фолклорен фестивал на маскарадните и кукерски игри и обичаи.

373. Димитрова, Снежана. Емблема чака шест месеца. // *Съперник днес* (Перник), № 24, 14-20 юни 1997, с. 6.

Готов е оперативният план за провеждането на сурвакарските и кукерските игри и зимните обичаи „Перник`98”.

374. Йорданов, Валери. Кукерският фестивал намери пари. // *Съперник днес* (Перник), № 31, 2-8 август, 1997, с. 3.

Фондация „Отворено общество” дава 5000 (пет хиляди) долара за провеждането на 12-ия Международен фестивал на сурвакарските и кукерски игри.

375. Кирилова, Нели. Кукери стягат празник. // *Съперник* (Перник), № 4, 8 ян. 1997, с. 12.

На 14.01 – кукерски празници в селата на Брезнишка община.

376. Красивова, Петя. Сурва! Да сме живи! Да сме здрави!: Опит за всеобхватен репортаж от граовско, трънско и земенско. // *Градски вестник* (Перник), № 9, 15 ян. 1997, с. 4.

За кукерските празници в региона.

377. Милева, Нина. Тръгва реклама на сурвакарския карнавал по Интернет. // *Градски вестник* (Перник), № 226, 24 ноем. 1997, с. 1,3.

378. Милева, Нина. Културното министерство се включи и в организацията на сурвакарския фестивал. // *Градски вестник* (Перник), № 235, 5 дек. 1997, с. 2.

379. Михайлова, Мира. Кукерските празници с нова интерпретация. // *Съперник* (Перник), № 9, 15 ян. 1997, с. 3.

380. Павлова, Ани. Сурвакари ще ходят из региона. // *Градски вестник* (Перник), № 7, 13 ян. 1997, с. 10.

В около 40 села ще се проведат традиционните сурвакарски игри от 14 ян.

381. Пенчева, Калинка. Кукери обикаляха за берекет: Кеш и с домашни напитки стопаните подгряхаха шествието. // *Съперник* (Перник), № 91, 15 ян. 1997, с. 3.

В Ярджиловци.

382. Пенчева, Калинка. Кукери шестват за здраве и плодородие: В традиционния празник ще участват групи от Копаница и Радибош. // *Съперник* (Перник), № 8, 14 ян. 1997, с.10.

383. Петрова, Галина. Ван дер Кроон прати американци в Ярджиловци. // *Градски вестник* (Перник), № 10, 16 ян. 1997, с. 4.

Американски фолклористи присъстват на сурвакарските игри по препоръка на президента на карнавалните градове в света.

384. Ташева, Елеонора. „Отворено общество” спонсор на Сурвакарския фестивал: 5000 (пет хиляди) долара подпомагат традиционния маскарад в Перник. // *Градски вестник* (Перник), № 144, 31 юли 1997, с. 3.

385. Ташева, Елеонора. Индонезия и Португалия сред участниците в сурвакарския фестивал. // *Градски вестник* (Перник), № 157, 19 авг. 1997, с. 10.

Утвърден е ноият регламент на фестивала, който ще се журира от видни фолклористически етнографи.

386. Ташева, Елеонора. Португалска фолклорна група ще участва в сурвакарския фестивал. // *Градски вестник* (Перник), № 191, 6 окт. 1997, с. 2.

Фолклорна група от гр.Овар, Португалия ще посети града ни по повод традиционно провеждащия се през януари 1997г.

387. Ташева, Елеонора. Започна подготовката за Дванадесетия международен фестивал на маскарадните игри. // *Градски вестник* (Перник), № 209, 30 окт. 1997, с. 2.

388. Ташева, Елеонора. Автентичността – определящ фактор за международния фестивал. // *Градски вестник* (Перник), № 219, 13 ноем. 1977, с. 2.

389. Ташева, Елеонора. Шест групи от чужбина потвърдиха участието си в маскарада. // *Градски вестник* (Перник), № 239, 11 дек. 1997, с. 10.

1998

390. Борисова, Албена. Сурвакари гониха зли духове из Пернишко. // *Дневен труд*, № 11, 15 ян. 1998, с. 5.

391. Грозданова, Милена. За 63 % перничани фестивалът е празник: Шествието и костюмите се очакват с най-голям интерес. // *Съперник* (Перник), № 7, 13 ян. 1998, с. 10.

392. Грозданова, Милена. Само капацитетите в журито. // *Съперник* (Перник), № 8, 14 ян. 1998, с. 10.

Основен показател при оценяването е автентичността.

393. Грозданова, Милена. 25 италианци ще дефилират на фестивала: Маските им са от смокиново дърво или корков дъб. // *Съперник* (Перник), № 9, 15 ян. 1998, с. 10.

394. Грозданова, Милена. Баштата на символите разясни значението им: Дървената пластика е измайсторил от парен бук. // *Съперник* (Перник), № 10, 20 юни 1998, с. 3.

Среща с Филип Седефчев – създател на символите на 12 Международен фестивал на маскарадните игри.

395. Грозданова, Милена. Карнавалните градове срещат 21 век в Перник ? : Готови сме за домакинството на Международна конференция. // *Съперник* (Перник), № 237, 29 дек. 1998, с. 12.

396. Грозданова, Милена. Връчиха призове за кукерски репортер : Управата не остави медия без диплома. // *Съперник днес* (Перник), № 24, 20 февр. 1998, с. 12.

397. Дамянов, Илия. Тържеството на маската: Международен фестивал на маскарадните и карнавални игри в Перник 23-25 януари. // *Туризм България*, 1998, №1, с. 14-16.

398. Игнатова, Вера. Перник включен в брошура за маскарадните игри. // *Градски вестник* (Перник), № 85, 7 май 1998 с. 10.
През 2000 год. ще се проведе 13 – то издание на фест.

399. Исаева, Милена. Готова програмата на Международния фестивал на маскарадните игри. // *Съперник днес* (Перник), № 2, 6 ян. 1998, с. 12.

400. Исаева, Милена. Маскарадният фестивал в Перник има 30-годишна история. // *Съперник днес* (Перник), № 6, 12 ян. 1998, с. 20.
Цяла страница, посветена на фестивала.

401. Исаева, Милена. Разширява се чуждото присъствие. // *Съперник* (Перник), № 11, 13 ян. 1998, с. 9.
В карнавалното шествие се очакват около 400 участници от чужбина.

402. Йотова, Даниела. Деца ще гонят злото от Перник: Мини-кукери и герои от приказки ще носят жизнерадост в петък. // *Съперник днес* (Перник), № 14, 21 ян. 1998, с. 11.
Участието на детските групи във фестивала.

403. Красивова, Петруна. Пламнаха огньовете, зазвонкаха звонци, земя се разтресе под мъжки нозе. // *Градски вестник* (Перник), № 9, 15 ян. 1998, с. 1,10.
Сурвакарският празник в Пернишко.

404. Ликувайте по Сурва. // *Съперник днес* (Перник), № 16, 26 ян. 1998, с. 10, 11, 12.

Материали за 12-тия фестивал.

405. Папазова, Яна. Рогати кукери заляха улиците на Перник с карнавална шарения: За 12-ти път миньорският град осъмна маскиран и оглушен. // *Демокрация*, № 22, 26 ян. 1998, с. 24.

406. Перник – член на ФЕКГ. // *Сурва* (Перник), № 1, 21 ян. 1998, с. 3.
Приет за член – януари 1995 год. Кратка характеристика на Фондацията на европейските карнавални градове.

407. Пернишкият фестивал – път през годините. // *Сурва* (Перник), № 1, 21 ян. 1998, с. 5,12.

Историята на фестивала. Летопис на фестивала в целия брой на вестника.

408. Седевчев, Филип. Интервю на Милена Исаева с Филип Седевчев: „Фестивалът е пречистване, прераждане от мрака към светлината” : . // *Съперник днес* (Перник), № 10, 16 ян. 1998, с. 10.

Създател на запазената марка на фестивала.

409. Седевчев, Филип. Фестивалът е пречистване, прераждане от мрака към светлината: Интервю на Милена Исаева. // *Съперник днес* (Перник), № 10, 16 ян. 1998, с. 10.

410.. Фестивалът – глътка въздух за местните читалища. // *Съперник днес* (Перник), № 12, 20 ян. 1998, с. 4.

Активизират се групите за автентичен фолклор към читалищата.

1999

411. Борисова, Албена. Кукери и сурвакари ни приобщават към Европа: Фондацията на карнавалните градове на Стария континент ще заседава в Перник. // *Дневен труд*, № 351, 23 декември, Прил. Коледни празници 1999, с. 5.

412. Грозданова, Милена. Дер Кроон: Следващият фестивал ще бъде събитие. // *Съперник* (Перник), № 9, 14 ян. 1999, с. 1.

413. Грозданова, Милена. Европа се гневи на сурвакарските ни ликове: Перата и кожата ядосват защитниците на животни. // *Съперник* (Перник), № 9, 14 ян. 1999, с. 12.

414. Грозданова, Милена. Сурвакари тръгнаха за благоденствие и честит живот: Чужди гости се потопиха в богатствата на неудържимото народно въображение. // *Съперник* (Перник), № 10, 15 ян. 1999, с. 1,4.

415. Грозданова, Милена. Маските – непосредственият допир с природата.: Ритуалът Сурва поема винаги нещо ново и това се харесва на хората. // *Съперник* (Перник), № 11, 18 ян. 1999, с. 4.

416. Грозданова, Милена. Обявен конкурсът за рекламата на „Сурва“ 2000: Специални изисквания предявява управата към художниците. // *Съперник* (Перник), № 30, 12 февр. 1999, с. 12.

417. Грозданова, Милена. Перник иска да бъде домакин на конгреса: Готова програмата за сурвакарския фестивал „2000“. // *Съперник* (Перник), № 50, 15 март 1999, с. 12.

418. С карнавални шествия в Перник ще посрещнем третото хилядолетие. // *Съперник* (Перник), № 2, 16-22 ян. 1999, с. 2.

2000

419. Бокова, Ирена. Градско наследство и фолклорна култура: Индустриалният град и „възстановената“ традиция – по примера на гр.Перник. // *Български фолклор*, 2000, № 4, с. 45-61.

Материали, представени на конференцията „Маскарадът -,преди“ и „след това“, проведена в рамките на Международния фестивал на маскарадните игри – Перник 2000.

420. Боянов, Бисер. Дипломати гледаха сурвакари в Пернишко. // *Градски вестник* (Перник), № 11, 18 ян. 2000, с. 2.

421. Величков, Александър. Пазим жива традицията на предците си. // *Съперник* (Перник), № 18, 27 ян. 2000, с. 4.
XIII –ти Международен фестивал за маскарадните игри.

422. Грозданова, Милена. И беше празник! : Звънци и чанове огласиха Перник. Интересът към гостите от Египет и Япония – най-голям. // *Градски вестник* (Перник), № 15, 24 ян. 2000, с. 1,4.

423. Дамянов, Илия. Кукерите – древен обичай, станал туристическа атракция. // *Туризм България*, 2000, № 2, с. 8.

424. Дикова, Татяна. Неколедувалият и nelaзарувалията не могат да се задомят. // *Аз.Буки*, № 4, 26 ян. 2000, с. 15.

За XIII -ти Международен фестивал на маскарадните игри – Перник'2000.

425. Донева, Нели. Днес в Перник се превръща в огромна европейска столица. // *Национален куриер* 5, № 14, 21 ян. 2000, с. 26.

За международния фестивал на маскарадните игри.

426. Златева, Елица. Парцел в Черно море и мечките в гората не стигат, за да се ожени кукер. // *Демокрация*, № 21, 19 ян. 2000, с. 24.

За тринадесетия Международен фестивал на маскарадните игри в Перник. Интервю с Ван Дер Кроон и сн.

427. Златева, Елица. Перник е първата карнавална столица на Европа за 2000 г. // *Демокрация*, № 16, 19 ян. 2000, с. 24.

428. Иванова, Анелия. И US – посланикът ще дойде да гледа Сурва на живо. // *Съперник* (Перник), № 13, 20 ян. 2000, с. 12.

429. Иванова, Анелия. Само спонсори плащат фестивала. // *Съперник* (Перник), № 13, 20 ян. 2000, с. 12.

430. Иванова, Анелия. Сурвакарите в Пернишко са на почит. // *Съперник* (Перник), IX, № 13, 20 ян. 2000, с. 4.

Едно от основните обредни действия на дружинките е кукерската сватба.

431. Иванова, Анелия. От фестивала трябва да печелите: съветва председателят на ФЕКГ Хенри ван дер Кроон. // *Съперник* (Перник), № 14, 21 ян. 2000, с. 1.

432. Иванова, Анелия. Хенри ван дер Кроон: Друг такъв фестивал няма: Тазгодишното шествие е включено в европейския календар на прояви с особено значение. // *Съперник* (Перник), № 14, 21 ян. 2000, с. 4.

433. Манова, Цветана. Със стрес и жар за маскарадната традиция. // *Градски вестник* (Перник), № 8, 13 ян. 2000, с. 4.

434. Милева, Нина. Фондация „Пирин пее“ със своя награда на фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 13, 20 ян. 2000, с. 10.

435. Милева, Нина. Една втора от участниците на фестивала с награди. // *Градски вестник* (Перник), № 16, 25 ян. 2000, с. 3.

За 13-тия Международен фестивал на маскарадните игри – Перник`2000.

436. Милева, Нина. Сурвакарите от Ярджиловци предложени за супер награда за всички времена. // *Градски вестник* (Перник), № 16, 25 ян. 2000, с. 1,4.

За наградените групи на 13 Международен фестивал на маскарадните игри-Перник 2000.

437. Милева, Славка. По тридесет литра домашна на всяка група мецкари. // *Съперник* (Перник), № 11, 18 ян. 2000, с. 2.
За автентичния празник „Сурва“.

438. Мильов, Симеон. Батановските „Преличници“. // *Български фолклор*, 2000, №4, с. 68-73.

Материали, представени на конференцията „Маскарадът- „преди и „след това“, проведен в рамките на Международния фестивал на маскарадните игри - Перник`2000.

439. Николова, Галина. Маскирани от десет страни идват на фестивала в Перник. // *Дума*, № 6, 10 ян. 2000, с. 3.

440. Николова, Галина. Маскирани дефилираха на карнавал в Перник: Японци също показват кукерски умения. // *Дума*, № 18, 24 ян. 2000, с. 3.

441. Николова, Радосвета. В четири части и три лъча събран фестивалът. // *Съперник* (Перник), № 3, 6 ян. 2000, с. 12.

442. Николова, Радосвета. Уточнени подробностите около кукерите: 198 поканени да дадът пари за събитието. // *Съперник* (Перник), № 3, 6 ян. 2000, с. 12.

443. Николова, Радосвета. Чуждите групи за фестивала ще спят в Ковачевци. // *Съперник* (Перник), № 8, 13 ян. 2000, с.2.

444. Николова, Радосвета. Конференция събира светили на науката. // *Съперник* (Перник), № 9, 14 ян. 2000, с. 1,12.

За XIII Международен фестивал на маскарадните игри „Перник`2000”.

445. Николова, Радосвета. 3500[Три хиляди и петстотин] участници във фестивала. // *Съперник* (Перник), № 10, 17 ян. 2000, с. 12.

446. Николова, Радосвета. Утвърдено журито за фестивала: Георг Краев ще бъде шеф на оценяващите. // *Съперник* (Перник), № 14, 21 ян. 2000, с. 12.

447. Николова, Радосвета и др. Три дни Перник гърмя с фестивала: Жив див заек и лисица също дефилираха по ларгото. // *Съперник* (Перник), № 15, 24 ян. 2000, с. 1,4,12.

448. Николова, Радосвета. Трима автори обединени от магията на маскарадните игри. // *Съперник* (Перник), № 15, 24 ян. 2000, с. 12.

За изложбата на художниците: Филип Седевчев, Сашо Евтимов и Гошо Ангелов, посветена на XIII-ия Международен фестивал на маскарадните игри.

449. Николова, Радосвета. Фестивалът е международно средище в града ни и си дават среща древните обичаи на различни народи.// *Съперник* (Перник), № 17, 26 ян. 2000, с. 4.

450. Николова, Радосвета. Фестивалът отшумява, страстите – не! // *Съперник* (Перник), № 19, 28 ян. 2000, с. 4.

451. Николова, Радосвета. Промоция на „Български обредни маски”: Албумът ще популяризира традиционните маскарадни игри в България. // *Съперник* (Перник), № 39, 25 февр. 2000, с. 12.

452. Пчелинска, Мая. Дипломатическа инвазия очаква Перник: Ще правим плакет на карнавалните градове в Европа. // *Съперник* (Перник), № 4, 7 ян. 2000, с. 10.

За кукерския фестивал.

453. Пчелинска, Мая. Ясни критериите за оценка на сурвакарите: Журито ще следи за чистотата и традициите и обичаите. // *Съперник* (Перник), № 7, 12 ян. 2000, с. 12.

454. Ракиловски, Борис. Светля и Калища в усилена подготовка за фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 2, 5 ян. 2000, с. 3.
За сурвакарските групи.

455. Ташева, Елеонора. Групи от Япония и Египет за първи път на сурвакарския фестивал. // *Градски вестник* (Перник), № 2, 5 ян. 2000, с. 10.

456. Ташева, Елеонора. Над три хиляди участниците във фестивала в Перник. // *Градски вестник* (Перник), № 5, 10 ян. 2000, с. 10.

457. Ташева, Елеонора. Европейско шествие тръгва от Перник. // *Градски вестник* (Перник), № 7, 12 ян. 2000, с. 8.

458. Ташева, Елеонора. Определено журито за фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 7, 12 ян. 2000, с. 1.

459. Ташева, Елеонора. Двадесет и девет сандъка пристига реквизитът на японците : Маските са високи 2,60 метра. // *Градски вестник* (Перник), № 8, 13 ян. 2000, с. 10.

460. Ташева, Елеонора. Определен редът във фестивалното шествие. // *Градски вестник* (Перник), № 11, 18 ян. 2000, с. 2.

461. Ташева, Елеонора. Чуждестранните групи за първи път на фестивала на обичаите. // *Градски вестник* (Перник), № 12, 19 ян. 2000, с. 1, 3.

462. Ташева, Елеонора. Египетската делегация впечатлена от гостоприемството на Перник. // *Градски вестник* (Перник), № 15, 24 ян. 2000, с. 1, 10.

463. Ташева, Елеонора. Президентът на ФЕКГ ще посрещне третото хилядолетие с перничани. // *Градски вестник (Перник)*, № 217, 9 ноем. 2000, с. 10.

464. Торлакова, Бистра. Перник чака гостите за фестивала: Президентът на ФЕКГ Хенри ван Кроон отново на линия. // *Съперник (Перник)*, № 8, 13 ян. 2000, с. 12.

465. Центърът без коли заради кукерите: Оперативното бюро обсъди някои подробности за фестивала. // *Съперник (Перник)*, № 5, 10 ян. 2000, с. 2.

2001

466. Борисова, Албена. Ден и нощ коват маски за Сурва в Пернишко: На 14 януари Нова година ще се среща по стар стил. // *Дневен труд*, № 10, 10 ян. 2001, Прил. Пирин труд, с. 7.

467. Борисова, Албена. Артисти от цял свят идват на маскарадния фестивал: Близо 60 кукерски и сурвакарски групи ще дефилират из Перник. // *Дневен труд*, № 337, 12 дек. 2001, Прил. Пирин труд, № 50, с. 7.
Международен фестивал на маскарадните игри Перник 2002.

468. Грозданова, Милена. Чакаме турска делегация за Сурвакарския фестивал. // *Градски вестник (Перник)*, № 228, 27 ноем. 2001, с. 3.
Официални покани за Международния сурвакарски фестивал ще изпрати кметът на община Перник.

469. Гъндовска, Йоана. Първанов гони със земляци злия дух на СДС: Жителите на с.Светля дариха соцлидера с маска, наподобяваща Петър Стоянов. // *Сега*, № 12, 15 ян. 2001, с. 4.

470. Евдокимова, Тинка. Ученици вземат четката за маскарадните игри. // *Съперник (Перник)*, № 237, 10 дек. 2001, с. 12.
Общинският младежки съвет в Перник организира Конкурс за рисунка на тема „Маскарадните игри 2002”.

471. Евдокимова, Тинка. Сурвакарите бият рекорд по масовост: Атракция ще бъдат групите от Африка. // *Съперник* (Перник), № 240, 13 дек. 2001, с. 12.

Рекорден брой участници на XIV Международен фестивал на маскарадните игри в Перник.

472. Кукери погнаха духове в Пернишко. // *Демокрация*, № 11, 15 ян. 2001, с. 24.

473. Перник спечели битката за конгреса: М.Миланов: Това ни прави световен център на Маскарадните игри. // *Съперник* (Перник), № 106, 6 юни 2001, с. 1,12.

За домакинството на конвенцията на федерацията на европейските карнавални градове.

474. Петрова, Вера. От чужбина изпращат първите заявки за фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 234, 5 дек. 2001, с. 4.

За международния фестивал на маскарадните игри „Сурва 2002”.

475. Петрова, Зорница. Сурвакари от Батановци се готвят за фестивала. // *Съперник* (Перник), № 205, 25 окт. 2001, с. 2.

476. Ташева, Елеонора. Сурвакарски огньове озариха Пернишко. // *Градски вестник* (Перник), № 9, 15 ян. 2001, с. 4.

На 13-ти срещу 14-ти, както повелява отколешната традиция.

477. Ташева, Елеонора. И детски сурвакарски фестивал догодина. // *Градски вестник* (Перник), № 27, 8 февр. 2001, с. 2.

За 14-ия Международен фестивал на маскарадните игри-Перник 2002г., който ще се проведе на 18,19 и 20 януари.

478. Ташева, Елеонора. Издателство „Тилия” спечели конкурс на Община Перник. *Градски вестник* (Перник), № 50, 13 март 2001, с. 5.

За изработване на рекламни материали за 14 –тия Международен фестивал на маскарадните игри – 2002 г.

479. Ташева, Елеонора. Учредиха Национален съвет към ФЕКТ. // *Градски вестник* (Перник), № 69, 9 апр. 2001, с. 2.

Учреден Национален съвет към Федерацията на европейските карнавални градове.

480. Ташева, Елеонора. Министерско писмо до ФЕКГ подкрепя кандидатурата на Перник. // *Градски вестник* (Перник), № 82, 27 апр. 2001, с. 1,2

ФЕКГ – Федерация на европейските карнавални градове.

481. Ташева, Елеонора. Фестивалът през 2004 – та под патронажа на Ангел Марин. // *Градски вестник* (Перник), № 227, 26 ноем. 2001, с. 4.
15-то издание на Международния сурвакарски фестивал в Перник.

482. Ташева, Елеонора. Откриха пресцентъра на фестивала: Три билборда ще рекламират пернишката традиция. // *Градски вестник* (Перник), № 243, 18 дек. 2001, с. 3.

14 – то издание на Международния фестивал на маскарадните игри Перник `2002.

483. Торлакова, Бистра. Детски карнавал пускат на „Сурва“. // *Съперник*, (Перник) № 27, 8 февр. 2001, с. 12.

484. Торлакова, Бистра. Перник се стяга за карнавален център: Домакини сме на XIV Международен фестивал. // *Съперник* (Перник), № 201, 19 окт. 2001, с. 3.

2002

485. Борисова, Албена. 3000 хиляди откриват маскарадната фиеста в Перник. // *Дневен труд*, № 15, 16 ян. 2002, Прил. Пирин труд, № 3, с. 7.

486. Борисова, Албена. Триденевен маскарад разтrese Перник. // *Дневен труд*, № 22, 23 ян. 2002, Прил. Пирин Труд, № 4, с. 8.

487. Борисова, Албена. В Граово вече се стягат за карнавала: Сурвакарски маски се майсторят ден и нощ в работилниците. // *Дневен труд*, № 349, 18 дек. 2002, Прил. Пирин труд, № 51, с. 6.

За селата Селищен дол и Ярджиловци.

488. Величков, Георги и др. UNDERGRAUND KYDCHEK в Перник : Такова зрелище на може да те остави безразличен. Започваш да вярваш, че

злото, ако не цялото, то поне малка част от него е прогонено от кукерите. // *Одисей*, 2002, № 2, с. 40-41.

Снимки: Тони Точев. XIV еждународен фестивал на маскарадните игри `Перник.

489. Грозданова, Милена. Пернишки деца отново удивиха с таланта си. // *Градски вестник* (Перник), № 16, 24 ян. 2002, с. 4.

Конкурс за детска рисунка на тема „Маскарадни игри 2002”.

490. Грозданова, Милена. С близо 25 000 лв. спонсориран XIV Международен фестивал на маскарадните игри. // *Градски вестник* (Перник), № 22, февр. 2002, с. 3.

Над 24 фирми са спомоществателите на тазгодишното издание на фестивала.

491. Евдокимова, Тинка. Сурвакарите срещат добра организация: Яденето и спането подсигурено, има и резерви. // *Съперник* (Перник), № 2, 4 ян. 2002, с. 12.

Седем души ще оценяват сурвакарските групи.

492. Евдокимова, Тинка. Министър Абрашев активен за фестивала. // *Съперник* (Перник), № 8, 14 ян. 2002, с. 12.

Министерството на културата даде 3000 лв за награда на фестивала.

493. Евдокимова, Тинка. Министър Абрашев откри в столицата пресконференцията за фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 10, 16 ян. 2002, с. 2.

14 - тото издание на Международния фестивал на маскарадните игри.

494. Евдокимова, Тинка. Всички детски групи взимат призове: Гостите от странство ще играят извън класирането. // *Съперник* (Перник), № 12, 18 ян. 2002, с. 12.

Децага, участващи в Международния фестивал на маскарадните игри.

495. Евдокимова, Тинка. Дер Кроон: С фолклора си сте в Европа! Конгресът на ФЕКТ през 2004г. в Перник ще бъде национално събитие. // *Съперник* (Перник), № 14, 22 ян. 2002, с. 4.

Барон Хенри ван дер Кроон – Председател на Фондацията на европейските карнавални градове.

496. Евдокимова, Тинка. Петдесет и шест доклада хвърлиха поглед

изпод карнавалната маска. // *Съперник* (Перник), № 14, 22 ян. 2002, с. 4.

Научна конференция на тема „Светът: Поглед из под маската” бе проведена в първия ден на Маскарадния фестивал.

497. Евдокимова, Тинка. Деца рисуват маскарадните игри. // *Съперник* (Перник), № 15, 23 ян. 2002, с. 12.

Детска изложба на тема „Маскарадни игри 2002” откриват в Арт-салона.

498. Евдокимова, Тинка. XIV фестивал бил най-доброто досега. // *Съперник* (Перник), № 21, 31 ян. 2002, с. 12.

499. Захариев, Светозар. Кукери. // *Градски вестник* (Перник), № 9, 15 ян. 2002, с. 4.

500. Крумов, Ангел. Сурва – традицията живее! // *Съперник* (Перник), № 12, 18 ян. 2002, с. 12.

За традицията на сурвакарските обичаи и игри по земите на Граово и Пернишко.

501. Лачански, Любен. Да те целуне кукери. // *Демокрация*, № 17, 21 ян. 2002, с. 9.

14-ти Международен фестивал на маскарадните игри.

502. Манова, Цветана. Звън на хлопки в душите ни. // *Везни*, 2002, № 4, с. 109.

503. Мильов, Симеон. За „Бащата” на пернишкия фестивал : Йордан Николов преодолява негативизма на бившите шефове на куртурата. // *Съперник* (Перник), № 160, 20 авг. 2002, с. 4.

14-ти Международен фестивал на маскарадните игри – Перник`2002.

504. Николова, Галина. Над 4000 маскирани дефилираха в Перник: Гости от Балканите и Португалия танцуваха на градския площад. // *Република* (Радомир), № 16, 21 ян. 2002, с. 4.

14-ти Международен фестивал на маскарадните игри.

505. Петрова, Зорница. Батановските сурвакари признати за №1: Президентът „изяде” наградата на съселяните си от Сиришник. // *Съперник* (Перник), №14, 22 ян. 2002, с. 1, 12.

506. Стоименова, Светлана. Кукер носи 45 килограма звънци: Георг Краев призова в Перник: „Сурвакари от всички страни, съединявайте се”. // *24 часа*, № 22, 23 ян. 2002, Прил. Местен 24 часа, № 4, с.7.

14 – ти Международен фестивал на маскарадните игри.

507. Стоименова, Светлана. Рицар на папата - любимец на сурвакари-те: Хенри ван дер Кроон: Перник е центърът на балканските карнавали. // *24 часа*, № 36, 6 февр. 2002, Прил. Местен 24 часа, № 6, с. 6.

Президентът на Фондацията на европейските карнавални градове (ФЕКГ) – Хенри вон дер Кроон.

508. Ташева, Елеонора. Възпоменателни медали ще дават за първи път на фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 4, 8 ян. 2002, с. 1,2.

14-ти Международен фестивал на маскарадните игри Перник`2002.

509. Ташева, Елеонора. „Светът : поглед изпод маската” : Е темата на фестивалната конференция. // *Градски вестник* (Перник), № 5, 9 ян. 2002, с. 4,10.

Научно-теоретична конференция ще стартира на 18 януари и е неразделна част от Международния фестивал на маскарадните игри Перник`2002.

510. Ташева, Елеонора. Министър Абрашев откри в столицата прес-конференцията за фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 10, 16 ян. 2002, с. 2.

14-ия Международен фестивал на маскарадните игри.

511. Ташева, Елеонора. Георг Краев с тежката дума в журито. // *Градски вестник* (Перник), № 12, 18 ян. 2002, с. 4.

Георг Краев – председател на седемчленното жури, оценяващо сурвакарите.

512. Ташева, Елеонора. Традиционни сурвакарски изложби в КИЦ-а и ГХГ. // *Градски вестник* (Перник), № 12, 18 ян. 2002, с. 10.

Изложбите са посветени на Международния фестивал на маскарадните игри - Перник`2002.

513. Ташева, Елеонора. Зрелищност и традиция в Перник. // *Градски вестни* (Перник), № 13, 21 ян. 2002, с. 1, 4, 5.

Международен фестивал на маскарадните игри – Перник`2002.

514. Торлакова, Бистра. Пернишки сурвакари проглушиха София. // *Съперник* (Перник), № 10, 16 ян. 2002, с. 1,12.

Международен фестивал на маскарадните игри Перник`2002, които ще се проведе под патронажа на министъра на културата проф. Божидар Абрашев.

515. Торлакова, Бистра. Хенри ван дер Кроон възхитен от Перник. // *Съперник* (Перник), № 291 12 февр. 2002, с. 1,12.

516. Фолклористи от Маями на гости в Светля: Американците възхитени от сурвакарската група. // *Съперник* (Перник), №15, 23 ян. 2002, с. 12.
Експерти по фолклор от Маями - Флорида посетиха село Светля.

2003

517. Андреев, Андрей. Ще придадем български привкус на Конвенцията в Перник. // *Съперник* (Перник), № 110, 13 юни 2003, с. 3.

518. Борисова, Албена. Групи от 15 страни идват на маскарада в Перник : 390 евро е делегатската такса за карнавалния конгрес. // *Дневен труд*, № 319, 19 ноем. 2003, *Пирин труд*, № 46, с. 8.

519. Василева, Виолета. Общинари поеха флага за XXIV конвенция на европейските карнавални градове през 2004 година. // *Съперник* (Перник), № 123, 2 юли 2003, с. 3.

520. Внушително присъствие и наситена програма на пернишката делегация на XXIII-тия конгрес на ФЕКТ в Овар (Португалия). // *Съперник* (Перник), № 107, 10 юни 2003, с. 10.

521. Георгиева, Ефтика. Хенри Ван дер Кроон: Тук съм като у дома. // *Съперник* (Перник), № 175, 12 септ. 2003, с. 1,12.

522. Георгиева, Ефтика. Над 4500 гости на фестивала, очакват се 104 български групи. // *Съперник* (Перник), № 243, 18 дек. 2003, с. 12.

523. Манова, Цветана. Сурва в село Ярджиловци. // *Пернишки Будител* (Перник), № 3, 13 ян. 2003, с. 4-5.

524. Маонова, Цветана. Фестивалът помогна за запазване на сурвакарския обичай. : [Интервю]. /Разговора води Любомира Седевчева. // *Съперник* (Перник), № 105, 6 юни 2003, с. 4.

525. Методиева, Кристина. Природозащитници следат маските. // *Съперник* (Перник), № 224, 19 дек. 2003, с. 12.

526. Методиева, Яна. Сериозно участие в поредният маскараден фестивал. // *Съперник* (Перник), № 227, 26 ноем. 2003, с. 12.

527. Методиева, Яна. Обсъждаха сурвакарският фестивал. // *Съперник* (Перник), № 231, 2 дек. 2003, с. 12.

528. Методиева, Яна. Пощата пуска плик и марка за кукерския празник. // *Съперник* (Перник), № 234, 5 дек. 2003, с. 12.

529. Миланов, Миланов. Конгресът на ФЕКГ в България ще бъде национално събитие. // *Съперник* (Перник), № 109, 12 юни 2003, с. 4.

530. Павлов, Павел. Провеждането на Конгреса на ФЕКГ е голяма отговорност за Перник. // *Съперник* (Перник), № 111, 16 юни 2003, с. 4.
За посещението на делегацията по време на XXIII Конгрес на ФЕКГ в гр. Овара.

531. Седевчева, Любомира. „Сурва” - гвоздей на януарската програма: Културният афиш обещава да е богат в началото на годината. // *Съперник* (Перник), № 3, 7 ян. 2003, с. 4.

532. Седевчева, Любомира. „Сурва” – когато една маска сваля друга. // *Съперник* (Перник), № 7, 13 ян. 2003, с. 12.

533. Седевчева, Любомира. Готови рекламните материали за фестивала. // *Съперник* (Перник), № 63, 2 апр. 2003, с. 12.

Готови са рекламните материали за 15-то издание на Международния фестивал на маскарадните игри.

534. Седевчева, Любомира. Хенри ван дер Кроон идва в Перник. // *Съперник* (Перник), № 162, 26 авг. 2003, с. 12.

Хенри ван дер Кроон – председател на ФЕКТ.

535. Седевчева, Любомира. Ще декласират маски от кожи на защитени животински видове. // *Съперник* (Перник), № 238, 11 дек. 2003, с. 2.

536. Стоименова, Светлана. Шестотин гости на конвенция на карнавалните градове в Перник : Барон Ван дер Кроон подготвя фестивала на маскарадните игри. // *24 часа*, № 255, 17 септ. 2003, Местен 24 часа, № 35, с. 7.

537. Стоименова, Светлана. Избиват редки птици за кукерски маски : 206 пернати по костюмите на участниците в пернишкия фестивал, твърдят еколози. // *24 часа*, № 290, 22 окт. 2003, Местен 24 часа, № 36, с. 11.

538. Сурвакарски лик за Тамара Бъртън. // *Съперник* (Перник), № 7, 13 ян. 2003, с. 3-11.

Интервю с Джон Атанасов при посещението му в България през 1985г.

539. Ташева, Елеонора. Звонци и хлопатари пак ще ечат в Пернишко. // *Градски вестник* (Перник), № 6, 10 ян. 2003, с. 10.

540. Ташева, Елеонора. Етнографи от Македония и Турция на „Сурва“ в Пернишко. // *Градски вестник* (Перник), № 8, 14 ян. 2003, с. 10.

541. Ташева, Елеонора. Страховити маски и чанове гониха лошотията от Пернишко. // *Градски вестник* (Перник), № 9, 15 ян. 2003, с. 4.

542. Ташева, Елеонора. Готови са рекламните материали за фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 63, 2 апр. 2003, с. 10.

543. Ташева, Елеонора. Знамето на ФЕКТ тръгна към Перник. // *Градски вестник* (Перник), № 106, 9 юни 2003, с. 1.

544. Ташева, Елеонора. Туризмът и индустрията събрани в едно. *Градски вестник* (Перник), № 111, 16 юни 2003, с. 4.

За участието на перничани в 23-та Конвенция на Европейските карнавални градове проведена в гр.Овар-Португалия от 31 май до 4 юни 2003 г.

545. Ташева, Елеонора. Проект брани защитените животински видове от сурвакарските маски. // *Градски вестник* (Перник), № 197, 15 окт. 2003, с. 5.

546. Ташева, Елеонора. Маските на фестивала без защитени видове животни. // *Градски вестник* (Перник), № 238, 11 дек. 2003, с. 10.

547. Ташева, Елеонора. Фестивалният комитет се събра учредително. // *Градски вестник* (Перник), № 241, 16 дек. 2003, с. 4.

548. Ташева, Елеонора. Нова награда определиха за сурвакарския фестивал. // *Градски вестник* (Перник), № 243, 18 дек. 2003, с. 10.

549. Ташева, Ели. Барон Кроон пристига в Перник. // *Градски вестник* (Перник), № 174, 11 септ. 2003, с. 12.

550. Ташева, Ели. Кроон ще доведе над 600 делегати догодина. // *Градски вестник* (Перник), № 175, 12 септ. 2003, с. 2.

551. Ташева, Ели. Шест държави със заявки за фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 227, 26 ноем. 2003, с. 10.

552. Ташева, Ели. Нова награда определиха за сурвакарския фестивал. // *Градски вестник* (Перник), № 243, 18 дек. 2003, с. 10.

2004

553. Борисова, Албена. Келти, кукери и дяволи завладяха град Перник : „Догодина пак искам да дойда на фестивала, пожела си културния министър. // *Дневен Труд*, № 24,25 ян. 2004, с. 5.

554. Боянова, Станислава. Пореден успешен фестивал отчете общината: В бъдеще още се работи той да носи приходи на града. // *Съперник* (Перник), № 24, 05 февр. 2004, с. 1-12.

555. Витанова, Евгения. Варшава гостува на Перник с обредни маски. // *Градски вестник* (Перник), № 12, 20 ян. 2004, с. 4.

556. Грозданова, Милена. Сурвакари от Ярджиловци гости на Драго Чая. // *Градски вестник* (Перник), № 16, 26 ян. 2004, с. 3.

557. Грозданова, Милена. Уникален дар от Перник отнесе барон Кроон. // *Градски вестник* (Перник), № 17, 27 ян. 2009, с. 2.

558. Грозданова, Милена. Общината финансира XV Международен фестивал. // *Градски вестник* (Перник), № 17, 27 ян. 2004, с. 2.

559. Димитрова, Радмила. Статуетка на сурвакар, обиколила света, върна Херни ван дар Кроон: „Перник не е най-красивия град, но има сърце и чувства”, призна холандецът. // *Градски вестник* (Перник), № 97, 26 май 2004, с. 2.

560. Захариев, Светозар. Кукери, изгонете страхът от сърцата си. // *Перник* (Перник), 2004, № 2, с. 20-21.

561. Краев, Георг. Цена оргиналността в маските. // *Съперник* (Перник), № 19, 29 ян. 2004, с. 4.

562. Ледвид, Джим. Нашенци разбраха Сламените хора : [Интервю]. // *Съперник* (Перник), № 18, 28 ян. 2004, с. 4.

563. Манова, Цветана. За фестивала, етиката, морала и разни други неща. // *Градски вестник* (Перник), № 23, 4 февр. 2004, с. 4.

564. Международен фестивал на маскарадните игри. // *Български дипломатически преглед*, 2004, № 5, Прил. Перник – градът на Кракра, с.88-95.

565. Методиева, Кристина. Сурвакарите от Копаница се подготвят за фестивала. // *Съперник* (Перник), № 2, 6 ян. 2004, с. 2.

566. Методиева, Кристина. Страховити маски ще гонят злите духове в Радомир. // *Съперник* (Перник), № 4, 8 ян. 2004, с. 12.

567. Методиева, Яна. Новата марка валидна от 23 – ти. // *Съперник* (Перник), № 9, 15 ян. 2004, с. 2.

568. Методиева, Яна. Ковачевци отново с масово участие във фестивала. // *Съперник* (Перник), № 14, 22 ян. 2004, с. 12.

569. Райчевски, Стоян. Петнадесети международен фестивал на маскарадните игри Перник`2004. // *Български дипломатически преглед*, 2004, № 1, с. 117-119.

570. Седевчева, Любомира. Валидират пощенска марка за кукерите. // *Съперник* (Перник), № 2, 6 ян. 2004, с. 12.

571. Седевчева, Любомира. Две журита на фестивала. // *Съперник* (Перник), № 2, 6 ян. 2004, с. 12.

572. Седевчева, Любомира. Готова е програмата на фестивала. // *Съперник* (Перник), № 12, 20 ян. 2004, с. 12.

573. Севедчева, Любомира. Ученици подредиха изложба от маски. // *Съперник* (Перник), № 12, 20 ян. 2004, с. 2.

574. Седевчева, Любомира. Антоанета Георгиева стана президент на националната секция на ФЕКТ. // *Съперник* (Перник), № 16, 26 ян. 2004, с. 12.

575. Седевчева, Любомира. Грандиозна маскарадна фиеста в Перник: Три дни празник за душата беше фестивала. // *Съперник* (Перник), № 16, 26 ян. 2004, с. 1-3.

576. Седевчева, Любомира. Пет хиляди гости е посрещнал карнавала. // *Съперник* (Перник), № 17, 27 ян. 2004, с. 12.

577. Ташева, Елеонора. Сувенири на четирима художници одобрени за фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 1, 5 ян. 2004, с. 10.

За проекти на Елена Темелкова и Валентин Топалов, които се представят съвместно и на Филип Седевчев и Минчо Тодоров.

578. Ташева, Елеонора. Валидират пощенски марки и плик за фестивала. // *Градски вестник (Перник)*, № 2, 6 ян. 2004, с. 4.

579. Ташева, Елеонора. Тридесет и една групи ще дефилират в детския карнавал. // *Градски вестник (Перник)*, № 6, 12 ян. 2004, с. 10.

580. Ташева, Елеонора. Сурвакарски звонци огласят тази нощ Пернишко. // *Градски вестник (Перник)*, № 7, 13 ян. 2004, с. 10.

581. Ташева, Елеонора. 23 групи представят обичаите си на фестивална сцена. // *Градски вестник (Перник)*, № 13, 21 ян. 2004, с. 10.

582. Ташева, Елеонора. Маскарадът между селото и града. // *Градски вестник (Перник)*, № 13, 21 ян. 2004, с. 4.

583. Ташева, Елеонора. Маскарадната традиция на 10 чуждестранни групи ще видят перничани. // *Градски вестник (Перник)*, № 14, 22 ян. 2004, с. 4.

584. Ташева, Елеонора. Знакът на фестивала се ражда от пернишката „Сурва”. // *Градски вестник (Перник)*, № 15, 23 ян. 2004, с. 10.

585. Ташева, Елеонора. Министър Абрашев, барон Кроон и посланици се очакват днес в Перник. // *Градски вестник (Перник)*, № 15, 23 ян. 2004, с. 1.

586. Ташева, Елеонора. Проведоха работна среща за конвенцията на ФЕКТ. // *Градски вестник (Перник)*, № 15, 23 ян. 2004, с. 2.

587. Ташева, Елеонора. Минало и настояще. // *Градски вестник (Перник)*, № 16, 26 ян. 2004, с. 2.

588. Ташева, Елеонора. Осем месеца подготвян спектакъл за фестивала. // *Градски вестник (Перник)*, № 19, 29 ян. 2004, с. 2.

589. Ташева, Елеонора. Медиите с дипломи за приноса във фестивала. // *Градски вестник (Перник)*, № 24, 5 февр. 2004, с. 10.

590. Ташева, Елеонора. Хиляда лева е голямата награда за Сурвакарския фестивал. // *Градски вестник* (Перник), 21 ян. 2004, с. 3.

591. Фалин, Кирил. Ще погват кукери заради убити птици: Горската дирекция и РИОСВ в Кюстендил предлагат декласиране на участници в пернишкия фестивал и санкция за бръкониерите. // *Дневен труд*, № 6 7 ян. 2004, *Пирин труд*, № 1, с. 8.

592. Чужденците за фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 16, 26 ян. 2004, с. 5.

2005

593. Борисова, Албена. Наградиха Перник за карнавалния конгрес : Кметницата Антоанета Георгиева получи грамота и медал на юбилейната 25 – та конвенция на ФЕКТ в град Надур, Малта. // *Дневен труд*, № 159, 15 юни 2005, *Прил.Пирин труд*, № 23, с. 15.

594. Боянова, Станислава. Започна подготовката за кукерския фестивал. // *Съперник* (Перник), № 224, 23 ноем. 2005, с. 2.

595. Иванова, Гена. Ученици ще помагат за сурвакарския фестивал. // *Градски вестник* (Перник), № 223, 22 ноем. 2005, с. 10.

596. Кулинска, Юлия. Фестивалът „Сурва” може да бъде печеливш бизнес. // *Съперник* (Перник), № 8, 12 ян. 2005, с. 4.

597. Кулинска, Юлия. Перник получи признание за 24 конвенция на ФЕКТ: Кметът Антоанета Георгиева отличена с медал. // *Съперник* (Перник), № 106, 7 юни 2005, с. 2.

598. Пелова, Любомира. Съпричастието на младите търсят заедно и медиите: Умуват върху подготовката на фестивала „Сурва”. // *Съперник* (Перник), № 192, 10 окт. 2005, с. 14.

599. Стоименова, Красимира. Кукери гонят злите духове в Ковачевци. // *Вяра*, № 61, 16 март 2005, с. 24.

600. Ташева, Елеонора. Глобалните си кукери представя в Музея Ивайло Ненов. // *Градски вестник* (Перник), № 9, 13 ян.2005, с. 4.

601. Ташева, Елеонора. Магията на Сурва завладя Пернишко. // *Градски вестник* (Перник), № 11, 17 ян.2005, с. 4

602. Ташева, Елеонора. 960 събрани по Сурва за параклис в Габров дол. // *Градски вестник* (Перник), № 12, 18 ян.2005, с. 10.

603. Ташева, Елеонора. Пернишкият фестивал с интернет - страница. // *Градски вестник* (Перник), № 53, 18 март 2005, с. 1.

604. Ташева, Елеонора. Петима представят България в юбилейната конвенция на ФЕКТ. // *Градски вестник* (Перник), № 98, 26 май 2005, с. 10.

2006

605. Аризанова, Даниела. Традиционна кукерска изложба наредиha ученици от с.Дрен. // *Градски вестник* (Перник), № 18, 27 ян.2006, с. 10.

606. Аризанова, Даниела. Наши сурвакари учиха френски деца да правят маски и ликове. // *Градски вестник* (Перник), № 63, 3 апр.2006, с. 10.

607. Борисова, Албена. Граово посреща Нова година на 14 януари: Работилниците за маскарадни костюми са под пара. // *Дневен труд*, № 355, Прил. Пирин труд, № 52, с. 3.

608. Борисова, Румяна. В Брезник ликуваха по Сурва седмица преди фиестата в Перник. // *Градски вестник* (Перник), № 14, 23. ян. 2006, с. 10.

609. Боянова, Станислава. 5 000 лева идват в Перник за Маскарадниa фестивал. // *Съперник* (Перник), № 5, 9 ян. 2006, с. 16.

610. Боянова, Станислава. Пресцентър откриват за фестивала. // *Съперник* (Перник), XV, № 6, 10 ян. 2006, с. 3.

611. Боянова, Станислава. „Сурва” събра в столицата журналисти. // *Съперник* (Перник), № 14, 20 ян. 2006, с. 1,2.

612. Боянова, Станислава. Над 80 хиляди глътна фестивалът „Сурва`2006” : В тазгодишното издание впечатляващо участие на младежи. // *Съперник* (Перник), № 25, 6 февр. 2006, с. 4.

613. Георгиева, Анна. Гигантска клада даде началото на XVI маскарад в Перник : Чудовища и рицари гонят три дни злото. // *Стандарт*, № 4690, 29 ян. 2006, с. 6.

614. Грозданова, Милена. Ретроизложба за маскарадния фестивал в Перник. // *Вяра*, № 23, 28-29 ян. 2006, с. 3.

615. Грозданова, Милена. 200 души с дипломи за принос към маскарадния фестивал. // *Вяра*, № 52, 3 март 2006, с. 5.

616. Грозданова, Милена. Филм за маскарадния фестивал в Перник с награда. // *Градски вестник* (Перник), № 88,, 10 май 2006, с. 4.

617. Желязков, Кирил. Надникване зад маската : Пъстротата, настроението, мащабите и радостта на участниците в Пернишкия фестивал едва ли отстъпва на така масово рекламираните зрелища... // *Пътешественик*, 2006, № 12, с. 52-55.

618. Иванова, Илияна. Полицията ще бди за спокойствието на гражданите по време на фестивала : РДВР : Пазете децата си в карнавалните дни. // *Съперник* (Перник), № 19, 27 ян. 2006, с. 4.

619. Пет поздравителни писма изпратени до Община Перник за фестивала : Министър Миглена Кунева: Учете ни да бъдем българи и европейци. // *Съперник* (Перник), № 24, 3 февр. 2006, с. 13.

620. Ташева, Елеонора. Три фирми са основните спонсори на фестивала. // *Градски вестник (Перник)* , № 1, 4 ян.2006, с. 2.

621. Ташева, Елеонора. Включват фотоплерер във фестивалната програма. // *Градски вестник (Перник)* , № 2, 5 ян. 2006, с. 1, 10.

622. Ташева, Елеонора. Сурвакарски огньове озариха Пернишко: Хиляди звонци и страховити маски пречистиха земята ни за новото начало. // *Градски вестник (Перник)* , № 9, 16 ян. 2006, с. 4.

623. Ташева, Елеонора. 700 участници във фестивалният спектакъл „Силата на доброто”. // *Градски вестник (Перник)* , № 16, 25 ян. 2006, с. 10.

624. Ташева, Елеонора. Фестивалът може да се превърне в индустрия, смята Иво Емилов. // *Градски вестник (Перник)*, № 22, 2 февр. 2006, с. 2.

625. Ташева, Елеонора. Представят филм „Сурва” пред перничани. // *Градски вестник (Перник)* , № 101, 30 май 2006, с. 4.

626. Хилядолетна традиция : XVI фестивал на маскарадните игри – Перник. // *Перник (Перник)* , 2006, № 1, с. 19-21.

627. Цакманов, Асен. Началото : XVI – ти международен сурвакарски фестивал - Перник. // *Градски вестник (Перник)*, № 7, 12 ян. 2006, с. 4.

2007

628. Боянова, Станислава. Сардиния и Перник си разменят визити на сурвакарски групи : Гости от острова вече бяха в града ни. // *Съперник (Перник)*, № 225, 22 ноем. 2007, с. 3.

629. Боянова, Станислава. Петнадесет чуждестранни групи идват за „Сурва`2008”. // *Съперник (Перник)*, № 235, 6 дек. 2007, с. 2.

630. Веселинов, Людмил. Европейска филателна тема. // *Перник (Перник)* , 2007, № 1, с. 26-28.

За пощенска марка изработена за международния фестивал на маскарадните игри „Сурва” – Перник, януари 2004.

631. Георгиев, Милчо. Музикално - танцовалната еротика в маскарадните игри в северозападна България. // *Перник* (Перник), 2007, № 1, с. 37-40.

632. Джоргов, Васил. Дионисиеви обреди и кукерски игри. // *Факти*, № 11, 20 ян.2007, с. 3.

633. Иванова, Илияна. Кукерска маска за прогонване на злото дариха на майката на Кристияна : Стотици подкрепиха осъдените сестри. // *Съперник* (Перник), № 23, 2 февр. 2007, с. 1,2.

634. Карнавалите. Сбого, зимо, идва пролет! : Кукерски хлопатарии гонят злото. // *Дума*, № 11, 29 ян. 2007, с. 1,2.

635. Николов, Григор. Кукерите, спомен от старите земи : Японци, Ирландци и Германци се тълпят на нашите карнавални игри. // *Сега*, № 4, 6-7 ян. 2007, Прил. Туризм, № 1, с. 6-8.

636. Пелова, Любомира. Селски първенци ще учат децата да майсторят сурвакарски маски. : Първата работилница стартира утре в Косача. // *Съперник* (Перник), № 47, 8 март 2007, с. 4.

637. Ташева, Елеонора. Канят 10 чуждестранни групи за маскарадния фестивал. // *Градски вестник* (Перник), № 108, 8 юни 2007, с. 12.

638. Ташева, Елеонора. Празнични картички и сурвакарски маски наредиха децата от Батановци. // *Градски вестник* (Перник), № 245, 20 дек. 2007, с. 12.

2008

639. Аризанова, Даниела. Децата наредиха изложба посветена на Сурва. *Градски вестник* (Перник), № 17, 25 ян. 2008, с. 12.

640.* Аризанова, Даниела. Маскарадният фестивал „Сурва“ става ежегоден. // *Градски вестник* (Перник), № 211, 3 ноем. 2008, с. 12.

641. Аризанова, Даниела. На 25-ти представят фотографите от Сурва`2008. // *Градски вестник* (Перник), № 10, 16 ян. 2008, с. 12.

642. Аризанова, Даниела. Откриват тематична изложба „Карнавал“. // *Градски вестник* (Перник), № 9, 15 ян. 2008, с. 12.

В галерия „Кракра“ и Арт-салона в рамките на XVII Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2007“.

643. Боянова, Станислава. Готвят филмов фестивал за „Сурва`2008“. // *Съперник* (Перник), № 13, 21 ян. 2008, с. 3.

644. Боянова, Станислава. Изложба, посветена на Сурва, се редят в детските градини: Те са част от фестивалните изяви. // *Съперник* (Перник), № 10, 16 ян. 2008, с. 18.

645. Боянова, Станислава. Сурвакарски изложби редят деца. // *Съперник* (Перник), № 18, 28 ян. 2008, с. 2.

646. Боянова, Станислава. Сурвакарските игри и фестивал – атракция на новата 2008 – ма : Звън на чанове и страшни маски ще гонят злото. // *Съперник* (Перник), № 1, 3 ян. 2008 с. 1.

Традиционните сурвакарски игри и XVII Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2008“, и културната програма

647. Боянова, Станислава. Фогорафи изложиха в КИЦ-а. // *Съперник* (Перник), № 19, 29 ян. 2008, с. 18.

За фотопленер „Сурва ` 2008“.

648. Боянова, Станислава. Хиляди звонци и страховити маски пречистиха земята ни за ново начало : Магията на Сурва завладя Пернишко. // *Съперник* (Перник), № 9, 15 ян. 2008, с. 12.

649. Всички древни общества са прибегвали до маскирането. // *National Geographic*, 2008, № 3, с.20.

* Фестивалът става ежегоден.

650. Георгиева, Анна. Китайски министър нахлуи сурвакарска маска. Попове венчаха 50 мъжки булки : Стотици кукери се борят за голямата награда на карнавала в Перник. // *Стандарт*, № 5405, 28 ян. 2008, с. 18.

651. Георгиева, Анна. Награди за 10 бона ще приберат най - оригиналните костюми. Кукери водят китайски министър : Перник смайва света с маскараден фестивал по Холивудски. // *Стандарт*, № 5401, 24 ян. 2008, с. 20.

Министърът на Труда и социалното осигуряване на Китай г-н Тиан Ченпин.

652. Грозданова, Милена. Фестивалът „Сурва” превръща Перник в световен център на маскарадните игри.. // *Вяра*, № 2, 6 ян. 2009, с. 12-13.

Преглед на XVII маскараден фестивал и очакванията за XVIII през 2009.

653. Грозданова, Милена. Вдигат монументална пластика в чест на маскарада : Светила в етнографията и фолклора ще проведат научна конференция. // *Вяра*, № 8, 11 ян. 2008, с. 5.

654. Грозданова, Милена. Дворецът на Перник в мрежите на Спайдърмен: С танц по воали на 12 метра откриват XVII международен маскараден фестивал. // *Вяра*, № 10, 14 ян. 2008, с. 6.

655. Грозданова, Милена. По 100 кг. тежи облеклото на сурвакарите в Пернишко : После се възстановяват с дни, но до сега няма нито един отказал се. // *Вяра*, № 12, 16 ян. 2008, с. 11.

656. Грозданова, Милена. Международен пресцентър в Перник за „Сурва` 2008” : След маскарадната фиеста областният град става и столица на филмов фестивал през март. // *Вяра*, № 18, 23 ян. 2008, с. 8.

657. Грозданова, Милена. В Перник майсторят на живо сурвакарски ликове: За първи път тайната на изкуството не бе спазена. // *Вяра*, № 22, 28 ян. 2008, с. 7.

658. Грозданова, Милена. Фотопленир за Сурва. // *Вяра*, № 23, 29 ян. 2008, с. 7.

659. Грозданова, Милена. Маскарадът в Перник става ежегоден. // *Вяра*, № 258, 1-2 ноемв.2008, с. 7.

660. Грозданова, Милена. Над 4500 участници чака Перник за фестивала. // *Вяра*, № 306, 31 дек.2008, с. 5.

За 18-ия международен фестивал на маскарадните игри.

661. Джелепова, Христина. Над сто сурвакари ще гонят злото от село Дивотино. // *Съперник* (Перник), № 3, 7 ян. 2008, с. 2.

662. Джелепова, Христина. Сто шестдесет и осем участници от Ярджиловци взеха участие в „Сурва`2008”. // *Съперник* (Перник), № 20, 30 ян. 2008, с. 2.

663. Джелепова, Христина. Пазят културата ни. // *Съперник* (Перник), № 34, 19 февр. 2008, с. 3.

Президентът Георги Първанов откри втората извънредна сесия на Междуправителствения комитет на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство. Наши сурвакари от Ярджиловци и Бела вода посрещнаха участниците пред Народния театър „Иван Вазов” – София.

664. Зафирова, Красимира. Кукерството - българската мандала. // *Перник* (Перник), 2008, № 1, с. 40-43.

665. Какво ни показаха чужденците на маскарада. // *Градски вестник* (Перник), № 21, 31 ян. 2008, с. 3.

666. Кукери от цял свят пристигат в Перник : Международният фестивал „Сурва`2008” става ежегоден и ще се проведе за 18-ти път. // *Дума*, № 256, 6 ноем. 2008, с. 22.

667. Кукерският събор в Перник : В новата серия от поредицата „Непознатата България” на ADEM – най-добрата идея за този уикенд. // *Капитал*, № 4, 26 ян.-1 февр. 2008, Прил. Lightq, № 4, с. 40.

668. Манчев, Васил. Аз рисувам „Кукери” : [Рисунка]. // *Дневен труд*, № 325, 24 ноем. 2008, с. 18.

669. Марков, Ради. С гости дипломати и чужденци Ярджиловци става ВИП село на Сурва : Двете махали в центъра на Граово се гордеят с кукери и сурвакари и // *Вяра*, № 10, 14 ян. 2008, с. 9.

670. Международен фестивал на маскарадните игри : На 25 януари се откри XVII Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва”. // *Факти*, № 27, 31 ян. 2008, с. 12.

671. Милева, Нина. Род от Бела вода пази сурвакарската традиция от половин век. // *Градски вестник* (Перник), № 16, 24 ян. 2008, с. 4.

672. Младенова, Йоана. Маскарадът като явление, обсъждаха изявени учени. // *Съперник* (Перник), № 18, 28 ян. 2008, с. 3.

673. Пелова, Любомира. Рекорден брой участници в Сурва`2008. // *Съперник* (Перник), № 10, 16 ян. 2008, с. 2.

674. Пелова, Любомира. Над 200 униформени ще следят за реда по време на „Сурва 2008”. // *Съперник* (Перник), № 16, 24 ян. 2008, с. 18.

675. Пелова, Любомира. Делегация от Китай гостува за „Сурва 2008”. // *Съперник* (Перник), № 18, 28 ян. 2008, с. 3.

676. 5434 кукери и сурвакари се състезават в Перник. // *Дума*, № 17, 21 ян. 2008, с. 1,18.

На XVII Международен фестивал на маскарадните игри от 25 до 27 януари. Чуждестранните групи са от Грузия, Индия, Италия, Македония, Сърбия, Черна гора, Словения, Турция и Северна Ирландия.

677. Поколения си предават езическата традиция. // *Стандарт*, № 5401, 24 ян. 2008, с. 20.

Разказват потомствени сурвакари от Пернишкия квартал „Бела вода”.

678. Стоименова, Красимира. Подредиха изложба за „Сурва 08”. // *Вяра*, № 20, 25 ян. 2008, с. 6.

За изложбата дело на Регионална библиотека”Светослав Минков”.

679. Стоименова, Красимира. Пернишки кукери в „National Geographic“ // *Вяра*, № 89, 15 апр. 2008, с. 24.

Благодарение на пернишкия археолог, любител фотограф Филип Михайлов.

680. Стоименова, Светлана. Индийци за първи път на кукерски фест в Перник : Настаняват гостите в хотели вместо във физкултурни салони. // *24 часа*, № 15, 16 ян. 2008, Прил. Месетн 24 часа, № 2, с. 8.

681. Сурвакари отказват оферта за 3 хиляди евро. // *Стандарт*, № 5401, 24 ян. 2008, с. 20.

По време на XVII Маскараден фестивал ще бъде отворена работилница, където всеки може да види как се изработват, след това ще бъдат изложени. Но всички са категорични да не се продават.

682. Ташева, Елеонора. Сурвакарски базар тръгва с маскарадния фестивал. // *Градски вестник (Перник)*, № 1, 5 ян. 2009, с. 12.

683. Ташева, Елеонора. Над сто маскарадни групи идват за фестивала в Перник. // *Градски вестник (Перник)*, № 3, 7 ян. 2008, с. 12.

От Италия, Северна Ирландия, Румъния, Грузия, Турция, Македония и др.

684. Ташева, Елеонора. С конференция за маскарада тръгва фестивалът. // *Градски вестник (Перник)*, № 5, 9 ян. 2008, с. 12.

685. Ташева, Елеонора. Индийци идват за първи път на фестивала в Перник. // *Градски вестник (Перник)*, № 6, 10 ян. 2008, с. 12.

686. Ташева, Елеонора. Подготовка за маскарада на фестивала. // *Градски вестник (Перник)*, № 6, 10 ян. 2008, с. 12.

687. Ташева, Елеонора. Деца от Ниш идват за фестивала. // *Градски вестник (Перник)*, № 9, 15 ян. 2008, с. 4.

688. Ташева, Елеонора. Двеста и петнадесет лева струва маскарадния фестивал. // *Градски вестник (Перник)*, № 10, 16 ян. 2008, с. 3.

689. Ташева, Елеонора. Сурвакари от Граово се събират в събота. // *Градски вестник (Перник)*, № 10, 16 ян. 2008, с. 2.

690. Ташева, Елеонора. Трима чужденци с доклади в конференцията за маскарада. // *Градски вестник (Перник)*, № 15, 23 ян. 2008, с. 12.

691. Ташева, Елеонора. Показаха в снимки селската Сурва. // *Градски вестник (Перник)*, № 18, 28 ян. 2008, с. 2.

Изложба в КИЦ.

692. Ташева, Елеонора. Кметът на Ярджиловци благодари на своите сурвакари. // *Градски вестник (Перник)*, № 19, 29 ян. 2008, с. 4.

693. Ташева, Елеонора. Сурвакарите от Габров дол призьори. // *Градски вестник (Перник)*, № 19, 29 ян. 2008, с. 12.

694. Ташева, Елеонора. Кроон ни хвали във Франция за маскарадния фестивал. // *Градски вестник (Перник)*, № 103, 3 юни 2008, с. 3.

695. Тодорова, Мария. „Сурва” – силата на доброто : Нишки ученици присъстваха на Фестивала на маскарадните игри в Перник. // *Братство*, № 2178, 1 февр. 2008, с. 3.

Съвместен проект за 500 000 евро:[В областта на културата Перник и Панталей с партньори от Северна Ирландия и Полша].

696. Янакиева, Росица. Благодарствено писмо. Скъпи съграждани, уважаеми журналисти. // *Съперник (Перник)*, № 18, 28 ян. 2008, с. 1.

За 17-ия Международен фестивал на маскарадните игри в края.

2009

697. Ангелова, Елена. Маг се изпари в огнено шоу : Еврошефът на карнавалите връчи златни медали в Перник. // *Стандарт*, № 5759, 25 ян. 2009, с. 5.

„Магията на доброто” – откриване на 18 – ия маскараден фестивал „Сурва`2009” пред Двореца на културата .

698. Ангелова, Елена. Кукерите влизат в Музея на Гинес. // *Стандарт*, № 5811, 18 март 2009, с. 9.

699. Андреева, Надежда. Копанишката сурвакарска група. // *За Радомир* (Радомир), № 93, 8 ян. 2009, с. 7.

700. Аризанова, Даниела. Стартират изявите преди сурвакарския фестивал. // *Градски вестник* (Перник), № 6, 12 ян. 2009, с. 12.

701. Аризанова, Даниела. Пернишко ликува по Сурва: Стотици села поддържат хилядолетната традиция. // *Градски вестник* (Перник), № 9, 15 ян. 2009, с. 4.

702. Аризанова, Даниела. Откриха Общински културно - информационен център. // *Градски вестник* (Перник), № 9, 16 ян. 2009, с. 20.

703. Аризанова, Даниела. Официалните гости доволни от посещението. // *Градски вестник* (Перник), № 16, 26 ян. 2009, с. 12.

704. Атанасова, Мария. Маска: Аз рисувам. // *Дневен труд*, № 87, 30 март 2009, с. 23.

705. Балкански и европейски традиции показани на фестивала в Перник : Втората сцена бе поле на изяви [на госуващите чужди групи]. // *Съперник* (Перник), № 16, 26 ян.2009, с. 4.

706. Борисова, Албена. Карнавална треска обзе Перник. // *Дневен труд*, № 12, 14 ян.2009, Прил. Пирин труд, № 12, с. 8.

За XVIII маскараден фестивал „Сурва`2009” и чуждите групи от Египет, Македония, Сърбия, Гърция, Словения, Италия и Франция.

707. Борисова, Албена. 5555 герои от приказките шетаха из Перник. // *Дневен труд*, № 23, 25 ян.2009, с. 6.

Откриването на XVIII Международен фестивал на маскарадните игри `Сурва 2009.

708. Борисова, Албена. Перник три дни под властта на магията : Група от Солун успя да посети XVIII международен маскараден фестивал. // *Дневен труд*, № 24, 26 ян.2009, с. 10.

709. Борисова, Албена. Принцеси и дяволи превзеха Перник : 5555 души участваха в кукерския фестивал в града. // *Дневен труд*, № 26, 28 ян.2009, Прил. Пирин труд, № 4, с.1,8.

За президентът на Федерацията на европейските карнавални градове барон Хенри ван дер Кроон.

710. Борисова, Албена. Участничка в пернишкия маскарад отива на карнавала във Венеция : Щастливка от ямболското село Чарган, спечели наградата в първата томбола. // *Дневен труд*, № 33, 4 февр.2009, Прил. Пирин труд, № 5, с. 8.

711. Борисова, Руми. Сурвакарчета споходиха банка. // *Градски вестник* (Перник), № 2, 6 ян.2009, с. 2.

Децата от голямата група в Детска градина „Миньорче“, нагиздени като сурвакарчета, споходиха Финансовият клон на ОББ в Перник.

712. Величков, Георги. В кожата на тотем. // *Одисей*, 2009, № 1, с. 20-23.

XVIII Международен фестивал на маскарадните игри`2009 – Перник.

713. Гочева, Румяна. Над 5000 кукери гониха зли духове в Перник. // *Новинар*, № 19, 26 ян.2009, с. 18.

714. Григорова, Силвия. Предлагат Перник за европейска столица на сурвакарските игри. // *Съперник* (Перник), № 17, 27 ян.2009, с. 2.

715. Грозданова, Милена. Сурвакарски базар готвят в Перник. // *Вяра*, № 1, 5 ян.2009, с. 7.

716. Грозданова, Милена. Фестивалът „Сурва“ превръща Перник в световен център на маскарадните игри. // *Вяра*, № 2, 6 ян. 2009, с. 12-13.

Преглед на XVII маскараден фестивал и очакванията за XVIII през 2009.

717. Грозданова, Милена. На стария Васильовден сурвакари водят по къщите мъжки булки и мечки : С грохотен звън и страшни маски призоваха доброто в Пернишко. // *Вяра*, № 9, 14 ян.2009, с. 6.

718. Грозданова, Милена. Холандци и чехи в Ярджиловци. // *Вяра*, № 9, 14 ян.2009, с. 6.

Чужди делегации на Сурва в Ярджиловци. По проект „Лого Ист 2“.

719. Грозданова, Милена. За първи път на маскарада избират група на публиката с SMS. // *Вяра*, № 10, 15 ян.2009, с. 6.
За XVIII маскараден фестивал.

720. Грозданова, Милена. Пластика от дърво в Перник за фестивала. // *Вяра*, № 11, 16 ян.2009, с. 6.

721. Грозданова, Милена. Перник чака над 100-хилядна публика за фестивала. // *Вяра*, № 16, 22 ян.2009, с. 5.

722. Грозданова, Милена. Вълшебник се изпари на карнавала в Перник : 330 кукери, сурвакари и мажоретки превзеха сцената пред Двореца на културата. // *Вяра*, № 19, 26 ян.2009, с. 24.

723. Грозданова, Милена. На XVIII международен фестивал на маскарадните игри. 5500 кукери люляха три дни Перник : Преоблечени хубавици мятат гюбеци, начервени зози вият лъстиво тела, търговците правят удар с кебапчетата и ракия. // *Вяра*, № 19, 26 ян.2009, с. 6.

724. Грозданова, Милена. Журито : Без парични премии на Сурва. // *Вяра*, № 21, 28 ян.2009, с. 3.
Предложение на журито на маскарадния фестивал.

725. Грозданова, Милена. На XVIII Международен фестивал на маскарадните игри Кошаревските звънчари ликуваха в Перник : Сурвакарите от земенското село Габров дол с наградата на публиката : 80 бълбгарски групи и 5 формации от чужбина се включиха в зрелището. // *Вяра*, № 21, 28 ян.2009, с. 12-13.

Съдържа: Откриването на Работилница за маски.

726. Грозданова, Милена. Под Царев връх : Намериха кукерска маска от тракийско време. // *Вяра*, № 21, 28 ян.2009, с. 6.

Открита от археолози, съобщиha на научна конференция „Маската и времето”, посветена на XVIII ммеждународен фестивал „Сурва`2009” от културолога доц. д-р Васил Марков.

727. Джелепова, Христина. Кукери обикалят Перник за здраве. // *19 минути*, № 87, 12 ян.2009, с. 5.

728. Динева, Валентина. Кукерите гонят злите сили на зимата : Маскираните удряли жените с тояга фалос, за да забременеят. // *Вяра*, № 60, 14-15 март 2009, с. 26.

729. Иванова, Гена. Кмет майстори най-високия лик. // *Градски вестник* (Перник), № 14, 22 ян. 2009, с. 3.

Михаил Михайлов от село Габров дол, ликът ще бъде показан на XVIII международен сурвакарски фестивал „Сурва`2009”.

730. Иванова, Гена. Перник се пречисти с чудото на Сурва : Сурвакарският фестивал като купата на шампионите : Триглави чудовища с тракащи клюнове лумнаха звънци из Перник. // *Градски вестник* (Перник), № 16, 26 ян.2009, с. 4.

731. Исаева, Милена. Готова програмата на Международния фестивал на маскарадните игри. // *Съперник* (Перник), № 2, 6 ян. 2009, с. 12.

732. Маскараден карнавал за 18 път у нас : Международният фестивал на тематичните игри ще събере в Перник 6000 души. // *Дума*, № 3, 7 ян.2009, с. 18.

733. Момчилова, Вяра. Културният афиш през януари под знака на „Сурва”. // *Съперник* (Перник), № 2, 6 ян.2009, с. 2.

734. Момчилова, Вяра. Започва фото-пленер „Сурва”. // *Съперник* (Перник), № 7, 13 ян.2009, с. 20.

735. Момчилова, Вяра. Групата от Големо Бучино представя „Сурвакарска сватба” : Има я от близо половин век. // *Съперник* (Перник), № 9, 15 ян.2009, с. 20.

736. Момчилова, Вяра. Изложба „Сурва 2009” в РМД – Мошино. // *Съперник* (Перник), № 12, 20 ян.2009, с. 2.

737. Момчилова, Вяра. С конференция стартира кукерският фестивал. // *Съперник* (Перник), № 13, 21 ян.2009, с. 20.

738. Момчилова, Вяра. Участниците във Фото-пленера „Сурва`2009”.
// *Съперник* (Перник), № 13, 21 ян.2009, с. 20.

739. Момчилова, Вяра. Батановското училище с щанд на фестивала. // *Съперник* (Перник), № 14, 22 ян.2009, с. 3.

ОУ „Христо Ботев” с изложба с традиционни сурвакарски маски и участие в Работилницата за маски в Общинския младежки дом.

740. Момчилова, Вяра. Как става оценяването на сурвакарите : Известно е журито за фестивала. // *Съперник* (Перник), № 14, 22 ян.2009, с. 20.
XVIII Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2009”.

741. Момчилова, Вяра. Ковачевци се готви за гости. // *Съперник* (Перник), № 14, 22 ян.2009, с. 2.

Подготовка в Националния детски комплекс в Ковачевци да посрещне гости за XVIII Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2009”.

742. Момчилова, Вяра. Перник посреща над 5 000 участници в „Сурва`2009”. // *Съперник* (Перник), № 14, 22 ян.2009, с. 1,20.
XVIII Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2009”.

743. Момчилова, Вяра. От днес Перник е фестивал! // *Съперник* (Перник), № 15, 23 ян.2009, с. 1.

744. Момчилова, Вяра. Пернишкият маскараден фестивал е най-старият в цяла България : Първото издание е през 1966 година. // *Съперник* (Перник), № 15, 23 ян.2009, с. 20.

745. Момчилова, Вяра. Похвалиха доброволци в „Сурва 09”. // *Съперник* (Перник), № 26, 9 февр.2009, с. 20.

Организационният комитет похвали учениците от Гимназията с преподаване на чужди езици „Симеон Радев” гр.Перник.

746. Момчилова, Вяра. Сурвакари от Бела вода на карнавал в Македония. // *Съперник* (Перник), № 34, 19 февр.2009, с. 20.

В с.Сопот, община Кавадарци - Първи международен карнавал „Св.Трифон”.

747. На централния площад в Перник се проведе заключителното дефиле на сурвакарските и кукерските групи, участници в XVIII международен фестивал на маскарадните игри. // *Сега*, № 19, 26 ян.2009, с. 1.

748. Наградите на XVIII Международен фестивал на маскарадните игри . // Съперник (Перник), № 17, 27 ян.2009, с. 2.

749. Николов, Димитър. „Сурва” събира 5 555 кукери и сурвакари : Зрителите ще избират най-добрите маски с SMS. // Новинар, № 18, 24-25 ян.2009, с. 13.

750. Пелова, Любомира. Над 6000 участници пристигат за „Сурва”. // Съперник (Перник), № 5, 9 ян.2009, с. 2.

751. Пелова, Любомира. В Пернишко запяха чановете, лумнаха сурвакарските огньове : „Сурва” – най - чаканият, най - веселият, най-шумният празник. // Съперник (Перник), № 8, 14 ян.2009, с. 1,2.

752. Пелова, Любомира. Кръстиха вино на мъжка невеста. // Съперник (Перник), № 8, 14 ян.20089, с. 2.

Специално вино „Кукерска невеста” за XVIII международен фестивал „Сурва`2009”, който започва в Перник на 24 януари.

753. Пелова, Любомира. Чуждите гости : Фестивалът ни обогатява. // Съперник (Перник), № 16, 26 ян.2009, с. 3.

754. Пелова, Любомира. „Видяното в Перник ме възхити и омагьоса” : Николай Ненов, председател на журито за Сурва. // Съперник (Перник), № 17, 27 ян.2009, с. 4.

755. Пелова, Любомира. Появиха се нови идеи за развитието на фестивала. // Съперник (Перник), № 17, 27 ян.2009, с. 4.

756. Пелова, Любомира. Световни медии следиха „Сурва”. // Съперник (Перник), № 17, 27 ян.2009, с. 4.

757. Показват кукери в Двореца : Фотоизложба в Нацаиналната художествена галерия показва автентичните маски и лицата зад тях. // 168 часа, № 10, 6-12 март, 2009, с. 28.

758. Списък на дарителите за „Сурва” 2009. // Съперник (Перник), № 22, 3 февр.2009, с. 2.

759. Стоименова, Красимира. Музеят в Перник черпи със сурвакарско вино. // *Вяра*, № 7, 12 ян.2009, с. 6.

Изложба на карикатури, съчетани с дегустация на вино и ракия в Регионалния исторически музей в Перник.

760. Стоименова, Красимира. Триста полицаи охраняват маскарада в Перник. // *Вяра*, № 17, 23 ян.2009, с. 6.

761. Стоименова, Красимира. Учени откриха еротика в маскарадите. // *Вяра*, № 18, 24-25 ян.2009, с.3.

За научната конференция на тема „Маскарадът и времето”.

762. Стоименова, Красимира. Без кражби на Сурва в Перник. // *Вяра*, № 21, 28 ян.2009, с. 5.

За организацията по осигуряване на обществения ред по време на XVIII международен фестивал на маскарадните игри „Сурва `2009” Перник.

763. Стоименова, Светлана. Работилница за маски в Перник : Шатра на сурвакарската сватба опъва в центъра. // *24 часа*, № 12, 14 ян.2009, Прил. Местен 24 часа, № 54, с. 6.

764. Стоименова, Светлана. Вино „Невеста” и медена ракия за карнавала в Перник : Гласуват с SMS за най-добра кукерска група. // *24 часа*, № 19, 21 ян.2009, Прил. Местен 24 часа, № 55, с. 8.

За изложба в Регионалния исторически музей и за XVIII Международен маскараден фестивал „Сурва`2009”.

765. Стоименова, Светлана. Над 100 000 гледат кукери в Перник : Ви-деостена на международния фест, ВИП лежа за гостите. // *24 часа*, № 26, 28 ян.2009, Прил. Местен 24 часа, № 56, с. 6-7.

766. Стоименова, Светлана. Кукери и сняг в Долината на маските : 16 сурвакарски групи гониха злото на карнавал в Ковачевци. // *24 часа*, № 82, 25 март2009, Прил. Местен 24 часа, № 12, с. 6.

767. Ташева, Елеонора. Сурвакарски базар тръгва с маскарадния фестивал. // *Градски вестник* (Перник), № 1, 5 ян.2009, с. 12.

За една от съпътстващите прояви по време на предстоящия XVIII Маскараден фестивал на маскарадните игри в Перник.

768. Ташева, Елеонора. ... в журито на фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 4, 8 ян.2009, с. 12.

За XVIII Международен фестивал на маскарадните игри.

769. Ташева, Елеонора. Кукер и сурвакар в журито на фестивала. // *Градски вестник*(Перник), № 4, 8 ян.2009, с. 12.

За XVIII фестивал на маскарадните игри.

770. Ташева, Елеонора. Спектакъл „Магията на доброто” открива маскарадния фестивал. // *Градски вестник*(Перник), № 4, 8 ян.2009, с. 3.

За XVIII фестивал на маскарадните игри „Сурва”.

771. Ташева, Елеонора. Работилница за сурвакарски маски и лица в Ярджиловци. // *Градски вестник* (Перник), № 7, 13 ян.2009, с. 3.

772. Ташева, Елеонора. Сурвакарски огньове озаряват тази нощ Пернишко. // *Градски вестник* (Перник), № 7, 13 ян.2009, с. 12.

773. Ташева, Елеонора. 96 групи дефилират в пернишкия фестивал. // *Градски вестник* (Перник), № 9, 15 ян.2009, с. 12.

774. Ташева, Елеонора. Тръгна маскарадна щафета из детските градини. // *Градски вестник* (Перник), № 9, 15 ян.2009, с. 12.

Шествието е в рамките на XVIII Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2009”.

775. Ташева, Елеонора. Двадесет и осем специалисти представят разработки за маскарада. // *Градски вестник* (Перник), № 10, 16 ян.2009, с. 3.

Научна конференция „Маскарадът и времето”, организирана от регионалния исторически музей, СУ „Св.Климент Охридски”, БАН и други университети и Регионални музеи, в рамките на XVIII Международен маскараден фестивал „Сурва`2009”.

776. Ташева, Елеонора. Сурвакари от Лесковец с дарения за кметството и читалището. // *Градски вестник* (Перник), № 10, 16 ян. 2009, с. 12.

От съвместен проект с Холандия и Чехия „Сурва 2009”.

777. Ташева, Елеонора. Тотемни дървопластики монтират за фестивала пред ДетМаг. // *Градски вестник* (Перник), № 10, 16 ян.2009, с. 12.

778. Ташева, Елеонора. Чужденци, сред които и английски писател, полазиха Ярджиловци на Сурва. // *Градски вестник* (Перник), № 10, 16 ян.2009, с. 12.

„Сурва `2009` от Холандия, Чехия, Великобритания и Южна Корея, и Найджъл Фоксел – писател.

779. Ташева, Елеонора. Децата от „Българче“ разлюляха звънци в маскарадната щафета. // *Градски вестник* (Перник), № 12, 20 ян. 2009, с. 12.

По повод XVIII Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2009“, децата от детската градина в кв.Изток.

780. Ташева, Елеонора. Десет оркестъра се надсвирват на площада. // *Градски вестник* (Перник), № 13, 21 ян. 2009, с. 12.

Съпътстваща маскарадния фестивал проява „Сурвакарска сватба“.

781. Ташева, Елеонора. Италиански ученици гледат фестивала в Перник. // *Градски вестник* (Перник), № 14, 22 ян.2009, с. 3.

Ученици от Сардиния ще бъдат посрещнати от СОУ „Д-р Петър Берон“ по спечелен проект „Маскарадната традиция“.

782. Ташева, Елеонора. 5 555 маскирани идват за фестивала : Очакват се зрителите да надхвърлят 100 000 души. // *Градски вестник*(Перник), № 14, 22 ян.2009, с. 1,3.

783. Ташева, Елеонора. Шапки и шалове рекрамирят маскарада. // *Градски вестник* (Перник), № 14, 22 ян.2009, с. 3.

784. Ташева, Елеонора. Звънци, огнено шоу и български ритми откриха фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 16, 26 ян.2009, с. 3.

785. Ташева, Елеонора. Показват настроението на сурва във фотоизложба. // *Градски вестник* (Перник), XVI, № 16, 26 ян.2009, с. 3.

В галерия КИЦ.

786. Ташева, Елеонора. Скална маска сред откритията в научната конференция. // *Градски вестник* (Перник), № 16, 26 ян.2009, с. 3.

Научна конференция „Маскарадът и времето“ състояла се по повод XVIII фестивал на маскарадните игри „Сурва`2009“.

787. Ташева, Елеонора. Златни медали на ФЕКТ за организаторите на фестивала. // *Градски вестник (Перник)*, № 18, 28 ян.2009, с. 3.

788. Ташева, Елеонора. Канят ни на „Кукерландия” в Ямбол. // *Градски вестник (Перник)*, № 32, 17 февр.2009, с. 3.

Празникът ще се проведе на 28 февруари на площадното пространство пред община Ямбол.

789. Ташева, Елеонора. Официално закриват „Сурва 2009”. // *Градски вестник (Перник)*, № 40, 27 февр.2009, с. 12.

XVIII-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва 2009”.

790. Ташева, Елеонора. Пернишко с осем групи във фестивала в Ямбол. // *Градски вестник (Перник)*, № 42, 5 март, с. 12.

За сурвакарските групи на фестивала „Кукерландия” – Ямбол 2009.

791. Ташева, Елеонора. Подредиха снимки от фестивала в галерия „Кракра”. // *Градски вестник (Перник)*, № 42, 5 март 2009, с. 2.

Фотоизложба от фестивала.

792. Ташева, Елеонора. Три обекта от Перник в Националния туристически пътеводител. // *Градски вестник (Перник)*, № 104,, 8 юни 2009, с. 3.

Историческата крепост „Кракра”, подземния Минен музей и Международния фестивал на маскарадните игри „Сурва”.

793. Ташева, Елеонора. Янакиева, президентът на ФЕКТ в България. // *Градски вестник (Перник)*, № 133, 17 юли 2009, с. 12.

Кмета Росица Янакиева след ставането на Перник център на карнавалните градове в Перник.

794. Ташева, Ели. Официално закриват „Сурва`2009”. // *Градски вестник (Перник)*, № 40, с. 12.

XVIII-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва `2009”.

795. Терзиев, Петър. Недоволни от „Сурва`2009” и при раздаването на наградите. // *Вяра*, № 50, 3 март.2009, с. 3.

Победителите в 18-ия Международен фестивал на маскарадните игри.

796. Триста полицаи осигуряваха реда. // *24 часа*, № 26, 28 ян.2009;

Прил. Местен 24 часа, № 56, с. 7.

За XVIII Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва 2009”.

797. Фестивалът в Перник – сред най-големите в Европа. // *19 минути*, № 97, 26 ян.2009, с. 5,24.

2010

798. Аргиров, Георги. В „Струмско” се точат за фестивала в Перник. // *Вяра*, № 23, 29 ян.2010, с. 24.

Сурвакари от Благоевградския квартал й участието им в XIX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва` 2010”.

799. Аризанова, Даниела. Стартира детската маскарадна щафета „До година, до амина!”. // *Градски вестник* (Перник), № 10, 15 ян. 2010, с. 12.

Съпътстващо мероприятие за 19-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010” в детските градини.

800. Аризанова, Даниела. Деца наредиха сурвакарска изложба. // *Градски вестник* (Перник), № 19, 28 ян.2010, с. 12.

Изложба на ОДЗ „Миньорче” и филиалите ѝ по повод XIX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва` 2010”.

801. Аризанова, Даниела. Разискваха традицията по Сурва на конференция в Двореца. // *Градски вестник* (Перник), № 21, 1 февр.2010, с. 12.

Кръгла маса на тема „Маскарадът – фестивали и карнавали в България” в рамките на XIX Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010”.

802. Аризанова, Даниела. Обявиха конкурс за рекламните материали за Сурва`2011. // *Градски вестник* (Перник), № 164, 27 авг.2010, с. 12.

За XX юбилеен Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011” гр.Перник.

803. Аризанова, Даниела. Отбелязваме 100 години от рождението на „Бащата на фестивала”. // *Градски вестник* (Перник), № 226, 26 ноем. 2010, с. 1.

Творческа вечер и фотоизложба по повод 100-годишнината от рождението на Йордан Николов в Регионалния исторически музей.

804. Аризанова, Даниела. Творческа вечер събра почитатели и съ-подвижници на Йордан Николов. // *Градски вестник* (Перник), № 229, 1 дек. 2010, с. 12.

Изложба „Бащата на фестивала” в РИМ – Перник.

805. Борисова, Руми. Иде граовската музика и СУРВА по БНТ. // *Градски вестник* (Перник), № 6, 11 ян.2010, с. 2.

806. Борисова, Руми. Джон Лоутън запява сурвакарският химн. // *Градски вестник* (Перник), № 9, 14 ян. 2010, с. 1.

Легендата на „Юрая Хийп” е поканен от Александър Филчев – Санец. Основна идея да запее заедно с Николета от „Мюзик айдъл” и група „Хаус” сурвакарски химн.

807. Борисова, Руми. СУРВА – лице пред Европа. // *Градски вестник* (Перник), № 10, 15 ян.2010, с. 4.

19-ия Международен фестивал на маскарадните игри.

808. Борисова, Руми. СУРВА – традицията е жива. // *Градски вестник* (Перник), № 10, 15 ян.2010, с. 4.

809. Борисова, Руми. Рекорден брой участници от чужбина посрещна „Сурва`2010 : 14 групи с над 1 000 участника от 10 държави дефилираха в Перник. // *Градски вестник* (Перник), № 21, 1 февр.2010, с. 2.

810. Борисова, Руми. Започва подготовката за следващата Сурва : Фестивалът влиза като продукт на големи туроператори. // *Градски вестник* (Перник), № 23, 3 февр.2010, с. 2.

811. Борисова, Руми. Удостоиха й богослов с карнавалния знак. // *Градски вестник* (Перник), № 23, 3 февр.2010, с. 2.

Богословът д-р Виктор Банов с медал на ФЕКТ за личен принос в развитието на културното сътрудничество в Европа в рамките на XIX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010”.

812. Борисова, Руми. Децата и Сурва. // *Градски вестник* (Перник), № 24, 4 февр. 2010, с. 2.

813. Булки с мустаци. // *Труд*, № 30, 1 февр 2010, с. 10.

Преглед на заглавията в пресата. В Перник се е провел традиционен фестивал „Сурва” с участието на кукери и сурвакари.

814. Георгиева, Анна. Булките в Перник пуснаха мустаци : Осемдесет групи се борят за 30 000 лева на кукерски фестивал : Китайци размахаха мечове на централния площад на миньорския град. // *Стандарт*, № 6121, 31 ян.2010, с. 6.

815. Георгиева, Анна. Колумбийки учат кукери на самба. // *Стандарт*, № 6422, 29 ноем. 2010, с. 8.

Колумбия вече потвърди участие в зимния маскарден фестивал в Перник.

816. Грозданова, Милена. Златна маска за победителите в „Сурва”. // *Вяра*, № 2, 5 ян.2010, с. 6.

817. Грозданова, Милена. „Сурва 2010” сродява Перник с градове от Словения, Белгия и Турция. // *Вяра*, № 5, 8 ян.2010, с. 6.

818. Грозданова, Милена. Детски градини откриват фестивала „Сурва” в Перник: Забавачките ще правят първата маска щафетно, готвят я за кмета Янакиева. // *Вяра*, № 7, 11 ян. 2010, с. 6.

819. Грозданова, Милена. Над 6 хил. Кукери окупира Перник. // *Вяра*, № 11, 15 ян.2010, с. 6.

За 19-ия Международен фестивал на маскардните игри „Сурва`2010”.

820. Грозданова, Милена. Ван дер Кроон: Карнавалът е по-силен от кризата. // *Вяра*, № 23, 29 ян.2010, с. 1,6.

821. Грозданова, Милена. Щанд за сувенири отварят за „Сурва”. // *Вяра*, № 15, 29 ян.2010, с. 8.

822. Грозданова, Милена. Перник ликува със „Сурва” : Три дни феерия от багри, звуци, настроение, нестихващи емоции и радост цареше в града. // *Вяра*, № 25, 1 февр.2010, с. 5.

Китайци и кошаревци танцуваха за първи път заедно на XIX Международен фестивал на маскардните игри „Сурва`2010.

823. Грозданова, Милена. „Сурва” влиза като пакет в офертите на туроператорите. // *Вяра*, № 28, 4 февр.2010, с. 6.

824. Грозданова, Милена. Три дни Перник живя във великата магия на карнавала : Над 6 000 участници от 105 групи от страната и чужбина си дадоха среща на XIX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010”. // *Вяра*, № 27, 5 февр.2010, с. 12-13.

825. XIX Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010” – Перник : Програма. // *Вяра*, № 24, 30-31 ян.2010, с. 11.
Съдържа официално обръщение на кмета на община Перник - Росица Янакиева.

826. XIX Международен фестивал „Сурва” Перник – 2010 година. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 29 ян.2010, с. 4.
Включени: Регламент и награди, проглас.

827. Иванова, Гена. Три групи с маски от защитени животни. // *Градски вестник* (Перник), № 23, 3 февр.2010, с. 12.

В XIX-ия международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010” – селата Садовик, Кошарево и гр.Банско.

828. Иванова, Мая. Кукерите от Разлог с най-хубава маска. // *Вяра*, № 28, 4 февр.2010, с. 24.

829. Илиева, Александра. За осми път Сурва в Брезник. // *Съперник* (Перник), № 3, 6 ян.2010, с. 2.
За „Сурва`2010” в Перник.

830. Манов, Кирил. Преди „Сурва`2011” : Интервю с Кирил Манов, директор на КИЦ – Перник. // *Life at city* (Перник), 2010, № 42, с. 26-26.
Директор на Културно-информационен център-Перник.

831. Пелова, Любомира. Посланици на пет държави посреща кметът Янакиева. // *Съперник* (Перник), № 20, 29 ян.2010, с. 3.

Посещение на посланиците на Белгия, Великобритания, Унгария, Китай и Казахстан по повод XIX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010.

832. Станкова, Виктория. В Младежкия дом вече се готвят за новия фестивал. // *Съперник* (Перник), № 2, 5 ян.2010, с. 1.

Общински младежки дом (ОМД) и 19 – ти Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010”.

833. Станкова, Виктория. Пътуващ с автомобилна платформа маскарад тръгва за фестивала : „Сурва 2010” започва на 29 януари. // *Съперник* (Перник), №2, 5 ян.2010, с .2.

834. Станкова, Виктория. Над сто групи ще дефилират на Международния фестивал „Сурва 2010”: Перник е домакин на първото заседание за 2010 на борда на ФЕКГ. // *Съперник* (Перник), № 9, 14 ян.2010, с. 1,18.

835. Станкова, Виктория. Перник домакин на кръгла маса за маскарада: 30 000 лева награден фонд: „Сурва`2010” по СКАТ. // *Съперник* (Перник), № 11, 18 ян.2010, с. 3.

836. Станкова, Виктория. 21 младежи застават доброволно в Щаба за Международния фестивал : Двама от доброволците – софиянци. // *Съперник* (Перник), № 12, 19 ян.2010, с. 4.

В 19-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010”.

837. Станкова, Виктория. Карнавална група от Китай ще дефилира на фестивала: Групата има над 600-годишна история. // *Съперник* (Перник), № 12, 19 ян.2010, с. 18.

838. Станкова, Виктория. Радомирка изработва маски. // *Съперник* (Перник), № 13, 20 ян.2010, с. 3.

„Работилница за маски” в рамките на 19-ия Международен фестивал на маскарадните игри ”Сурва`2010”.

839. Станкова, Виктория. Със зрелищен спектакъл в петък откриваме фестивала „Сурва`2010”. // *Съперник* (Перник), № 18, 27 ян.2010, с. 2.

XIX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010”.

840. Станкова, Виктория. Сурвакари и кукери започнаха да се подготвят за фестивала. // *Съперник* (Перник), № 19, 28 ян.2010, с. 2.

Съфестивални маршрути под мотото „Да бъде” в XIX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010”.

841. Станкова, Виктория. Две хиляди лева стана вече голямата награда на фестивала: 30 хиляди лева е общо наградният фонд. // *Съперник* (Перник), № 20, 29 ян.2010, с. 2.

842. Станкова, Виктория. Поредица от прояви съпътстват днес откриването на фестивала. // *Съперник* (Перник), № 20, 29 ян.2010, с. 3.

Изяви в XIX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010”.

843. Станкова, Виктория. Фестивалът в Перник е най-добрият в Европа : Това заяви при пристигането вчера барон Ван дер Кроон. // *Съперник* (Перник), № 20, 29 ян.2010, с. 1.

844. Станкова, Виктория и Любомира Пелова. Три дни Перник ликува по Сурва, кукери и сурвакари гониха злото : Кроон : Горд съм, че съм част от вас! Фантастичен фестивал! // *Съперник* (Перник), № 21, 1 февр.2010, с. 1-3, 18.

Съдържа: Сватба на сурва. – Късметлия отива на карнавала във Венеция. – Малките „миньорчета” закриха сурвакарската детска щафета. – Дървопластики и уникални маски представи Филип Седевчев. – Александра Илиева. Работилница за маски зарадва перничани. – Кулинарна изложба откриха в ОбМД.

845. Станкова, Виктория. Карнавалната група от Гърция вдъхновена от нашите традиции. // *Съперник* (Перник), № 23, 3 февр.2010, с. 2.

Карнавалната група „Приатели на традицията” от град Солун, Гърция, изказа специални благодарности към организаторите на XIX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010”.

846. Станкова, Виктория. „Сурва в Пернишко” гостува на Етъра. // *Съперник* (Перник), № 31, 15 февр.2010, с. 4.

Регионалният исторически музей в Перник гостува с изложбата „Сурва в Пернишко”, експозиции от 21 маски от селата Бела вода, Кралев дол, Светля, Лесковец, Расник и Батановци в изложбената зала на Архитектурно-етнографския комплекс „Етъра”.

847. Станкова, Виктория. Групата от Габров дол е разочарована . // *Съперник* (Перник), № 42, 2 март 2010, с. 2.

Групата не бе обявена като победител от SMS - гласуването на връчването на наградите в XIX-ия международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010”.

848. Станкова, Виктория. Припомняме за бащата на фестивала в Пер-

ник. // *Съперник* (Перник), № 227, 26 ноем. 2010, с. 3.
Йордан Николов.

849. Станкова, Виктория. 20 сурвакарски групи участвали в първия фестивал в Перник. // *Съперник* (Перник), № 231, 2 дек. 2010, с. 2.

850. Стоименова, Красимира. Честват 100 години на бащата на фестивала. // *Вяра*, № 277, 27-28 ноем. 2010, с. 24.
За Данчо Николов – бащата на маскарадния фестивал в Перник.

851. Стоименова, Светлана. Сурва `2010. // *24 часа*, № 30, 1 февр.2010` с. 40

852. Ташева, Елеонора. И официално закриване в програмата на фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 2,5 ян.2010, с. 1,12.

853. Ташева, Елеонора. 21 доброволци помагат на фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 10, 15 ян.2010, с. 12.
19 – ия Международен фестивал на маскарадните игри.

854. Ташева, Елеонора. Представят маскарада, чрез фестивалите и карнавалите в България. // *Градски вестник* (Перник), № 14, 21 ян.2010, с. 12.
Кръгла маса на 19-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва `2010`”.

855. Ташева, Елеонора. „Българче” и „Пролетен цвят” се включиха в маскарадната щафета. // *Градски вестник* (Перник), № 15, 22 ян. 2010, с. 12.
Щафета по повод на 19-ия Международен фестивал на маскарадните игри.

856. Ташева, Елеонора. Кметът Янакиева с електронни покани за фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 18, 27 ян.2010, с. 12.

857. Ташева, Елеонора. 9 600 перничанчета в маскарадната щафета. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 29 ян.2010, с. 12.

858. Ташева, Елеонора. Кроон : Възхитен съм, обичам Перник . Фестивалът доказва, че традициите са по-силни от кризата. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 29 ян.2010, с. 3.

Барон Хенри Ван дер Кроон в Перник за XIX-я международен фестивал на маскарадните игри „Сурва` 2010”.

859. Ташева, Елеонора. Обявяват в проглас неписаните закони на сурвакарите. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 29 ян.2010, с. 3.

На сцената на XIX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010.

860. Ташева, Елеонора. Сцена – маска вдигат пред Двореца. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 29 ян.2010, с. 12.

За XIX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва` 2010”.

861. Ташева, Елеонора. Над 6 000 маскирани гониха злото от пернишкия дом. // *Градски вестник* (Перник), № 21, 1 февр .2010, с. 4.

862. Ташева, Елеонора. Побратимихме се карнавално с белгийски град Арлон. // *Градски вестник* (Перник), № 21, 1 февр.2010, с. 3.

863. Ташева, Елеонора. Показахме какво и маскарад : ФЕКГ : Перник сега обединява Европа. Над сто хиляди изпълнители , зрители и гости казаха на фестивала „Ще те има”. // *Градски вестник* (Перник), № 21, 1 февр.2010, с. 1,3.

864. Ташева, Елеонора. Дойде първата заявка за 20-ия фестивал. // *Градски вестник* (Перник), № 22, 2 февр.2010, с. 12.

865. Ташева, Елеонора. Ярджиловци първи за шести път . // *Градски вестник* (Перник), № 22, 2 февр.2010, с. 1,12.

866. Ташева, Елеонора. Албум за Перник, приятелите и традициите издадоха за фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 23, 3 февр.2010, с. 3.
Специално рекламно издание за XIX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010”.

867. Ташева, Елеонора. Награждават днес победителите в Маскарадния фестивал. // *Градски вестник* (Перник), № 40, 26 февр.2010, с. 12.

868. Ярджиловци и Турия с големите награди в Перник. // *Дума*, № 26, 2 февр.2010, с. 17.

Голямата награда на XIX – ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010”.

2011

869. Аргиров, Георги. „Струмски славей” пъ на кукерския фестивал. // *Вяра*, № 25, 31 ян. 2011, с. 24.

870. Аризанова, Даниела. И жителите на кв. Изток ще се включат във фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 13, 20 ян. 2011, с. 12.

Ансамбъл „Граово” и маскарадна група към Младежки дом в кв. Мошино ще участват в XX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

871. Аризанова, Даниела. 12 лектори ще презентират фестивалното движение в България. // *Градски вестник* (Перник), № 19, 28 ян.2011, с. 3.

872. Аризанова, Даниела. Майстори представят занаяти в “Работилница за маски”. // *Градски вестник* (Перник), № 19, 28 ян.2011, с. 12.

873. Аризанова, Даниела. Майстори изложиха звънци и чанове отпреди 100 години. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 31 ян. 2011, с. 3.

874. Аризанова, Даниела. С форум за развитието на туризма в Перник стартира юбилейния фестивал. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 31 ян. 2011, с. 3.

875. Аризанова, Даниела. Самобитни творци показаха уникални маски и сувенири. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 31 ян. 2011, с. 3.

876. Аризанова, Даниела. Близо 800 човека преминали през музея по време на Фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 21, 1 февр.2011, с. 3.

Регионалният исторически музей по време на XX-ия Международен фестивал на маскарадните игри “Сурва`2011”

877. Борисова, Албена. Маскарадна фиеста вилня три дни в Перник: Градът стана културна столица на Европа, каза президентът Първанов. // *Труд*, № 31, 2 февр. 2011; Прил. Твоят ден, № 5, с. 8.

878. Борисова, Руми. Златен винкел с „Голф 2” за Иван и Андрей. // *Градски вестник* (Перник), № 9, 14 ян. 2011, с. 1,12.

Почетна статуетка Златен винкел с „Голф2” за телевизионните водещи за черен PR на Перник по време на XX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

879 . Борисова, Руми. Перник далече от шапа : Профилактично проверяват фермите и дивеча. // *Градски вестник* (Перник), № 10, 17 ян. 2011, с. 3.

Съдържа : Кукерите рискови за шап: [Карантина за шап спира участието на групи от Бургаско в XX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011” – Перник.]

880. Борисова, Руми. Американския посланик става кукер. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 31 ян. 2011, с. 2.

881. Борисова, Руми. Един майстор правил ликовите на чепинци. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 31 ян. 2011, с. 2.

882. Борисова, Руми. Показаха звънец рекордьор. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 31 ян. 2011, с. 2.

За село Горна Василица, община Костенец.

883. Борисова, Руми. Сурва роди кубчето на Перник. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 31 ян. 2011, с. 2.

884. Борисова, Руми. И бебетата бяха сурвакарчета. // *Градски вестник* (Перник), №22, 2 февр. 2011, с. 12.

За децата участници в юбилейния 20-ти Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

885. Георгиева, Анна. Пращат във Венеция зрител на кукериада. // *Стандарт*, № 6477, 27 ян. 2011, с. 8.

886. Георгиева, Анна. Кукерита стават световно съкровище. // *Стандарт*, № 6480, 30. ян. 2011, с. 5.

887. Грозданова, Милена. Маскарад на шафета в 14 детски градини : Началото бе дадено от малчуганите в „Миньорче”. // *Вяра*, № 15, 19 ян. 2011, с. 3.

Детска маскарадна щафета по повод XX-и международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

888. Грозданова, Милена. Първанов и Уорлик идват за „Сурва`2011”.
// *Вяра*, № 17, 21 ян. 2011, с.6.

Президентът Георги Първанов и посланикът на САЩ Джеймс Уорлик гости на юбилейният XX – ти Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

889. Грозданова, Милена. Маскарадните игри – „20 пъти по-добри” : Нито лев няма да бъде похарчен за фестивала от общинския бюджет, увери кметът Росица Янакиева. // *Вяра*, № 19, 24 ян. 2011, с. 7.

Съдържа: Работилница за маски в Перник.

890. Грозданова, Милена. Спират движението за маскарада в Перник.
// *Вяра*, № 201 25 ян. 2011, с. 3.

За XX-то юбилейното издание на Международния фестивал на маскарадните игри „Сурва 2011”.

891. Грозданова, Милена. 100 полицаи пазят маскарадния фестивал : Две изяви пропадат. // *Вяра*, № 21, 26 ян. 2011, с. 5.

За 20 – то юбилейно издание на Международния фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011” и обявената грипна епидемия в града.

892. Грозданова, Милена. Започва „Сурва`2011”. // *Вяра*, № 23, 28 ян.2011, с. 1,7.

893. Грозданова, Милена. Маскарадният фестивал влиза в съкровищницата на ЮНЕСКО. *Вяра*, № 24, 29-30 ян.2011, с. 8.

894. Грозданова, Милена. Работилница за маски отвори врати в Перник. // *Вяра*, № 24, 29-30 ян.2011, с. 8.

895. Грозданова, Милена. Джеймс Уорлик в Перник : Догодина идвам с американска група. // *Вяра*, № 25, 31 ян.2011, с. 1,7.

896. Грозданова, Милена. Земята и небето се сляха за три дни в Перник : За първи път прозвучава химнът на фестивала в изпълнение на любимката на перничани Николета и рок група ХАОС. // *Вяра*, № 25, 31 ян. 2011, с. 7.

897. Грозданова, Милена. Кралят на карнавалите откри дефилетата с „Ясу! Ясу! Ясу!“ *Вяра*, № 25, 31 ян. 2011, с. 7.

898. Грозданова, Милена. Два състава – аут, кмет оспорва : Батановци се отказа от участие. // *Вяра*, № 271, 2 февр. 2011, с. 11.

За XX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011” и групите от Бегуновци и кв. Бела вода.

899. Грозданова, Милена. След „Сурва`2011” в Перник. Награждават фотографии като фестивала в Кан. // *Вяра*, № 43, 21 февр.2011, с. 7.

900. „20 пъти по-добри” на маскарадните игри в Перник. // *Дума*, № 23, 28 ян. 2011, с. 24.

901. „20 пъти по-добри” показва Перник пред стотици гости от страната и чужбина : Над 6000 души бяха участниците в тридневната международна фиеста „Сурва`2011”. // *Съперник* (Перник), № 20, 31 ян.2011, с. 1-2-3.

902. „Догодина ще мина с американска група на „Сурва” в Перник ! : Това заяви посланикът на САЩ Джеймс Уорлик. // *Съперник* (Перник), № 20, 31 ян.2011, с. 16.

903. Майстори изработиха уникални маски. // *Съперник* (Перник), № 20, 31 ян.2011, с. 3.

904. Маскарадът в Перник – на филм. // *24 часа*, № 23, 25 ян. 2011, с. 30.
Документален филм „Да сънуваш празник” автор Симеон Мильов.

905. Махайлова, Петя. Пернишкият фестивал е визитка на приятелството между България и Китай. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 31 ян. 2011, с. 3.

906. Над 2800 деца в щафета. // *Съперник* (Перник), № 20, 31 ян. 2011, с. 3.

907. Николов, Димитър. Травестит на ролери гони злите сили на „Сурва” : На пернишкия Хелоуин си опекоха гигантско кебапче. // *Новинар* , № 26, 1 февр.2011, с. 18.

За разнообразието на маскирани участници в ХХ-то юбилейно издание на Международния фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

908. Николова, Искра. Кукери : [Стихотворение]. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 31 ян. 2011, с. 4.

909. Отмина кукерския празник. // *Съперник* (Перник), № 20, 31, ян.2011, с. 14.

910. Пелова, Любомира. Общината готви специални мерки срещу заразата от шап: Те ще гарантират спокойно протичане на Международния фестивал „Сурва`2011”. // *Съперник* (Перник), № 13, 20 ян. 2011, с. 2.

911. Пелова, Любомира. Президентът пристига за „Сурва,2011”. // *Съперник* (Перник), № 13, 20 ян. 2011, с. 16.

Президентът Георги Първанов гост в юбилейното ХХ - то издание на Международния фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

912. Пелова, Любомира. Гигантска скара ще задими в Перник днес: 1.60 м – кебапчета и кюфтета с 40 см диаметър за перничани. // *Съперник* (Перник), № 19, 28 ян.2011, с. 2.

913. Пелова, Любомира. Откриха ликове от защитени птици. // *Съперник* (Перник), № 21, 1 февр. 2011, с. 2.

От РИОСВ инспектираха маските на участниците в ХХ-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва` 2011”.

914. Перник е първият град , посетен от посланика на Полша. // *Съперник* (Перник), № 20, 31 ян.2011, с. 16.

915. Пернишкият фестивал става част от ЮНЕСКО. // *Съперник* (Перник), № 20, 31 ян.2011, с. 16.

916. 500 чанове огласиха Мемориала. // *Съперник* (Перник), № 20, 31 ян.2011, с. 3.

917. Президентът на ФЕКГ : Стотици перничани искат да са мои приятели. // *Съперник* (Перник), № 21, 1 февр. 2011, с. 16.

Хенри Ван дер Кроон.

918. Президентът учредява награда за фестивала. // *Съперник* (Перник), № 20, 31 ян.2011, с. 1.

919. Станкова, Виктория. Маскарадната щафета вече пътува из детските градини: „Славейче” ще е последната спирка на маската. // *Съперник* (Перник), № 12, 19 ян. 2011, с. 3.

920. Станкова, Виктория. Община Перник търси най-добрата снимка и клип от фестивала в Перник. // *Съперник* (Перник), № 12, 19 ян. 2011, с. 16.

921. Станкова, Виктория. Сурвакари от Ярджиловци ще гостуват на Марта Вачкова. // *Съперник* (Перник), № 12, 19 ян. 2011, с. 16.

922. Станкова, Виктория. 10 градуса за фестивала. *Съперник* (Перник), № 15, 24 ян. 2011, с. 16.

923. Станкова, Виктория. Маскарадният фестивал отново поставя рекорд по участници : Това заяви кметът Росица Янакиева на пресконференцията на БТА. // *Съперник* (Перник), № 15, 24 ян. 2011, с. 1-16.

924. Станкова, Виктория. Изложба - базар на ликове. // *Съперник* (Перник), № 16, 25 ян. 2011, с. 16.

925. Станкова, Виктория. Дървопластика в [галерия] „Марин Гогов”. // *Съперник* (Перник), № 17, 26 ян. 2011, с. 12.

„В духа на Сурва” е мотото на организирана изложба от читалище „Съзнание 1922”. Наредена дървопластика на Сашко Йосифов.

926. Станкова, Виктория. „Пътуващ” фестивал в Перник. // *Съперник* (Перник), № 17, 26 ян. 2011, с. 16.

Подвижна маскарадната платформа ще обикаля Перник на 20-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

927. Станкова, Виктория. Над 400 чанове редят в Мемориалния комплекс. // *Съперник* (Перник), № 18, 27 ян. 2011, с. 16.

928. Станкова, Виктория. Областната управа дава пет награди на сурвакарски групи. // *Съперник* (Перник), № 18, 27 ян. 2011, с.16.

929. Станкова, Виктория. Президентът и посланиците сред вип гостите. // *Съперник* (Перник), № 19, 28 ян.2011, с. 1.

930. Станкова, Виктория. Грък готви театрално представление за Международния фестивал в Перник : В момента събира материали за него. // *Съперник* (Перник), № 21, 1 февр. 2011, с. 16.
Никос Калциос

931. Станкова, Виктория. Дубайци правят филм за Сурва. // *Съперник* (Перник), № 86, 11 май 2011, с. 3.

932. Стартира процедура за пълноправно членство на Фестивала в ЮНЕСКО. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 31 ян. 2011, с. 3.

933. Стоименова, Красимира. Покрай фестивала „Сурва`2011” . Умуват как Перник да стане магнит за туристи : Форумът ще бъде открит от зам. Министъра на икономиката Иво Маринов. // *Вяра*, № 23, 28 ян.2011, с. 7.

934. Стоименова, Красимира. Бабугерите са в кръвта на грък с български корен : Никос Калциос иска да постави игрите в Перник на театрална сцена. // *Вяра*, № 27, 2 февр. 2011, с. 11.

935. Стоименова, Красимира. Шейхове снимат сурвакари в Перник : Ковачевци танцуват пред обективите на дубайска телевизия. // *Вяра*, № 106, 11 май 2011, с. 24.

936. Сурва 2011. // *Laifa at citiq* (Перник), 2011, № 43, с. 6-13.
Съдържа: Програма за XX-и юбилеен международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011” .

937. Тамакярска, Елена. Палестинците хитът на карнавала. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 31 ян. 2011, с. 12.

938. Ташева, Елеонора. Деца – сурвакари само с придружител в дефилето. // *Градски вестник* (Перник), № 2, 5 ян. 2011, с. 12.

За деца участници в XX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва“`2011 в Перник.

939. Ташева, Елеонора. Пътуващ фестивал из кварталите загрява юбилейното издание на „Сурва`2011. // *Градски вестник* (Перник), № 4, 7 ян. 2011, с. 2.

20-то издание на Международния фестивал на маскарадните игри „Сурва“`2011.

940. Ташева, Елеонора. Сурвакарите от Батановци честват 40 години. // *Градски вестник* (Перник), № 4, 7 ян. 2011, с. 12.

941. Ташева, Елеонора. С парад на знамената ще тръгнат фестивалните дефилета на „Сурва“. // *Градски вестник* (Перник), № 5, 10 ян. 2011, с. 12.
XX-ият Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва“`2011.

942. Ташева, Елеонора. 6 300 маскирани в юбилейната „Сурва“ : Живи фестивални талисмани Сура и Сури се включват в дефилетата. // *Градски вестник* (Перник), № 8, 13 ян. 2011, с. 12.

XX-и Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва“`2011.

943. Ташева, Елеонора. 2 800 деца в маскарадната щафета. // *Градски вестник* (Перник), № 10, 18 ян. 2011, с. 12.

944. Ташева, Елеонора. Марта Вачкова с предаване за пернишкия фестивал. // *Градски вестник* (Перник), № 12, 19 ян. 2011, с. 12.

По повод XX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011“ – Перник.

945. Ташева, Елеонора. Готово е журито за фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 13, 20 ян. 2011, с. 12.

Жури в 20-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011“: Никола Ненов – Директор на РИМ в Русе, пернишкият етнолог Цветана Манова, пернишката художничка Елена Темелкова, бившият директор на РИМ в Перник Симеон Мильов, представители на групите - победителки от преходната година Димитър Иванов Русев от село Турия.

946. Ташева, Елеонора. Децата на Перник : Сурва ще я има. // *Градски вестник* (Перник), № 13, 20. ян. 2011, с. 2.

947. Ташева, Елеонора. Сурвакарска маска и за посланикът на САЩ

: Президентът и дипломати сред гостите на фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 21 ян. 2011, с. 1-2.

948. Ташева, Елеонора. Десет майстори в Работилницата за маски. // *Градски вестник* (Перник), № 16, 25 ян. 2011, с. 12.

По време на 20-тото издание на Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

949. Ташева, Елеонора. Снимки и видео от маскарада в конкурс. // *Градски вестник* (Перник), № 16, 25 ян. 2011, с. 12.

Община Перник и Културно - информационният център обявяват конкурс за снимка и видео клип на тема „Маскараден фестивал”.

950. Ташева, Елеонора. Колекции чанове и звънци показват в мемориала. // *Градски вестник* (Перник), № 18, 27 ян. 2011, с. 12.

Експозицията е част от 20—ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

951. Ташева, Елеонора. Пак гласуваме с SMS за маскарадна група. // *Градски вестник* (Перник), № 18, 27 ян. 2011, С. 4.

В рамките на XX-ия Международен фестивал на Маскарадните игри “Сурва`2011”.

952. Ташева, Елеонора. Маскарадът тръгва из кварталите. // *Градски вестник* (Перник), № 19, 28 ян.2011, с. 12.

953. Ташева, Елеонора. Перник в магията на „Сурва”. // *Градски вестник* (Перник), № 19, 28 ян.2011, с. 3.

954. Ташева, Елеонора. Представят фестивала като туристическа атракция. // *Градски вестник* (Перник), № 19, 28 ян.2011, с. 3.

955. Ташева, Елеонора. Триумф на маскарада в Перник! ЮНЕСКО иска Сурва. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 31 ян. 2011, с. 4.

956. Ташева, Елеонора. Кроон : За първи път на карнавал се разплаках в Перник. // *Градски вестник* (Перник), № 21, 1 февр. 2011, с. 2.

Хенри ван дер Кроон и XX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”

957. Ташева, Елеонора. Иванка Николова първият носител на наградата „Йордан Николов”. // *Градски вестник* (Перник), № 21, 1 февр. 2011, с. 2.
В XX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

958. Ташева, Елеонора. Перничани закриха фестивала с най-дългото хоро. // *Градски вестник* (Перник), № 21, 1.февр.2011, с. 12.
XX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

959. Ташева, Елеонора. Янакиева : Благодаря на участниците и перничани. // *Градски вестник* (Перник), № 21, 1 февр. 2011, с. 2.
Кметът на гр. Перник Росица Янакиева и XX – ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

960. Ташева, Елеонора. Две са снимките победители в „Маскараден фестивал”. // *Градски вестник* (Перник), № 35, 21 февр. 2011, с. 3.

961. Ташева, Елеонора. Наши сурвакари се стягат за „Кукерландия”. // *Градски вестник* (Перник), № 36, 22 февр. 2011, с. 2.
От с. Черна гора, Богданов дол, Кралев дол, Брезнишки и Радомирски групи.

962. Ташева, Елеонора. Връчиха „СурвОскарите” в Перник дни преди „Оскарите”. // *Градски вестник* (Перник), № 40, 28 февр.2011, с. 2.

963. Фестивалът “Сурва” във френско списание. // *Съперник* (Перник), № 20, 31 ян.2011, с. 3.
За българо-френското електронно списание “Bulgaria”.

964. Художникът на „Труд” обрисова кукерите. // *Труд*, № 21, 23 ян. 2011, с. 12.

965. Чакат 100 000 туристи на фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 15, 24 ян. 2011, с. 2.
За юбилейното XX – то издание на Международния фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

966. Чуждите групи дефилираха на сцената пред Двореца : Най-атрактивни бяха гостите от Палестина. // *Съперник* (Перник), № 20, 31 ян.2011, с. 4.

967. Янакиева, Росица. Кукерският фестивал – част от световното културно наследство : Индустрията, туризмът и младите хора са бъдещето ни, казва кметицата на Перник. [Интервю] / разговора води Георги Аргиров. // *Дума*, № 27, 2 февр. 2011, с. 11.

968. Ярджиловската група най-многобройна. // *Съперник* (Перник), № 20, 31 ян. 2011, с. 3.

Регионална Библиотека "Светослав Минков" - Перник

Наградените групи от фестивалите

1981

969. Георгиева, Дарина. Буйни глави. При кошаревските кукери - тия с първите награди. // *Труд*, № 12, 15 ян.1981, с. 1.

1993

970. Ерулски, Иван. Три дни бяхме столица на най-езическия карнавал: Наградите. // *Перник експрес* (Перник), № 6, 9-15 февр.1993, с. 1-8.

971. Завърши Десетият международен фестивал. // *Отечествен вестник*, № 14127, 9 февр.1993, с. 7.
Наградените на фестивала.

972. Иванов, Емил. Батановчани взеха първа награда. // *Съперник* (Перник), № 26, 8 февр.1993, с. 1.
На Х фестивал на сурвакарите и кукерите – Перник'93.

1998

973. Исаева, Милена. Групите от Ярджиловци се обединиха и успяха – голямата награда е тяхна! // *Съперник* (Перник), № 17, 27 ян. 1998, с. 10.
Наградени групи на XII Международен фестивал на маскарадните игри.

974. Ташева, Ели. Голямата награда отпътува за Ярджиловци. // *Градски вестник* (Перник), № 17, 27 ян. 1998, с. 1,4.
Наградени групи на XII Международен фестивал на маскарадните игри.

2000

975. Николова, Радосвета. Голямата награда отиде в Ноевци: Журито се наслуша на звънци, чанове и хлопки. // *Съперник* (Перник), № 16, 25 ян.2000, с. 1,4,12.

За XIII – тия Международен фестивал на маскарадните игри – Перник ` 2000.

2002

976. Аризанова, Даниела. Победителите от XIV фестивал на маскарадните игри получиха наградите си. // *Градски вестник* (Перник), № 33, 18 февр. 2002, с. 4.

977. Грозданова, Милена. Батановци с голямата награда. // *Градски вестник* (Перник), № 14, 22 ян.2002, с. 1,4.

978. Евдокимова, Тинка. Наградиха призьорите на фестивала. // *Съперник* (Перник), № 33, 18 фев.2002, с. 12.

979. Петрова, Зорница. Сурвакарите от Светля наградени. // *Съперник* (Перник), № 28, 11 февр.2002, с. 2.

2004

980. Седевчева, Любомира. Лесковец с голямата награда на фестивала: Мещичани поощрени за запазване на защитените животински видове. // *Съперник* (Перник), № 17, 27 ян.2004, с. 1-10.

981. Ташева, Ели. Днес обявяват наградите. // *Градски вестник* (Перник), № 16, 26 ян.2004, с. 10.

За наградите от XV Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2004”.

2005

982. Любомирова, Ева. Читалище „Чичо Стоян” с. Дивотино с първа награда от сурвакарски празник. // *Градски вестник* (Перник), № 26, 7 февр.2005, с. 10.

2006

983. Борисова, Албена. Хиляди се завъртяха в карнавална фиеста: Наградите в XVI Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва” 2006. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 31 ян.2006, с. 1,3.

984. Сурвакари от радомирско с награди от „Сурва`2006”. // *За Радомир*, (Радомир), № 40, 31 ян.2006, с. 12.

985. Ташева, Елеонора. Ярджиловци и Светля призьори на фестивала : Наградите в XVI международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2006”. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 31 ян.2006, с. 1,3.

2007

986. Боянова, Станислава. Сурвакари първи в Ямбол. // *Съперник* (Перник), № 36, 21 февр.2007, с. 4.
За сурвакарите от село Дивотино.

2008

987. Боянова, Станислава. Габров дол с голямата награда на фестивала „Сурва” 2008. // *Съперник* (Перник), № 19, 29 ян.2008, с. 1-2.

988. Грозданова, Милена. След тържественото награждаване в Перник : сурвакарите от Габров дол дариха приза си на сирачета : Групата победител против паричните премии на пернишкия фестивал. // *Вяра*, № 52, 3март2008, с. 6.

На децата от Медикосоциалният дом в Перник.

989. Джелепова, Христина. Днес раздават наградите на участниците в „Сурва`2008“. // *Съперник* (Перник), № 42, 29 февр.2008, с. 3.

990. Ташева, Елеонора. Сурвакарите от Габров дол призьори. // *Градски вестни* (Перник), № 19, 29 ян.2008, с. 12.

2009

991. Андреева, Надежда. Награди за изворските сурвакари. // *За Радомир* (Радомир), № 98, 20 март 2009, с. 6.

992. Грозданова, Милена. На XVIII Международен фестивал на маскарадните игри Кошаревските звънчари ликуваха в Перник : Сурвакарите от земенското село Габров дол с наградата на публиката : 80 български групи и 5 формации от чужбина се включиха в зрелището. // *Вяра*, № 21, 28 ян.2009, с. 12-13.

Съдържа: Откриването на Работилница за маски.

993. Момчилова, Вяра. Наградиха победителите в „Сурва“. // *Съперник* (Перник), № 41, 4 март 2009, с. 20.

994. Над 6000 кукери разтърсиха Перник : Авторитетно жури и публика наградиха най-достойните на XVIII международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2009“. // *Дума*, № 20, 27 ян.2009, с. 17.

995. Пелова, Любомира. Перник отново бе фестивалната столица на Балканите и Европа : За първи път ФЕКТ дава златен медал на най-добрите. // *Съперник* (Перник), № 16, 26 ян.2009, с. 1,2.

996. Пелова, Любомира. Раздадоха наградите на пернишкия международен фестивал „Сурва“ : Групата от Кошарево тази година победи в изключително тежка надпревара. // *Съперник* (Перник), № 17, 27 ян.2009, с. 1,2.

997. Ташева, Елеонора. Габров дол с наградата на публиката : Гласувала от Ямболско отива във Венеция. // *Градски вестник* (Перник), № 17, 27 ян.2009, с. 3.

Протокол от заседание на журито за определяне на наградите на XVIII международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2009“.

998. Ташева, Елеонора. Кошарево с голямата фестивална награда : Кукерите от Чарган също с първо отличие. // *Градски вестник* (Перник), № 17, 27 ян.2009, с. 1,3.

От XVIII Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2009”.

999. Ташева, Елеонора. Награждават победителите на фестивала на 27 февруари. // *Градски вестник* (Перник), № 28, 11 февр.2009, с. 12.

Отличените в XVIII Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2009”.

1000. Ташева, Елеонора. Най-добрите в „Сурва 2009” получиха наградите си.// *Градски вестник* (Перник), № 41, 4 март 2009, с. 2.

2010

1001. Грозданова, Милена. Ярджиловци и Турия с големите награди на „Сурва`2010” : Обявяването на победителите този път се размина без сериозни сблъсъци... // *Вяра*, № 26, 2 февр.2010, с. 6.

1002. XIX Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010” : Награди от заседание на жури за определяне на наградите на фестивала. // *Градски вестник* (Перник), № 22, 2 февр.2010, с. 12.

1003. Станкова, Виктория. Връчиха наградите от „Сурва`2010”. // *Съперник* (Перник), № 41, 1 март 2010, с. 2.

1004. Ташева, Елеонора. Ярджиловци първи за шести път. // *Градски вестник* (Перник), № 22, 2 февр.2010, с. 1,12.

1005. Ташева, Елеонора. Карнавален медал за Митко от Богданов дол. // *Градски вестник* (Перник), № 23, 3 февр.2010, с. 2.

Карнавален медал на ФЕКГ в XIX – ия международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010”.

1006. Ташева, Елеонора. Медал на ФЕКГ получи радомирец от Кроон. // *Градски вестник* (Перник), № 23, 3 февр.2010, с. 2.

Фотографът Бисер Борисов със златен медал на ФЕКГ в XIX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010”.

2011

1007. Борисова, Руми. Президентът награждава най-малкия фестивален участник. // *Градски вестник* (Перник), № 20, 31 ян. 2011, с. 2.

1008. Борисова, Руми. Губернаторът награди сурвакари. // *Градски вестник* (Перник), № 42, 2 мар. 2011, с. 2.

Отличените в 20-ия юбилеен фестивал на маскарадните игри „Сурва2011”.

1009. Георгиев, Милчо. Карнавал, фестивал или игри с маски. // *Съперник* (Перник), № 51, 17 мар. 2011, с. 4.

1010. Голямата награда от „Сурва`2011” отиде при кукерите от Бояново. // *Градски вестник* (Перник), № 40, 28 февр.2011, с. 12.

1011. Грозданова, Милена. Банище и Бояново със „Златна маска”. // *Вяра*, № 27, 2 февр. 2011, с. 11.

Победителите в 20 – ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

1012. Достигнало до нос... : Силата на традицията. Сурва. // *447 години Ярджиловци* (Перник), празничен брой, 28 авг. 2011, с. 5.

За сурвакарските игри в селото. Съдържа сн.

1013. Духът на традициите : Как изглеждат древните ни обичаи днес – вижте най-добрите снимки от фотоконкурса на Списание 8, ОББ и Бул-фото. // *Списание осем*, 2011, № 10, с. 10-11.

1014. Награди на XX международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011” – гр.Перник. // *Градски вестник* (Перник), № 21, 1 февр.2011, с. 4.

Наградите в юбилейното 20-то издание на Международния фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

1015. Пелова, Любомира. И областният управител награди сурвакарските групи : Отличените и в бъдеще могат да разчитат на него. // *Съперник* (Перник), № 43, 7 март 2011, с. 3.

1016. Станкова, Виктория. Лобош победи с SMS-и . // *Съперник* (Перник), № 21, 1 февр. 2011, с. 1.

В XX-и Международен фестивал на маскарадните игри „сурва`201”.

1017. Станкова, Виктория. Сурвакарската група от село Банище грабна златната маска на фестивала : Голямата награда пък за кукерска група отива в село Бояново, Ямболско. // *Съперник* (Перник), № 21, 1 февр. 2011, с. 1-2.

XX – ти Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

1018. Станкова, Виктория. С бляскава церемония бяха връчени наградите на отличените на „Сурва`2011 : Категорично беше оценен като отличен фестивал. // *Съперник* (Перник), № 40, 28 февр. 2011, с. 1,16.

1019. Станкова, Виктория. Община Перник търси нови идеи за „Сурва”. // *Съперник* (Перник), № 14, 28 юли 2011, с. 2.

1020. Ташева, Елеонора. Сурвакарите от Лобош с наградата на публиката: 7-годишна от лобошката група е късметлийката за Венеция. // *Градски вестник* (Перник), № 21, 1 февр. 2011, с. 12.

В XX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2011”.

1021. Ташева, Елеонора. Призьорите в „Сурва`2011” идват за наградите. // *Градски вестник* (Перник), № 35, 21 февр.2011, с. 3.

1022. ФЕСС празнува в Перник. // *Life at city* (Перник), 2011, № 10(52) октомври, с. 42-43.

31-и рожден ден на Федерацията на европейските карнавални градове (ФЕКГ).

Пернишки групи участвали в други фестивали

Национални фестивали

1980

1023. Георгиев, Милчо. Овации за перничани. // *Димитровско знаме* (Перник), № 77, 23 септ. 1980, с. 4.

На фестивала във Варна на „Празника на песните и танците” сурвакарите от кв.Бела вода, представили се със сурвакарска сватба-получен диплом за отлично представяне.

1990

1024. Деянова, Зоя. Кукерска увертюра към коледарските благопожелания. // *Труд*, № 249, 24 дек. 1990, с.1.

Кукерско шествие на група от с.Калища в София – възторжени овации и весело настроение на Коледа.

2001

1025. Огнянова, Елена. „Мечкарите” от Расник триумфираха в Ямбол: Домакините викали на бис нашата група след изпълнението ѝ. // *Съперник* (Перник), № 28, 9 февр. 2001, с. 4.

1026. Ташева, Елеонора. Сурвакари от Расник ще участват в карнавала на виното в Ямбол. // *Градски вестник* (Перник), № 22, 1 февр. 2001, с. 10.

2003

1027. Габровдолчани обират овации в Карлово : Сурвакарвските традиции в селото се възраждат. // *Съперник* (Перник), № 48, 12 март 2003, с. 4.

1028. Сурвакари от Елов дол наградени в Карлово : В града на Апостола се проведе фестивал на Сирни заговезни. // *Съперник* (Перник), № 47, 11 март 2003, с. 4.

1029. Ташева, Ели. Представят наши сурвакарски маски в Кюстендил. // *Градски вестник* (Перник), № 236, 9 дек. 2003, с. 4.

2004

1030. Ташева, Елеонора. Сурвакарите от Светля с голямата награда от фестивала в Раковски. // *Градски вестник* (Перник), № 32, 17 февр. 2004, с. 10.

1031. Ташева, Ели. Пет наши групи дефилират в Раковски. // *Градски вестник* (Перник), № 33, 18 февр. 2004, с. 10.

1032. Ташева, Ели. Сурвакари от Светля с голямата награда от фестивала в Раковски. // *Градски вестник* (Перник), № 37, 24 февр. 2004, с. 10.

2005

1033. Боянова, Станислава. Наши сурвакари на симпозиум във Варна. // *Съперник* (Перник), № 224, 23 ноем. 2005, с. 14.
От село Лесковец

1034. Ташева, Елеонора. Светля и Дивотино с награди от Разлог. // *Градски вестник* (Перник), №13, 19 ян. 2005, с. 10.

1035. Ташева, Елеонора. Осем наши групи на фестивал в Момин проход. // *Градски вестник* (Перник), № 51, 16 март 2005, с. 1.

2006

1036. Боянова, Станислава. Две наши групи с награди от Ямбол. // *Съперник* (Перник), № 36, 21 февр. 2006, с. 2.

Групите от село Банище и Елов дол.

1037. Боянова, Станислава. Наши сурвакари на фестивал в село Рибарица. // *Съперник* (Перник), № 139, 20 юли 2006, с. 16.

На 21, 22 и 23 юли ще участва сурвакарската група при читалището в кв.Бела вода.

1038. Ташева, Елеонора. Наши сурвакари се представят в Ямбол и Раковски. // *Градски вестник* (Перник), № 31, 15 февр. 2006, с. 10.

Международен фестивал на 18 февр. в Ямбол и на 25 февр. в Раковски.

1039. Ташева, Елеонора. Осем сурвакарски групи ни представиха в Раковски. // *Градски вестник* (Перник), № 41, 1 март 2006, с. 2

2007

1040. Боянова, Станислава. Фотографи показват традиционните маскарadni игри в страната : И перничани в „Кукерландия 2007”. // *Съперник* (Перник), № 17, 25 ян. 2007, с. 16.

1041. Грозданова, Милена. Пернишки сурвакари гонят злото в Ница : От Габров дол ще участват от 17 до 21 февруари. // *Вяра*, № 2, 4 ян. 2007, с. 6.

2008

1042. Грозданова, Милена. „Кукерландия” короняса мечкарите от Кралев дол. // *Вяра*, № 41, 19 февр. 2008, с. 24.

Първа награда за групата от Кралев дол към читалище „Отец Паисий” от участието си в ямболския фестивал.

2009

1043. Андреева, Надежда. Наши сурвакарски групи с награди от Разлог и Перник. // *За Радомир* (Радомир), № 95, 6 февр. 2009, с. 6.

За сурвакарските групи от Копаница и Радибош.

1044. Аргиров, Георги. Кукерите от Брежани номер едно на Международния фестивал в Разлог : Групите от Петричкия квартал „Дълбошница” и Радомирското село Копаница си поделят второто място. // *Вяра*, № 13, 19 ян. 2009, с. 12-13.

Трети Международен кукерски фестивал „Старчевата”-Разлог.

1045. Стоименова, Красимира. Сурвакарите от Светля на гости на Белоградчик. // *Вяра*, № 25, 2 февр. 2009, с. 1-2.

С кристален обелиск с логото на фестивала и лазерно изписана благодарност за подкрепата.

1046. Стоименова, Красимира. Перник плаши София с кукерски маски. // *Вяра*, № 60, 14-15 март 2009, с. 20.

1047. Ташева, Елеонора. Три пернишки групи с награди от Раковски. // *Градски вестник* (Перник), № 38, 25 февр. 2009, с. 12.

Сурвакарите от с.Стефаново, Ковачевци и гр.Батановци с награди от фестивал „Кукове”.

1048. Ташева, Елеонора. Наши сурвакари отиват във Виноградец. // *Градски вестник* (Перник), № 38, 25 февр. 2009, с. 12.

Сурвакари от Сирищник и Ракиловци на кукерски празник „Дервишов ден” на 1 март в община Септември, обл.Пазарджик.

1049. Ташева, Елеонора. Кошаревските сурвакари с голяма награда от Стара загора. // *Градски вестник* (Перник), № 41, 4 март 2009, с. 12.

2011

1050. Борисова, Руми. Банище с награда и от Кукерландия. // *Градски вестник* (Перник), № 43, 7 март 2011, с. 2.

Сурвакарската група при читалище „Просвета-1928” от brezнишкото село Банище с голямата награда от Ямбол 2011г.

1051. Ташева, Елеонора. Маскирани от Богданов дол с представление в Разлог. // *Градски вестник* (Перник), № 12, 19 ян. 2011, с. 12.

Сурвакарска група към читалище „Просвета” в село Богданов дол, с участие в V-и международен кукерски карнавал „Старчевата 2011” в Разлог.

1052. Ташева, Елеонора. Гигинци с отличие от фестивала в Раковски. // *Градски вестник* (Перник), № 44, 8 март 2011, с. 12.

Сурвакарската група от брезнишкото село Гигинци с първо място от IX Международен фестивал на кукерските и маскарадни игри „Кукове” проведен на 5 март в Раковски.

1053. Ташева, Елеонора. Драгичевските сурвакари ни представиха в Момин проход. // *Градски вестник* (Перник), № 44, 8 март 2011, с. 2.

Сурвакарската група при НЧ „Пробуда-1922” село Драгичево с участие в кукерски фестивал „Поклади”.

Международни фестивали

1986

1054. „Сурвакарят от Дивля” печели приятели. Широк интерес в печата на Белгия и Люксембург към нашата страна. // *Отечествен фронт*, № 12315, 24 ян. 1986, с. 2.

В огромен тираж е издадена маската „Сурвакарят от Дивля” – осма от най-добрите н света.

1987

1055. Дончев, Дончо. Сурвакарите в Полша. // *Граовски новини* (Перник), № 4, 26 март 1987, с. 4.

Пернишки сурвакари на „Живицне годи 87” в Полша.

1993

1056. Деянова, Ани. Пернишките сурвакари са поканени във Франция. // *Градски вестник* (Перник), № 41, 5 окт. 1993, с. 8.

От 25 ноем. – 5 дек. , неофициална покана.

1994

1057. Йорданова, Анна. Граовски фолклор – в Полша. // *Нов пернишки вестник* (Перник), № 21, 1 февр. 1994, с. 8.

Във фестивал на маските и зимните славянски игри и обреди ще участват сурвакари от Богданов дол.

1995

1058. Георгиев, Милчо. Звънът на Лесковски чанове очарова Струмица. // *Градски вестник* (Перник), № 50, 14 март 1995, с. 3.
Сурвакарска група от с.Лесковец на карнавала „Тримери” в Македония.

1059. Иванов, Емил. Културно сътрудничество скрепено с Полша. // *Съперник днес* (Перник), № 12, 16 ян. 1995, с. 2.
Кукерите от село Зидарци в Полша.

1060. Ивер. Наши сурвакари ще гонят духове в Полша. // *НОВ пернишки вестник* (Перник), № 1, 4-5 ян. 1995, с. 3.
За „Белско Бяла” заминаха сурвакари от с.Зидарци.

1061. Тамакярска, Елена. Отидохме, видяхме, харесахме се! : В Полша. // *Градски вестник* (Перник), № 10, 16 ян. 1995, с. 2.

1996

1062. Кулинска, Юлия. Българска маска печели полски конкурс: Много овации събрали ярджилковските сурвакари. // *Съперник* (Перник), № 33, 16 февр. 1996, с. 10.

1997

1063. Грозданова, Милена. Струмица кани пернишки кукери: Нашенци трябва да си подсигурят транспорта. // *Съперник* (Перник), № 36, 7 март 1997, с. 10.

1064. Милева, Славка. Граовски сурвакари поканени на битка в Дания. // *Градски вестник* (Перник), 21 февр. 1997, с. 4.
На фестивал от 19-25 май.

1065. Павлова, Ани. Сурвакари канени и в Дания. // *Градски вестник* (Перник), № 53, 19 март 1997, с. 10.

Покана за участие във фестивала в гр.Албърт.

1066. Първанова, Нора. Сурвакари от Богданов дол ще ни представят в Струмица. // *Градски вестник* (Перник), № 47, 11 март 1997, с. 10.

1067. Ташева, Ели. Македония впечатлена от нашите сурвакари. // *Градски вестник* (Перник), № 51, 17 март 1997, с. 10.

Сурвакарите от Богданов дол на участие в Струмския фестивал.

1999

1068. Грозданова, Милена. Сурвакарите от Банище отиват на Струмица. // *Съперник* (Перник), № 32, 16 февр. 1999, с. 12.

2000

1069. Николова, Радосвета. Дания чака беловодските кукери. // *Съперник* (Перник), № 32, 16 февр. 2000, с. 12.

1070. Ташева, Елеонора. Ярджиловските сурвакари единствените чуждестранни участници в Овар (Портогалия). // *Градски вестник* (Перник), № 51, 15 март 2000, с. 2.

1071. Ташева, Ели. Сурвакарите от Бела вода гониха зли сили в Дания. // *Градски вестник* (Перник), № 108, 6 юни 2000, с. 10.

2001

1072. Миленков, Ненчо. От Мещица до Дубровник и обратно: Нашенски звънци по каменните улички на средновековния град. // *Съперник* (Перник), № 59, 25 март 2001, с. 4.

2002

1073. Евдокимова, Тинка. Депутат обеща на сурвакарска група. [Сурвакари събират пари за турне в Дания]. // *Съперник* (Перник), № 76, 18 апр. 2002, с. 12.

За сурвакарите от Батановци.

1074. Седевчева, Любомира. Сурвакарската група от Светля ще се представя в Метц. // *Съперник* (Перник), № 211, 30 окт. 2002, с. 12.

1075. Ташева, Елеонора. Батановските сурвакари ще пътуват за Дания. // *Градски вестник* (Перник), № 76, 18 апр. 2002, с. 10.

1076. Ташева, Ели. Батановските сурвакари аплодирани в Дания. // *Градски вестник* (Перник), № 102, 31 май 2002, с. 3.

2003

1077. Георгиева, Ефтика. Перник печели овации в Португалия. // *Съперник* (Перник), № 112, 17 юни 2003, с. 1-3.

1078. Грозданова, Милена. Дивотинските мечкари лумнаха хлопатари в Черна гора. // *Градски вестник* (Перник), № 148, 6 авг. 2003, с. 12.

1079. Седевчева, Любомира. „Вива България” викат в Сицилия : Сурвакари от Бела вода дефилират на фестивала на разцъфналите дръвчета. // *Съперник* (Перник), №32, 17 февр. 2003, с. 12.

1080. Седевчева, Любомира. Сурвакари от Мещица правят фурор в Швейцарски курорт. // *Съперник* (Перник), № 48, 12 март 2003, с. 12.

1081. Стойнева, Красимира. Сталин от Светля покори и Струмица. // *Съперник* (Перник), № 51, 17 март 2003, с. 2.

1082. Стойнева, Красимира. Светлянци се върнаха от Дания. // *Съперник* (Перник), № 99, 29 май 2003, с. 12.

1083. Ташева, Елеонор. Мещичани популяризираха сурвакарската традиция и в Швейцария. // *Градски вестник* (Перник), № 48, 12 март 2003, с. 4.

1084. Ташева, Елеонора. Сурвакари от Светля се завърнаха от Струмица. // *Градски вестник* (Перник), № 50, 14 март 2003, с. 10.

1085. Ташева, Ели. Като успешно определи кметът представянето ни в Овар. // *Градски вестник* (Перник), № 112, 17 юни 2003, с. 4.

2004

1086. Любомирова, Ева. Пернишка група за първи път на фестивал в Тайван. // *Градски вестник* (Перник), № 27, 10 февр. 2004, с. 12.

1087. Сурвакари поканени на маскарад в Тайван. // *Дневен труд*, № 48, 18 февр. 2004, *Пирин труд*, № 7, с. 8.
За село Габров дол.

1088. Ташева, Елеонора. Сурвакари от Габров дол ни представят в Тайван. // *Градски вестник* (Перник), № 32, 17 февр. 2004, с. 10.

1089. Ташева, Елеонора. Сурвакари и танцьорки ни представят в Тайван. // *Градски вестник* (Перник), № 56, 23 март 2004, с. 3.

2005

1090. Димитрова, Елена. Сурвакари от Дивотино с три престижни награди от Латвия. // *Съперник* (Перник), № 42, 1 март 2005, с. 3.

1091. Ташева, Елеонора. Мешичани шашнали със звонци и лиците си баските. // *Градски вестник* (Перник), № 35, 18 февр. 2005, с. 10.

1092. Ташева, Елеонора. Ярджиловци впечатли Струмица. // *Градски вестник* (Перник), № 53, 18 март 2005, с. 10.

1093. Ташева, Елеонора. Представиха българската маскарадна традиция в Ирландия. // *Градски вестник* (Перник), № 242, 19 дек. 2005, с. 3.

2006

1094. Боянова, Станислава. Сурвакарите от Лесковец се представиха в Словения : Нашенци омаяха гости от цяла Европа там. // *Съперник* (Перник), № 43, 2 март 2006, с. 2.

1095. Пелова, Любомира. Сурвакарите от Елов дол се готвят за Франция. // *Съперник* (Перник), № 34, 17 февр. 2006, с. 2.

1096. Ташева, Елеонора. Показват фестивала с изложба в Хърватска. // *Градски вестник* (Перник), № 22, 2 февр. 2006, с. 1,4.

1097. Ташева, Елеонора. Лесковските сурвакари дефилираха в Словения. // *Градски вестник* (Перник), № 42, 2 март 2006, с. 10.

1098. Ташева, Елеонора. Наши сурвакари отиват на фестивал в Гана : Ще учат френските деца как се правят лица и маски. // *Градски вестник* (Перник), № 51, 16 март 2006, с. 10.

Село Елов дол.

1099. Ташева, Елеонора. Драгичевските сурвакари с приз от Лесковац. // *Градски вестник* (Перник), № 179, 18 септ. 2006, с. 12.

2007

1100. Ангелова, Савина. Сурвакари от Батановци на фестивал в Македония. // *Съперник* (Перник), № 179, 19 септ. 2007, с. 12.

1101. Боянова, Станислава. Сурвакари от Габров дол отпътуваха за Ница. // *Съперник* (Перник), № 33, 16 февр. 2007, с. 2.
За участие в карнавал.

1102. Боянова, Станислава. Сурвакарската група от Мешица се представи на карнавал в Македония. // *Съперник* (Перник), № 37, 22 февр. 2007, с. 2.

1103. Боянова, Станислава. Сурвакарска група се завърна от Македония. // *Съперник* (Перник), № 38, 23 февр. 2007, с. 16.

1104. Милева, Нина. Сурвакари превземат Литва с пари от „Съюз за Перник”. // *Градски вестник* (Перник), № 22, 1 февр. 2007, с. 2.
Групата от Перншкия квартал на Бела вода.

2008

1105. Йосифова, Йоана. Ярджиловски сурвакари бяха в Сърбия. // *Съперник* (Перник), № 170, 4 септ. 2008, с. 2.

1106. Момчилова, Вяра. Наши сурвакари бяха в Сърбия. // *Съперник* (Перник), № 187, 30 септ. 2008, с. 2.
За читалище „Пробуда” с. Драгичево и НЧ „Христо Ботев” с. Ярджиловци.

1107. Пелова, Любомира. Сурвакарите от Светля грейнаха на „Будванска нощ под маските” : Контактите между Перник и Рожае стават по-интензивни. // *Съперник* (Перник), № 90, 15 май 2008, с. 4.

2009

1108. Ангелова, Елена. Пращат сурвакар на карнавал във Венеция. // *Стандарт*, № 5749, 15 ян. 2009, с. 8,18.

1109. Грозданова, Милена. Сурвакарите от Ярджиловци донесоха злато от Прилеп. // *Вяра*, № 53, 6 март 2009, с. 1,2.
От IX международен фестивал „Прочка” в Прилеп – Македония.

1110. Грозданова, Милена. Габров дол представя България на карнавала в Дъблин : За първи път сурвакарска група от Пернишко е поканена на фиестата. // *Вяра*, № 56, 10 март 2009, с. 6.

1111. Момчилова, Вяра. Сурвакари пътуват за Словения. // *Съперник* (Перник), № 26, 9 февр. 2009, с. 3.
Сурвакарската група от Елов дол, участие в карнавала „Курентование”.

1112. Момчилова, Вяра. Сурвакарите от Ярджиловци се готвят за Прилеп. // *Съперник* (Перник), № 26, 9 февр. 2009, с. 20.
За Международен карнавал „Прочка” в гр.Прилеп – Македония.

1113. Момчилова, Вяра. Еловдолските сурвакари в Словения. // *Съперник* (Перник), № 41, 4 март 2009, с. 5.

1114. Ташева, Елеонора. Сурвакари от Бела вода честват Трифон зарезан в Македония. // *Градски вестник* (Перник), № 30, 13 февр. 2009, с. 2.
Международен маскараден фестивал „Свети Трифон”- закрилник на лозето” в македонското село Сопот.

1115. Ташева, Елеонора. Лесковчани ни представят в Струмишкия карнавал. // *Градски вестник* (Перник), № 38, 25 февр. 2009, с. 3.
Групата от Лесковец на маскараден карнавал в Македония.

1116. Ташева, Елеонора. Сурвакарската група от Елов дол се завърна от Словения. // *Градски вестник* (Перник), № 41, 4 март 2009, с. 5.

1117. Ташева, Елеонора. Нашенци се завърнаха от фестивала в Будва. // *Градски вестник* (Перник), № 89, 18 май 2009, с. 2.
Сурвакарите от Пернишкото село Богданов дол.

1118. Ташева, Ели. Сурвакарите от Габров дол със спектакъл за българите в Ирландия. // *Градски вестник* (Перник), № 50, 17 март 2009, с. 1, 12.

1119. Ташева, Ели. Половин милион гледаха пернишките сурвакари в Дъблин : Президентката на Ирландия и посланика ни аплодираха групата на Габров дол. // *Градски вестник* (Перник), № 53, 20 март 2009, с. 4.

1120. Ташева, Ели. Пернишки сурвакари влязоха в „Гинес“ : Нашенци играха и на мегдана в ирландското село Ноул. // *Градски вестник* (Перник), № 58, 27 март 2009, с. 4.

2010

1121. Станкова, Виктория. Сурвакарите от Лесковец се завърнаха от Франция. // *Съперник* (Перник), № 52, 17 март 2010, с. 3.

Тридневното турне на групата от Лесковец, отличено с първа награда на XIX-ия международен фестивал на маскарадните игри „Сурва`2010“.

1122. Ташева, Елеонора. Сурвакарите от Ярджиловци ни представят в Белгия. // *Градски вестник* (Перник), № 45, 8 март 2010, с. 12.

Пътуването до Белгия е част от наградата за първото място в XIX-ия Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва` 2010“.

2011

1123. Борисова, Руми. Габров дол дефилира в Дания. // *Градски вестник* (Перник), № 98, 1 юни 2011, с. 12.

Сурвакарската група с участие във фестивала.

1124. Ташева, Елеонора. Наше участие на карнавала в Дубровник. // *Градски вестник* (Перник), № 54, 22 март 2011, с. 12.

Сурвакарска група към НЧ „Христо Ботев“ с. Копаница.

АРХИВНИ ДОКУМЕНТИ И ФОТОСИ ЗА ФЕСТИВАЛА

ОБЩИНСКИ НАРОДЕН СЪВЕТ
отдел "Култура и изкуство"
№ КИ-1-219
гр.Перник, 26.X.1966 год.

До
ОБЩИНСКИ НАРОДЕН СЪВЕТ
отдел "Култура и изкуство"
гр. _____

Почтено изпращаме Ви Правилника за провеждане на II национален фестивал на "Кукерите и сурвакрите" и пролетните игри и танци свързани с тези старинни народни обичаи, който ще се проведе в гр.Перник на първият неделен ден след 14 януари 1967 г. (нова година по стар стил).

Фестивала се провежда от Ж на БСП, ОНС, ГНС, ОК на ОФ, ОСПС, ДКМС и със съдействието на Комитета по културата и изкуствата, БАН, Етнографския музей, Съюза на художниците, Българското радио и телевизия.

Ние сме убедени, че министърствата за провеждането на този оригинален фестивал ще бъде подкрепени с участие и от Вашия окръг и в срок до 30 ноември ще ни уведомят за това.

За допълнителни разяснения, обръщайте се към отдел "Култура и изкуство" при ОНС-Перник - телефони 29-81, 29-83, 29-84, 33-41, 34-41, 26-35 - вътрешен 84.

Н-К ОТДЕЛ "КУЛТУРА И ИЗКУСТВО":

(П.Япранов)

АН/ВБ

П Р А В И Л Н И К

За провеждане на II национален фестивал на КУКЕРИТЕ И СУРВАКАРИТЕ и пролетните игри - танци свързани с тези старинни народни обичаи.

Със цел да се издирят и възродят забравени старинни народни обичаи, които художествено оформени да се изнасят на показ и да насаждат любов към народното творчество и възпитават патриотични чувства, по инициатива на отдел "Култура и изкуство" при Окръжния народен съвет гр.Перник и със съдействието на Комитета по културата и изкуството, Българската академия на науките, Съюза на художниците, Етнографския музей и Дома на творческите работници в България, се провежда II Републикански фестивал на "Кукерите и сурвакарите" и пролетните игри и танци свързани с тези старинни народни обичаи за 1967 г.

Фестивала трябва да насочва българските хореографи към създаване на малки театрализувани миниатюри свързани с обичаите, които да се изпълняват както по време на шествието, така и при заключителните спектакли, като по такъв начин осмислят и изпълват със съдържание обичая, за сметка на самотелната показност на маските и зрелищността.

I. Провеждане на фестивала

Фестивала на "кукерите и сурвакарите" се провежда в гр. Перник през м.януари 1967 г., на първия неделен ден след 14 януари - Василев ден (Нова година по стар стил). На фестивала ще бъдат допускати 28 групи, като всяка група може да бъде най-много до 35 души, всички облечени в старинни маски, като към всяка група се допускат по 5 души водачи - отговорници или придружители. Или всичко 28 групи по 40 души общо 1120 души. За окръжно-домокин броя на селата участници е неограничен.

Фестивала се провежда в три етапа:

В първия етап - манифестация из улиците на града - допускат се всички групи. Те манифестират по строго определен маршрут, като дефилират и пред естрада на която специално жури прави първа оценка.

Групите манифестират в следния ред:

1. София града	15. Бачински окръг
2. Софийски окръг	16. Топлухиски окръг
3. Старозагорски окръг	17. Силистренски окръг
4. Сливенски окръг	18. Асеновградски окръг
5. Варненски окръг	19. Плевенски окръг
6. Кюстендилски окръг	20. Търговищенски окръг
7. Бургаски окръг	21. Врагодски окръг
8. Смолянски окръг	22. Пазарджишки окръг
9. Хасковски окръг	23. Русенски окръг
10. Габровски окръг	24. Ямболски окръг
11. Ловешки окръг	25. Пловдивски окръг
12. Търновски окръг	26. Благоевградски окръг
13. Кърджалийски окръг	27. Чернишки окръг
14. Врачански окръг	

Във втория етап участвуват всички групи - шестият на "Стадиона на мира" в гр.Перник, журито прави втора оценка.

Във третия етап - провеждан в залата на "Двореца на културата" - гр.Перник, участвуват само колективни и отделни маски които специалното жури е допуснало, като журито прави трета (последна) оценка.

На последния трети етап, който е и заключителна част на фестивала, сега обявяване на класацията, връчване на наградите и закриване на фестивала.

II. Условия за участие във фестивала

Във фестивала на кукерите и сурвокарите" могат да участвуват колективи независимо дали са градски или селски, читалищни или профсъюзни, училищни, военни поделения, домове на културата или други просветни организации. Маските трябва да бъдат старинни, оригинални и да отразяват истинния бит. Лошо облечени, нестилни и небрежно оформени маски и костюми не ще се допускат. Такими ще бъдат отзовавани обратно за сметка на организаторите отдели "Култура и изкуство". Най-добрите, оригинални и битово верни състави и отделни маски ще бъдат филмирани, показани по Българската телевизия и награждавани.

III. Филмиране и награди

Филмиране на фестивала ще стане от комисия от специалисти от К-то по културата и изкуството, БАН, Съюз на художниците, етнографска

музей; отдел "Култура и изкуство"-домовини и специалисти от институти занимаващи се с изростите на народното творчество. Журито се състои от организационния комитет на фестивала, а се одобрява от Комитета по културата и изкуството.

Журирането става в оповестените три етапа.

Оценката на журито ще бъде по шестобалната точкова система.

Показателите по които ще се извършва оценката са:

- а/ това верност
- б/ Оригиналноост
- в/ Художествена стойност
- г/ Семобитност

д/ Цялостно художествено оформление на съставите (костюм, музика, театролизувани министри и др.).

За колективи:

а/ 2 първи награди по	200 лв.	-	400 лв.
б/ 2 втори награди по	150 лв.	-	300 "
в/ 2 трети награди по	100 лв.	-	200 "
			900 лв.

За маски:

а/ 2 първи награди по	70 лв.	-	140 лв.
б/ 2 втори награди по	50 лв.	-	100 лв.
в/ 2 трети награди по	30 лв.	-	60 лв.
			300 лв.

Или общо за награди - 1200 лв.
=====

Освен паричните награди всички участвуващи колективи получават художествени грамоти, като на класираните се впише и наградата, а на всички останали се впише "Представил се успешно".

Финанс. гаран. на конкурсa

Отделите "Култура и изкуство" при окръжните народни съвети осигуряват пътя на колективите от своя окръг и служебния им отпуск за 3 дни.

Отдел "Култура и изкуство" при ОНС-Перник осигурява за 2 дни хотел и храна за участниците при пребиваването им в гр.Перник, и наградите.

Н-К ОТДЕЛ "КУЛТУРА И ИЗКУСТВО":

(П.Янраков)

/ВБ

гр.Перник-2300

Община Перник

пл."Св.И.Рилски"1

Управление "Образование и култура"

2. Всеки колектив да носи списък на участниците/не повече от 40 души/с подпис на ръководителя на групата, заверен с подпис и печат на ведомството, към което се числи.

Ж У Р И

Журито е съставено от изтъкнати български фолклористи и етнографи. То работи по предварително утвърден регламент и неговите решения са окончателни.

НАГРАДЕН ФОНД

1. Наградният фонд на фестивала е 2500000 лева.
2. На класираните се на I, II, и III място се връчва и специално изработена статуетка и грамота.
3. Домакините и организаторите си запазват правото да присъждат и поощрителни награди.
4. Класацията ще бъде:
 - на фестивалното шествие
 - а/ отделно за сурвакари и кукери
 - б/ по възраст - детски групи и групи от възрастни
 - на фестивала на Двореца на културата.

Пред. на Организационния
Комитет

**IX НАЦИОНАЛЕН ФЕСТИВАЛ
НА СУРВАКАРИТЕ И КУКЕРИТЕ
ПЕРНИК '90**

20 януари 1990 г. - 17.00 ч. Откриване на III Национална изложба на детско творчество на сурвакарска и кукерска тематика

- 18.00 ч. Откриване на изложба: „Обредни хлябове ястия и реквизит в зимните народни обичаи“

Спортна зала „Миньор“
- 19.00 ч. Тържествено откриване на фестивала и концерт спектакъл на фолклорни групи за маскарadni игри и обичаи

21 януари 1990 г. - 10.00 ч. Фестивално шествие
Стадион „Миньор“

ВЪВ ФЕСТИВАЛА ЩЕ УЧАСТВУВАТ И ГРУПИ ОТ:

**ГРАД РИГА - ЛАТВИЙСКА ССР
ГРАД НАУСА - ГЪРЦИЯ
ОСТРОВ САРДИНИЯ - ИТАЛИЯ
ГРАД БИЛБАС - ИСПАНИЯ**

ПРЕДВАРИТЕЛНА ПРОДАЖБА НА БИЛЕТИ НА КАСАТА НА ДИРЕКЦИЯ „МУЗИКА“ И ДЕЖУРНИТЕ КАСИ В ЗАЛА „МИНЬОР“ И СТАДИОН „МИНЬОР“

За допълнителна информация на телефони: 2-63-63
2-91-91
2-39-32

**XV International Festival of
Masquerade Games
Pernik-Bulgaria, 2004**

SURVA

23 - 25 Януари 2004 23 - 25 January 2004

СУРВА

**XV Международен фестивал на
маскарадните
игри - ПЕРНИК 2004**

Знак на фестивала

Диплом от фестивала /1974г./

Национален фестивал на кукерите и сурвакарите.

с. Габров дол (Пернишко) - 1969 г.

с. Пъдарево (Сливенско) - 1977 г.

VI Национален фестивал на кукерите и сурвакарите – 1977 г.

Откриване на „Сурва” - 2009 г.

„Сурва” 2009г.

XX Юбилеен международен фестивал на маскарадните игри „Сурва“ -
Перник`2011 - гостуваща група от о.Сардиния – Италия

XX Юбилеен фестивал „Сурва`2011” - Перник

Международен фестивал
на маскарадните игри „Сурва” - Перник

Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва“ - Перник`2010 -
гостуваща група от Словения

Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва“ – Перник`2009

Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва” – Перник.

Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва” – Перник.

Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва” - Перник

Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва” - Перник

Международен фестивал
на маскарадните игри „Сурва” - Перник

СПРАВОЧЕН АПАРАТ

ИМЕНЕН ПОКАЗАЛЕЦ

А

Анастасова, Елена 6
Ангелов, Валенти 1, 2
Ангелова, Динка 3
Ангелова, Елена 697, 698, 1108
Ангелова, Румяна 112
Ангелова, Савина 1100
Андреев, Андрей 347, 517
Андреева, Надежда 699, 991, 1043
Апостолова, Катя 256
Аргиров, Георги 798, 869, 1044
Аризанова, Даниела 605, 606, 639, 640, 641, 642, 700, 701, 702, 703, 799,
800, 801, 802, 803, 804, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 976
Арnaudов, Александър 4
Арnaudов, Михаил 5
Асенов, Д. 227
Асенова, Силвия 348
Атанасов, Васил 113
Атанасова, Мария 704

Б

Баталова, Светлана 321
Бежански, Методи 115
Беновска-Събкова, Милена 7, 287
Бизеранова, С. 8
Бобева, Ирина 116
Бокова, Ирена 9, 288, 349, 419
Бонева, Леонор 10
Бонева, Таня 11
Борисов, Бисер (за него) 1006
Борисова, Албена 289, 290, 291, 292, 293, 294, 350, 390, 411, 466, 467, 485,

486, 487, 518, 553, 593, 607, 706, 707, 708, 709, 710, 877, 983

Борисова, Руми

Вж Борисова, Румяна

Борисова, Румян 608, 711, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 878, 879, 980, 881, 882, 883, 884, 1007, 1008, 1050, 1123

Ботушаров, Любен 12

Бочков, Пламен 13

Бояджиев, Васил 193

Боянов, Бисер 420

Боянова, Станислава 554, 594, 609, 610, 611, 612, 628, 629, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 986, 987, 1033, 1036, 1037, 1040, 1094, 1101, 1102, 1103

В

Вакарелски, Христо 15, 16

Варадинов, Валентин 351, 352

Василева, Виолета 519

Василева, Даря 3295

Василева, Мария 17, 195, 251, 252

Вачкова, Мартина (за нея) 944

Величков, Александър 421

Величков, Георги 488, 712

Велчев, Васил 202

Веселинов, Людмил 630

Веселинова, Лора 322, 328, 329

Витанова, Евгения 555

Владимиров, Иван 178

Владимирова, Катя 229

Вуков, Николай 18

Г

Габровски, Минко 19, 20, 203

Гаврилова, Росица 296

Ганева, Валентина 21

Гатов, Христо 163, 164

Генов, Любен 257

Генова, Мария 353

Георгиев, Милчо 204, 330, 631, 1009, 1023, 1058

Георгиева, Анна 121, 134, 613, 650, 651, 814, 815, 885, 886
Георгиева, Антоанета (за нея) 574, (за нея) 593
Георгиева, Борислава 23
Георгиева, Гургана 24
Георгиева, Дарина 969
Георгиева, Елена 25
Георгиева, Ефтика 521, 522, 1077
Георгиева, Румяна 274
Георгиева - Козарева, Венета 26, 27
Гергинова, Бистра 358
Гергинова, Вася 28
Гогова, Розалина 29
Гоев, Ангел 30, 31
Гочева, Румяна 713
Григорова, Силвия 714
Грозданова, Милена 372, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 422, 468, 489, 490, 556, 557, 558, 614, 615, 616, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 977, 988, 992, 1001, 1011, 1041, 1042, 1063, 1068, 1078, 1109, 1110
Грънчарова, Евгения 32
Гура, В. 33
Гъндовска, Йоана 469
Greed, Gerald 106

Д

Дамянов, Илия 397, 423
Данова, Румяна 34, 35
Денчева, Милка 136
Деянова, Ани 1056
Деянова, Зоя 1024,
Джелепова, Христина 661, 662, 663, 727, 989
Джоргов, Васил 632
Дикова, Татяна 424
Димитров, Димитър 298
Димитров, Занко 149

Димитрова, Галина 263
Димитрова, Диана 137
Димитрова, Елена 1090
Димитрова, Наташа 205
Димитрова, Нели 259
Димитрова, Петя 331
Димитрова, Радка 206
Димитрова, Радмила 559
Димитрова, Росица 150
Димитрова, Снежана 373
Димова, Емилия 220
Динев, Петър 264, 265, 354
Динева, Валентина 728
Динчев, Петър 299, 300, 301
Долапчиев, Янко 302
Донева, Нели 425
Дончев, Дончо 1055
Дочев, Васил 165, 230
Драганов, Венцислав 332, 333
Дражева, Р. 37
Друмешки, Стоян 117

Е

Евдокимова, Тинка 470, 471, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 978, 1073
Ерулски, Иван 323, 334, 970, 1060

Ж

Желев, Емил 304
Желязков, Кирил 617
Живков, Валентин (интерв.) 38
Живков, Цанко 138, 151
Жотев, Александър 305

З

Зафирова, Красимира 664
Захариев, Светозар 499, 560

Здравков, Кирил 335
Златева, Елица 426, 427
Златовская, Т. Д. 40

И

Иванов, Емил 336, 355, 356, 357, 972, 1059
Иванова, Анелия 428, 429, 430, 431, 432
Иванова, Гена 595, 729, 730, 827
Иванова, Жана 337
Иванова, Илияна 618, 633
Иванова, Мария 139
Иванова, Мая 828
Иванова, Румяна 338
Ивер
Вж Ерулски, Иван
Игнатова, Вера 398
Игнатова, Дороти 358
Илиев, Иван 266
Илиева, Александра 829
Илиева, Анна 41
Исаева, Милена 399, 400, 401, 731, 973
Испас, Сабина 42

Й

Йорданов, Валери 374
Йорданов, Иван 153, 179
Йорданова, Анна 1057
Йорданова, Лозинка 43
Йорданова, Ценка 207
Йосифова, Йоана 1105
Йотова, Даниела 402

К

Калциос, Никос 930, 934
Карадачки, Иван 122
Карастоянова, Румяна 243
Карик, Иван 180, 208, 219

Кацарова, Райна 44, 154, 167
Кирилова, Нели 375
Киров, Димитър 359
Коева, Донка 209, 231
Койнова, Емануела 306
Колев, Николай 45, 140
Колева, Т. 46, 47
Кольовски, Любомир 232
Костадинова, Марияна 198
Костов, Любо 307
Костова, Боряна 253
Краев, Георг 48, 49, 50, 51, 233, 234, 245, 267, 268, 561,
Красивова, Петя 376, 403
Красивова, Петруна
Вж
Красивова, Петя
Крачанова, Стефка 308
Кроон, ван дер Хенри (за него) 521, (за него) 534, (за него) 550, (за него)
559, (за него) 694, (за него) 820, (за него) 858, (за него) 956
Крумов, Ангел 500
Кръстев, Васил 181
Кръстев, Стойчо 177
Кръстева, Краси 360
Кулинска, Юлия 339, 361, 362, 363, 364, 596, 597, 1062

Л

Лачански, Любен 501
Ледвид, Джим 562
Лозанова, Саша 53, 54
Любенова, Виолета 221
Любомирова, Ева 982, 1086

М

Макавеева, Люба 182
Максимова, Емилия 210
Манолова, Галина 55
Манов, Кирил (интерв.)830

Манова, Цветана 56, 57, 58, 59, 183, 222, 235, 236, 246, 269, 365, 433, 502, 523, 524, (интерв.) 563
Манчев, Васил 668
Маразов, Иван 60, 61
Марева, Таня 62
Маринов, Димитър 63, 64, 65
Марков, Васил 66
Марков, Ради 669
Мartiнов, А. 67
Методиева, Кристина 525, 565, 566
Методиева, Яна 526, 527, 528, 567, 568
Миков, Лука 71
Миланов, Георги 237
Миланов, Милан 529
Милева, Бинка 123, 124
Милева, Нина 340, 341, 366, 377, 378, 434, 435, 436, 671, 1104
Милева, Славка 437, 1064
Миленков, Ненчо 1072
Мильов, Симеон 342, 438, 503
Мирчев, Драгомир (интерв.) 72
Михайлова, Ганка 73
Михайлова, Мира 379
Михайлова, Петя 905
Михалков, Стоян 118
Младенова, Йоана 672
Момчилова, Вяра 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 993, 1106, 1111, 1112, 1113
Монева, Марияна 247
Мороз, Йосиф 74

Н

Найденов, Стоил 132
Ненов, Добрил 238
Ненов, Николай 77, 78
Нецова, Димитрина 367
Никлев, Георг 254, 284
Николов, Григор 635

Николов, Данчо 125, 126, 127, 142, 147, 168, 169, 211
Николов, Димитър 119, 120, 156, 749, 907
Николова, Галина 324, 440, 504
Николова, Искра 908
Николова, Маргарита 79, 80
Николова, Радосвета 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 975, 1069

О

Огнянова, Елена 143, 1025

П

Павлов, Валери 240
Павлов, Павел 530
Павлова, Ани 368, 380, 1065
Палазова, Стефка 285
Папазова, Яна 405
Пелова, Любомира 598, 636, 673, 674, 675, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 831, 910, 911, 912, 913, 995, 996, 1015, 1095, 1107
Пенчева, Калинка 381, 382
Петров, Димитър 128
Петров, Петър 81, 184
Петрова, Вера 474
Петрова, Галина 383
Петрова, Зорница 475, 505, 979
Попниколова – Табакова, Елена 82
Попов, Веселин 83
Попов, Георги 173, 185, 286, 369
Пчелинска, Мая 452, 453
Първанов, Георги (за него) 663, (за него) 947
Първанова, Нора 1066

Р

Радев, Боян 174
Радичков, Йордан 129
Радулов, Райчо 157
Райчева, Росица 312

Райчевски, Стоян 84, 569
Ракиловски, Борис 370, 454
Рашев, Григор 187
Рашеева, Галина 260, 261
Руенов, Руен 270

С

Сантова, Мила 85
Седевчев, Филип 408, 409
Седевчева, Любомира 531, 532, 533, 534, 535, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 980, 1074, 1079, 1080
Секиранов, Красимир 313, 314, 315
Серафимов, Иван 144
Симова, Милена 86
Сиракова, Илиана 87
Славейков, П. Р. 88
Соколова, Зина 248
Стаменова, Живка 89, 215, 216
Станкова, Виктория 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 1003, 1016, 1017, 1018, 1019, 1121
Стоев, Кирил 90
Стоилов, Ангел 188
Стоилов, Валери 325, 344
Стоименова, Красимира 599, 678, 679, 759, 760, 761, 762, 850, 933, 934, 935, 1045, 1046
Стоименова, Светлана 506, 507, 536, 537, 680, 763, 764, 765, 766, 851
Стойн, Елена 175
Стойнева, Красимир 1081, 1082
Стоянов, Йордан 158
Стоянов, М. 189
Стратиев, Васил 133
Събев, Валери 326

Т

Тамакярска, Елена 271, 345, 937, 1061

Тепевичаров, Веселин 93

Тахов, Георги 244, 317

Ташева, Елеонора 384, 385, 386, 387, 388, 389, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 600, 601, 602, 603, 604, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 637, 638, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 974, 981, 985, 990, 997, 998, 999, 1000, 1004, 1005, 1006, 1020, 1021, 1026, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1035, 1038, 1039, 1047, 1048, 1049, 1051, 1052, 1053, 1067, 1070, 1071, 1075, 1076, 1083, 1084, 1085, 1088, 1089, 1091, 1092, 1093, 1096, 1097, 1098, 1099, 1114, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1122, 1124

Ташева, Ели

Вж

Ташева, Елеонора

Тенчев, Димитър 176

Терзиев, Петър 795

Тодоров, В. 197

Тодорова, Илияна 371

Тодорова, Мария 191, 200, 255, 262, 272, 273, 274, 275, 279, 280, 695

Торлакова, Бистра 464, 483, 484, 514, 515

Тошков, Михаил 148

Трайкова, В. 217

Трайкова, Надя 192, 276

У

Уорлик, Джеймс (за него) 947, (интерв.) 902

Ф

Фалин, Кирил 591

Филов, Б. 96

Фол, Александър 97

Фол, Валерия 98, 99, 226, 282

Х

Хаджийски, Ангел 218

Христов, Борис 307

Христов, Георги 114

Христова, Мариела 100

Ц

Цакманов, Асен 627

Цанкова, Татьяна 101

Цветанов, Радослав 319

Ценов, Кирил 160

Цонков, Петко 250

Ч

Черкезова, Марина 102, 320

Чолакова, Димитрина 242

Чушева, Елена 283

Ш

Шулева, Лиляна 103

Шулекова, Юлияна 104

Я

Янакиева, Росица 696, (интерв.) 967

Янева, Ст. 105

Янкова, Петя 346

Япраков, Петър 131

ПОКАЗАЛЕЦ НА ПЕРИОДИЧНИТЕ ИЗДАНИЯ В КОИТО Е ПУБЛИКУВАНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФЕСТИВАЛА

Национални периодични издания

А

Аз, Буки, в. 424

Антени, в. 243, 245

Анти, в. 369

Априлско дело, в. 252, 253, 256, 261

Б

Братство, в. 695

Българска армия, в. 310

Българска етнография, сп. 195, 203, 216, 295

Български дипломатически преглед, сп. 564, 569

Български профсъюзи, сп. 216, 221

Български фермер, в. 278, 419

Български фолклор, сп. 233, 246, 287, 349, 438

Бюлетин фондация „Отворено общество“, сп. 309

В

Везни, сп. 502

Векове, сп. 166, 183

Вечерни новини, в. 120, 146, 240

Време, в. 266, 268, 270

Вяра (Дупница), в. 599, 614, 615, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 669, 678, 679, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 728, 759, 760, 761, 762, 795, 798, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 828, 850, 869, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 933, 934, 935, 988, 992, 1001, 1011, 1041, 1042, 1044, 1045, 1046, 1109, 1110, 1111

Г

Глобус, сп. 286,

Д

24 часа, в. 321, 506, 507, 536, 537, 680, 763, 764, 765, 766, 796, 851, 904

19 минути, в. 727, 797

Демокрация, в. 308, 355, 405, 426, 427, 472, 501

Демокрация за неделя, в. 304, 317

Дневен труд, в. 350, 390, 411, 466, 467, 485, 486, 487, 518, 553, 591, 593, 607, 668, 704, 706, 707, 708, 709, 710, 1087

Дневник, в. 107

Днес, в. 110

Домашен журнал, сп. 306

Дружба, сп. 208

Дума, в. 279, 280, 313, 314, 315, 324, 439, 440, 634, 666, 676, 732, 868, 900, 967, 994

Е

Ехо, в. 149, 165, 230

З

Земеделско знаме, в. 155, 192, 217, 232, 238, 276, 298, 307, 319

Земя, в. 299, 300, 354, 359

Зора, в. 109

И

Исторически преглед, сп. 182, 215

К

Капитал, в. 667

Континент, в. 318, 371

Кооперативно село, в. 157, 184, 254, 264, 265

Л

Литературен фронт, в. 138, 151, 202

М

Митология, Изкуство, Фолклор, сп. 234

Младеж, сп. 196

Н

Народна култура, в. 125, 137, 159, 176, 185
Народна младеж, в. 118, 128, 130, 163, 164, 197, 219, 229, 263, 267
Народно земеделско знаме, в. 284
Национален куриер, в. 425
Наша родина, сп. 206
Новинар, в. 713, 749, 907
Новини плюс, в. 358
National Geographic, сп. 649

О

Одисей, сп. 488, 712
Отечествен вестник, в. 277, 311, 312, 971
Отечествен фронт, в. 116, 123, 127, 139, 250, 259, 1054
Отечество, сп. 193, 194

П

Паралели, сп. 173, 218
Пенсионер, в. 285
Поглед, в. 129, 257
Последна поща, в. 111
Проблеми на изкуството, сп. 282
Пулс, в. 207
Пътешественик, сп. 617

Р

Работническо дело, в. 117, 132, 152, 162, 171, 190, 191, 200, 212, 213, 225, 239, 241, 248, 249, 255, 262, 272, 273

С

Сега, в. 469, 635, 747
Славяни, сп. 124
Смяна, сп. 180
Списание осем, сп. 1013
Средношколско знаме, в. 281

Стандарт, в. 613, 650, 651, 681, 885, 886, 1108

Стандарт нюз, в. 302, 677, 697, 698, 814, 815

168 часа, в. 757.

Стършел, в. 227

Советская етнография, сп. 40

Т

Театър, сп. 112

Труд, в. 144, 174, 205, 220, 242, 296, 327, 343, 813, 877, 964, 969, 1024

Туризм България, сп. 397, 423

Турист, сп. 244

У

Утро, в. 108

Учителско дело, в. 150

Ф

Факти, сп. 632, 670

Х

Художествена самодейност, сп. 113, 121, 134, 143, 148, 154, 156, 167, 188, 209, 223, 231

Ч

Читалище, сп. 175, 187, 301, 320

Човек, еволюция, космос, сп. 226

Местни периодични издания

Г

Градски вестник (Перник), в. 323, 331, 335, 340, 341, 345, 348, 366, 368, 376, 377, 378, 380, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 398, 403, 420, 422, 433, 434, 435, 436, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 468, 474, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 489, 490, 493, 499, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 555, 556, 557, 558, 559, 563, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 592, 595, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 608, 616, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 627, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 665, 671, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 700, 701, 702, 703, 711, 729, 730, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 826, 827, 852, 853, 854, 955, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 905, 908, 932, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 965, 974, 976, 977, 981, 982, 983, 985, 990, 997, 998, 999, 1000, 1002, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1010, 1014, 1020, 1021, 1026, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1035, 1038, 1039, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1056, 1058, 1061, 1064, 1065, 1066, 1067, 1070, 1071, 1075, 1076, 1078, 1083, 1084, 1085, 1086, 1088, 1089, 1091, 1092, 1093, 1096, 1097, 1098, 1099, 1104, 1114, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1122, 1123, 1124

Граовски новини (Перник), в. 198, 247, 251, 1055

Д

Димитровско знаме (Перник), в. 114, 115, 119, 122, 126, 131, 133, 135, 136, 140, 141, 142, 145, 147, 158, 161, 168, 169, 170, 172, 177, 178, 179, 181, 186, 199, 204, 210, 211, 214, 222, 224, 228, 235, 237, 260, 269, 271, 274, 275, 1023

З

За Радомир (Радомир), в. 699, 984, 991, 1043

Л

Life atcity (Перник), сп. 936, 1022

Н

Нов пернишки вестник (Перник), в. 305, 316, 326, 330, 334, 338, 342, 1057, 1060

П

Перник (Перник), сп. 560, 626, 630, 631, 664

Перник експрес (Перник), в. 303, 970

Пернишки будител (Перник), в. 523

Р

Радомирска република (Радомир), в. 258, 283

Република, в. 504

Рудничар (Перник), в. 153, 169, 353,

С

Стомана (Перник), в. 367

Струма (Перник), сп. 236

Сурва (Перник), в. 406, 407

Съперник (Перник), в. 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 297, 322, 325, 328, 329, 332, 333, 339, 346, 347, 361, 362, 363, 364, 370, 372, 375, 379, 381, 382, 391, 392, 393, 394, 395, 401, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 421, 428, 429, 430, 431, 432, 437, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 464, 465, 470, 471, 473, 475, 483, 484, 491, 492, 494, 495, 496, 497, 498, 500, 503, 505, 514, 515, 516, 517, 519, 520, 521, 522, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 538, 554, 561, 562, 565, 566, 567, 568, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 594, 596, 597, 598, 609, 610, 611, 612, 618, 628, 629, 633, 636, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 661, 662, 663, 672, 673, 674, 675, 696, 705, 714, 731, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 748, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 758, 829, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 901, 902, 903, 906, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 963, 966, 968, 972, 973, 975, 978, 979, 980, 986, 987, 989, 993, 995, 996, 1003, 1009, 1015, 1016, 1017, 1018,

1019, 1025, 1027, 1028, 1033, 1036, 1037, 1040, 1062, 1063, 1068, 1069, 1072, 1073, 1074, 1077, 1079, 1080, 1081, 1082, 1090, 1094, 1095, 1100, 1101, 1102, 1103, 1105, 1106, 1107, 1111, 1112, 1113, 1121

Съперник днес, в. 336, 337, 344, 351, 352, 356, 357, 360, 365, 373, 374, 396, 399, 400, 402, 404, 408, 409, 410, 1059

Ч

447 години Ярджиловци (Ярджиловци), в. 1012

ГЕОГРАФСКИ ПОКАЗАЛЕЦ

А

Албърг, Дания 1065
Арлон, Белгия 862
Аспарухово, Провадийско 44
Африка 471

Б

Базел, Швейцария 23
с. Банище, Пернишко 248, 1011, 1017, 1036, 1050, 1068
Батановци, Пернишко 438, 475, 505, 638, 739, 898, 940, 972, 977, 1047, 1075, 1076, 1100
кв. Бела вода, Пернишко 663, 677, 671, 677, 746, 1023, 1037, 1068, 1071, 1079, 1104, 1114
Белгия 817, 831, 862, 1054, 1122
Белоградчик 79, 1045
Благоевград 798
с. Богданов дол, Пернишко 961, 1005, 1051, 1057, 1066, 1067, 1117
с. Бояново, Ямболско 1010, 1011, 1017
с. Брежани, Благоевградско 1044
Брезник 608, 829, 961
Будва, Черна гора 1117
България 91, 94, 102, 140, 292, 451, 529, 538, 604, 631, 744, 793, 854, 905

В

Варна 1023, 1033
Великобритания 778, 831
Венеция
Вж Италия
Видин 8
с. Виноградец, общ. Септември 1048
с. Вресово, Айтоско 44

Г

с. Габров дол, Пернишко 602, 693, 725, 729, 847, 987, 988, 990, 997, 1027,

1041, 1086, 1087, 1088, 1089, 1101, 1110, 1118, 1119, 1123

Габрово 26

Гана, Франция 1098

Германия 635

с. Гигинци, Пернишко 1052

с. Големо Бучино, Пернишко 735

с. Горна Василица, общ. Костенец, 882

Грузия 676

Гърция 706, 845, 930, 934

Д

Дания 1064, 1065, 1069, 1071, 1075, 1076, 1082, 1123

с. Дивля, Пернишко 1054

с. Дивотино, Пернишко 284, 661, 982, 986, 1034, 1078, 1090

с. Долна Секирна, Пернишко 344

с. Драгичево, Пернишко 1053, 1099, 1106

с. Дрен, Пернишко 605

Дубай 931

Дубровник, Хърватия 1124

Дъблин, Ирландия 1110, 1119

Е

Европа 411, 413, 457, 495, 519, 797, 807, 863, 877, 995

Египет 422, 455, 462, 706

с. Елов дол, Пернишко 321, 1036, 1095, 1098, 1111, 1113, 1116

З

с. Зидарци, Пернишко 1059, 1060

И

Индия 676, 680, 685

Индонезия 372, 385

Испания 1091

Италия 393, 676, 683, 706, 710, 781, 844, 885, 997, 1008, 1020, 1079,

Й

с. Йоглав, Ловешко 25

К

Казахстан 831

Кайраклия, Молдова 55

с. Калища, Пернишко 454, 1024

Карлово, Пловдивско 1027, 1028

Китай 650, 651, 675, 814, 822, 831, 837, 905

с. Ковачевци, Пернишко 280, 281, 443, 568, 599, 741, 766, 935, 1047

Колумбия 815

с. Копаница, Пернишко 382, 565, 699, 1043, 1044, 1124

с. Косача, Пернишко 636

с. Кошарево, Пернишко 725, 822, 969, 992, 1049

с. Кралев дол, Пернишко 961, 1042

Кюстендил 591, 1026

Л

с. Лалково, Ямболско 3

Латвия 6, 1090

Лесковац, Сърбия 1099

с. Лесковец, Пернишко 776, 980, 1058, 1094, 1097, 1115, 1121

Литва 1104

с. Лобош, Пернишко 1016, 1020

Люксембург, Белгия 1054

М

Македония 540, 676, 683, 706, 1058, 1066, 1067, 1100, 1102, 1103, 1109, 1112, 1114, 1115

Маями 516

с. Мешица, Пернишко 1080, 1083, 1091, 1102

Молдова 55

Момин проход, общ. Костенец 1035

Н

Надур, Малта 593

Ница, Франция 1041, 1101

Ниш, Сърбия 687, 695

с. Ноевци, Пернишко 975

Ноул, Ирландия 1120

О

Овар, Португалия 386, 520, 530, 544, 1070, 1084
с. Овчеполци, Пазарджишко 28

П

Пазарджик 4, 28, 103

Палестина 937, 966

Перник 76, 86, 91, 117, 127, 128, 132, 158, 189, 191, 196, 220, 242, 264, 266, 274, 295, 302, 305, 308, 315, 323, 324, 329, 357, 359, 363, 366, 371, 384, 395, 397, 402, 405, 417, 418, 425, 427, 439, 440, 447, 452, 456, 464, 467, 480, 486, 504, 506, 507, 513, 515, 517, 518, 530, 534, 536, 549, 553, 555, 557, 569, 575, 585, 593, 597, 609, 613, 614, 616, 628, 659, 676, 697, 705, 706, 713, 714, 715, 720, 721, 722, 747, 754, 759, 760, 763, 764, 792, 797, 814, 817, 818, 824, 843, 863, 866, 874, 877, 894, 899, 912, 920, 930, 946, 955, 956, 988, 995, 1043, 1046, 1077

с. Плаково, В.Търновско 45

Полша 695, 914, 1055, 1057, 1059, 1060, 1061, 1062

Португалия 372, 385, 386, 520, 1070, 1077, 1085

Прилеп, Македония 1109, 1112

Р

с. Радибош, Пернишко 382, 1043

Радомир 254, 258, 566, 838, 961, 984, 1006

Разлог 828, 1034, 1043, 1044, 1043, 1051

с. Ракиловци, Пернишко 1048

Раковски, Пловдивско 1030, 1032, 1038, 1039, 1047, 1052

с. Расник, Пернишко 1024, 1025

Рибарица, Тетевенско 1037

Рожае, Черна гора 1107

Румъния 683

Русе 78, 82, 945

с. Ръждавец, Пернишко 56

С

с. Садовик, Пернишко 24

Сардиния, Италия 628

САЩ 383, 428, 516, 880, 888, 895, 902, 947

с. Светля, Пернишко 454, 469, 516, 979, 985, 1030, 1032, 1034, 1045, 1081, 1082, 1084, 1107

Северна Ирландия 635, 676, 683, 695, 1093, 1110, 1118, 1119, 1120

с. Селищен дол, Пернишко 487

Септември, Пазарджишко 1048

с. Сирищник, Пернишко 505, 1048

Сицилия, Италия

Вж

Италия

Словения 676, 817, 1094, 1097, 1111, 1113, 1116

София 107, 109, 111, 514, 1024, 1046

Стара Загора 1049

с. Старо село, Тутраканско 77

с. Стефаново, Пернишко 1047

Струмица, Македония 1058, 1063, 1066, 1067, 1068, 1081, 1084, 1092, 1115

Сърбия 676, 706, 1105, 1106

Т

Тайван 1086, 1087, 1088, 1089

с. Турия, общ. Павел баня 868, 945, 1001

Турция 468, 540, 676, 683, 817

У

Унгария 831

Ф

Флорида

Вж САЩ

Франция 606, 694, 706, 963, 1056, 1095, 1121

Х

Холандия 718, 776, 778

Хърватия 1096

Ч

с. Чарган, Ямболско 710, 998

с. Черна гора, Пернишко 961, 1078, 1107

Чехия 718, 776, 778

Ш

Швейцария 1080, 1083

Широка лъка 62

Ю

Южна Корея 778

Я

Ямбол 3, 788, 790, 986, 997, 1017, 1026, 1036, 1038, 1042, 1050

Япония 422, 440, 455, 635

с. Ярджиловци , Пернишко 193, 197, 221, 243, 328, 332, 333, 334, 351, 352, 381, 383, 436, 487, 523, 556, 662, 663, 669, 692, 718, 771, 865, 868, 968, 973, 974, 985, 1001, 1004, 1062, 1070, 1092, 1105, 1106, 1109, 1112, 1122

Димитрина Чалъкова

**МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
НА МАСКАРАДНИТЕ ИГРИ „СУРВА ПЕРНИК”**

Библиографски указател

**Българска
Първо издание**

Предговор *Цветана Манова*

Редактор Професор *Д-р Донка Правдомирова*

Художествено оформление на корицата *Сашо Евтимов*

Предпечатна подготовка: „Лайф ет сити“ ЕООД - Перник

Формат 16/64/90

Печ. коли 15.5

Издателство „Дворец на културата“ - Перник

Регионална Библиотека "Светослав Минков" - Перник

